

100% POLSKIEGO KAPITAŁU

Tygodnik

Tucholski

tygodnik.pl

ISSN 1234-6314

nr 15 (1727) 10 kwietnia 2025

cena 5,50 zł (w tym 5% VAT)

DZIŚ W NUMERZE! Bezpлатny dodatek Dom i Ogród!

Łącznie aż 48 stron

W dodatku o zmieniających się przepisach dotyczących działek, o których **MUSISZ WIEDZIEĆ!**

BADANIE WZROKU

REJESTRACJA TELEFONICZNA

501 713 717

EXPRESS OPTYK / obok NETTO /

Reklama

NIE MILKNAŁA ECHA SKANDALU W ZSLIA

Str. 5

Trwają kontrole, swoje czynności prowadzi kuratorium w stosunku do nauczycieli, a policja kontynuuje działania w związku z „udostępnieniem wizerunku w internecie”. Głośno jest także o kamerach zainstalowanych w pomieszczeniu, w którym doszło do intymnego zbliżenia nauczycieli Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi.

„Zainstalowana kamera poza systemem szkolnego monitoringu”

Tucholanin zatrzymany nad Głębockiem przez „łowców pedofilów” w trakcie wyroku

Str. 3

- 100. urodziny Pani Zofii! Str. 2
- Tucholski dworzec tętnił życiem Str. 6
- 104 lata! To najstarsza mieszkanka gminy Str. 17
- Historyczny awans w Cekcynie! Str. 24

Mentzen w Tucholi

O czym mówił do swoich zwolenników?

Str. 7

Pan Tomasz postanowił, że sam posprząta Tucholę!

Str. 8-9

Tę nietuzinkową postać w Tucholi kojarzą chyba wszyscy. Tomasz Kuchta z niesamowitą energią i uśmiechem porządkuje kolejne ulice w mieście. Skąd w nim tyle radości i dlaczego w ogóle para się takim zajęciem? Udzielone przez niego odpowiedzi zadają kłam stereotypom.

Reklama

MRÓWKA

Tuchola ul. Warszawska 21

24,44 zł
ZIEMIA DO TRAWNIKÓW PSB 80L

JESTEŚMY DLA WAS
PN-PT 8-18
SOBOTA 8-15
ZAPRASZAMY

9 771234 631506

Indeks 367915

100. urodziny Pani Zofii!

W ten wspaniały wiek weszła... śpiewająco

Zofia Falowska, mieszkanka Tucholi obchodziła we wtorek (8 kwietnia) 100. urodziny. Wyjątkowa jubilatka świętowała w gronie najbliższych i nie tylko, bo z życzeniami i upominkami odwiedzili ją burmistrz Tadeusz Kowalski, kierowniczka USC Lucyna Gorzula, a także szefowa inspektoratu tucholskiego ZUS-u Beata Martin. Co warte podkreślenia, pani Zofia szacowny jubileusz urodzin celebrowała ze śpiewem na ustach!

Pani Zofia setne urodziny celebrowała z uśmiechem i śpiewem na ustach.

Zofia Falowska (z domu Babicz) urodziła się 8 kwietnia 1925 roku na Rzeszowszczyźnie. Jako młoda dziewczyna zawarła związek małżeński i za miłością przeniosła swoją przyszłość do województwa kujawsko-pomorskiego. Początkowo mieszkała w Radońsku w gminie Sępólno Krajeńskie, później w Zielonce w gminie Białe Błota, aż ostatecznie zamieszkała w Tucholi. Wraz z mężem doczekała się 7 dzieci, 18 wnuków, 29 prawnuków i 3 praprawnuków.

Seniorka wspomina, że zajmowała się gospodarstwem domowym. Lubiła gotować, a zwłaszcza lepić pierogi ruskie, z których słynęła. Najbardziej uwielbiały je jej dzieci.

Jubilatka mimo swojego dostojnego wieku lubi śpiewać i mówić wiersze. Popis umiejętności wokalnych dała podczas naszej obecności i pozostałych gości w jej mieszkaniu. Inicjowała śpiewanie „dwustu lat”, a także odśpiewa-

ła m.in. „Moje wielkie szczęście” z filmu „Książętko” (1937 r.).

Świadczenie honorowe

Pani Zofia, mimo setki na karku, cieszy się dobrym zdrowiem i świetną pamięcią. Na urodzinach „dwieście lat” odśpiewali najbliżsi seniorki,

jak i tucholski burmistrz Tadeusz Kowalski czy kierowniczka Urzędu Stanu Cywilnego Lucyna Gorzula.

Z życzeniami pospieszyła także przedstawicielka tucholskiego ZUS-u Beata Martin, która poinformowała panią Zofię o przysługującym jej świadczeniu honorowym. Wyjaśnijmy, że osoby stułtne nie muszą składać wniosku, gdy mają obywatelstwo polskie oraz prawo do emerytury lub renty. W takiej sytuacji otrzymują świadczenie honorowe z urzędu, o czym zostają poinformowane decyzją z odpowiedniego organu emerytalnego lub rentowego (są wyjątki prawne od takiej zasady). Od 1 marca br. świadczenie honorowe wynosi 6589,67 zł.

Tekst i fot. Anna Lipska

Wiele serdecznych i czułych słów w kierunku pani Zofii skierował burmistrz Tadeusz Kowalski.

kronika policyjna

- We środę 2.04 o godz. 13:30 na trasie Wielka Klonia – Gostycyn kierująca VW podczas wymijania nie zachowała należytej ostrożności i zderzyła się z autobusem, którym kierował 56-latek z gm. Gostycyn. 23-latek w pow. sępoleńskiego przyjął mandat.
- Tego samego dnia o godz. 14:15 w Tucholi na ul. Rzeźniczej 64-letnia tucholanka kierująca VW w trakcie wymijania nie zachowała wymaganej ostrożności i uderzyła w pieszą. 13-latek z Tucholi nie doznał poważniejszych obrażeń. Trwają czynności

wyjaśniające w sprawie o wykroczenie.

- W czwartek 3.04 o godz. 11:50 na trasie Błądzim – Bysław kierująca opłem w trakcie wyprzedzania nie upewniła się co do możliwości bezpiecznego wykonania manewru, w wyniku czego zjechała na przeciwległy pas ruchu i w celu uniknięcia zderzenia zjechała do rowu, gdzie dachowała. 37-letnia mieszkanka Tucholi przyjął mandat.
- Również tego dnia o godz. 18:20 w Tucholi na ul. Świeckiej kierujący opłem uderzył w tył poprzedzającego go peugeot. 26-latek z pow. chojnickiego został ukarany mandatem. Poszko-

dowaną w wyniku zdarzenia jest 27-latek z gm. Lubiewo.

- W piątek 4.04 o godz. 12:00 w Tucholi na ul. Nowodworskiego kierujący VW 67-latek z gm. Cekcyn w trakcie wyprzedzania nie upewnił się co do możliwości bezpiecznego wykonania manewru i uderzył w wyprzedzaną toyotę. Za spowodowanie kolizji został nałożony na niego mandat karny. Toyotą kierowała 59-latek z Osie.
- Tego samego dnia w Kęsowie policjanci z Gostycyna zatrzymali 36-latek (zam. pow. tucholski) na podstawie nakazu doprowadzenia wydanego przez Sąd Rejonowy w Tucholi celem odby-

cia kary pozbawienia wolności. Funkcjonariusze doprowadzili mężczyznę do ZK w Chojnicach.

- Również w piątek nieznany sprawca doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia naszego powiatu w ten sposób, że podając się za inną osobę, poprosił o pożyczkę poprzez podanie kodu blik o wartości 350 zł. Z związku z tym zdarzeniem policjanci prowadzą postępowanie pod kątem oszustwa.
- W niedzielę 6.04 o godz. 14:55 w Niwkach kierująca mazdą w wyprzedzającą ją audi. Sprawczynią kolizji jest mieszkanka

Więcborka, na którą nałożono mandat karny. Poszkodowana to mieszkanka pow. chojnickiego.

- O godz. 16:35 w Tucholi na ul. Pocztowej kierujący VW w trakcie cofania uderzył w dacie. 24-letni sprawca przyjął mandat.
- Także w niedzielę ok. godz. 12:52 nieznana osoba doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na kwotę 4600 zł 25-letnią mieszkankę naszego powiatu w ten sposób, że za pośrednictwem portalu ogłoszeniowego wprowadziła ją w błąd co do warunków sprzedaży felg samochodowych. G.

kronika strażacka

- We wtorek 1.04 o godz. 18:30 w Bysławiu w budynku mieszkalnym zapaliły się sadze w kominie.
- We środę 2.04 o godz. 1:27 przy ul. Bydgoskiej w Tucholi usuwano plamę powodującą śliskość.

- Tego samego dnia o godz. 8:45 w Zielonce drzewo pochyliło się nad budynkiem mieszkalnym.
- W czwartek 3.04 o godz. 18:25 w Tucholi na ul. Świeckiej doszło do kolizji 3 samochodów osobowych: audi A4, peugeot i opla insigni. W działaniach brały udział 2 zastępy JRG

Tuchola. Kolizja polegała na podwójnym najechaniu na tył pojazdu. Pojazdami podróżowali tylko kierujący: 2 kobiety i mężczyzna. Wszystkie osoby były przytomne. Kobiety uskarżały się na bóle głowy. Udzielono im wsparcia psychicznego do czasu przyjazdu ZRM. Strażacy za-

bezpieczyli miejsce zdarzenia, na którym podczas ich działań wprowadzono ruch wahadłowy. Uszkodzone auta przemieszczono na pobocze, udrożniono szlak komunikacyjny, usunięto płyny eksploatacyjne i uprzątnięto inne pozostałości po zdarzeniu.

- W sobotę 5.04 na skutek silnych podmuchów wiatru strażacy usuwali 3 powalone drzewa (Iwiec, Klonowo, Byłyczek). W Mikołajskich zapaliła się trawa na poboczu drogi, a w Drożdzienicy – tuje na posesji. G.

Reklama

SKŁAD WĘGLA
EKOGROSZEK, ORZECH
zapraszamy dowóz gratis

NAWOZY AZOTOWE
WIELOSKŁADNIKOWE

BLACHA TRAPEZ

PELLET promocja

PRĘTY 6, 8, 10, 12, 14, 16

609 068 202

TARTAK WUTKOWSKI

DREWNO CERTYFIKOWANE

- tarcica iglasta sucha – sosna, modrzew
- tarcica liściasta sucha – dąb, brzoza, buk, olcha, jesion
- więźby dachowe
- deski szalunkowe 25 mm
- łaty 6x4, kontrłaty 6x2,5
- tarcica strugana/podbitki/deski tarasowe
- impregnacja zanurzeniowa/cieśnieniowa

ŚLIWICE, ul. Starogardzka 45, tel./fax 52 334 00 93
www.tartakwutkowski.pl e-mail: biuro@tartakwutkowski.pl

ZAPRASZAMY NA STACJE PALIW:

ALEK

- **Gostycyn**, ul. Wybudowanie 33b
Stacja czynna: marzec – kwiecień 6:00-21:00
- **Tuchola**, ul. Transportowa 3
- **Wałdowo 8**

tel. 502 656 993

Tucholanin zatrzymany nad Głębockiem przez „łowców pedofilów” usłyszał wyrok

Andrzej F. przyznał się przed sądem do zarzucanego mu czynu, tj. prezentowania treści pornograficznych osobie małoletniej poniżej 15 r.ż.

Wracamy do sprawy z września 2023 roku związanej z obywatelskim zatrzymaniem nad tucholskim akwenem, przez ekipę programu telewizyjnego „Łowca pedofilów”, wówczas 63-letniego mieszkańca Tucholi. Jak podawali w tamtym czasie realizujący program, mężczyzna miał prowadzić korespondencję na jednym z komunikatorów z osobą podającą się za 14-latkę, w tym przesłać jej zdjęcie intymnej części ciała, a nawet zrobić „pokaz” poprzez wideorozmowę. Tucholanin od samego początku po drugiej stronie ekranu miał dorosłą kobietę, w tym asystentkę „Łowców”. Finałem prowokacji było obywatelskie zatrzymanie 63-latkę i przekazanie go wraz ze zgromadzonymi materiałami tucholskiej policji.

– Od osoby zgłaszającej otrzymaliśmy materiały, które będą teraz podlegały dokładnej analizie. Nasze dalsze czynności będą zależne od jej wyniku. Jeśli w toku wyjątków różnego rodzaju fakty i zostaną stwierdzone to, że doszło do popełnienia czynu zabronionego, mężczyźni zostaną przedstawione zarzuty – informował wówczas **Łukasz Tomaszewski**, oficer prasowy tucholskiej policji.

Akt oskarżenia wobec **Andrzeja F.** trafił do Sądu Rejonowego w Tucholi w grudniu 2023 r. Kilka miesięcy później mężczyzna usłyszał wyrok.

Wyrok w zawieszeniu na 2 lata i zakaz...

Jak informuje prezes tucholskiego sądu, wyrok wobec Andrzeja F. został ogłoszony

11 kwietnia 2024 roku i był wynikiem dobrowolnego poddania się karze przez oskarżonego, który przyznał się do zarzucanych mu czynów.

– Oskarżony Andrzej F. został uznany za winnego popełnienia czynu opisanego w akcie oskarżenia, to jest przestępstwa z art. 200 par. 3 kk w związku z art. 13 par. 2 kk – mówi sędzia **Marcin Dobies**.

Uzupełniając, prezes Sądu Rejonowego w Tucholi podaje, że mężczyzna został oskarżony i uznany winnym tego, że w nieustalonym dniu w okresie od 12 do 15 września 2023 roku zaprezentował treści pornograficzne za pośrednictwem internetowego komunikatora, po uprzednim nawiązaniu kontaktu z osobą określającą swój wiek na 14 lat. Nastąpiło to poprzez przesłanie jej, podczas rozmowy prowadzo-

nej w internetowym komunikatorze, zdjęcia. Jak słyszymy dalej, mężczyzna nie miał świadomości, że w rzeczywistości konwersuje z osobą pełnoletnią.

Tucholanin został skazany na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, z jej warunkowym zawieszeniem na okres 2 lat. O tym, jak przebiega ten czas próby, sąd będzie informowany przez kuratora.

– Ponadto wobec skazanego sąd orzekł zakaz zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów albo działalności związanych z wychowaniem i edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi na okres 2 lat – informuje jeszcze prezes Marcin Dobies.

Andrzej F. został także obciążony kosztami sądowymi i opłatami.

Agata Wiśniewska

Art. 200. [Seksualne wykorzystanie małoletniego]

§ 3. Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 13. [Usiłowanie. Udolność i nieudolność]

§ 2. Usiłowanie zachodzi także wtedy, gdy sprawca nie uświadamia sobie, że dokonanie jest niemożliwe ze względu na brak przedmiotu nadającego się do popełnienia na nim czynu zabronionego lub ze względu na użycie środka nie nadającego się do popełnienia czynu zabronionego.

Na terenie powiatu tucholskiego dochodzi do aktów wandalizmu

Niszczanie plakatów wyborczych jest karalne!

Wielkimi krokami zbliżają się wybory prezydenckie. Polacy, aby oddać swój głos w wyborach, do urn pójdą 18 maja (niedziela). W związku z trwającą w najlepsze kampanią wyborczą na terenie naszego powiatu pojawiają się liczne plakaty wyborcze. Coraz częściej można jednak dostrzec, że są one niszczone. Pamiętajmy jednak, że taki czyn jest karalny.

Wybory, które wyłonią nową głowę państwa, zaplanowano na 18 maja. Nowy prezydent wspomnianą funkcję sprawować będzie przez 5 lat, tj. w latach 2025 – 2030. Ewentualna druga tura głosowania odbędzie się dwa tygodnie po pierwszym terminie wyborów, czyli 1 czerwca.

Kto dokonuje aktu wandalizmu, podlega karze aresztu albo grzywny

Z racji tego, że wybory prezydenckie odbędą się za ponad miesiąc, w najlepszej trwa kampania wyborcza. Na terenie powiatu tucholskiego rozwieszono liczne plakaty i banery. Coraz częściej dochodzi do aktów wandalizmu, jakim jest ich niszczenie.

W ostatnich dniach otrzymaliśmy zdjęcie wraz z podpisem od jednego z czytelników z gminy Lubiewo. Poinformował nas o zniszczeniu w Minikowie plakatu wyborczego jednego z kandydatów na urząd Prezydenta RP. W tym przypadku chodziło o plakat promujący **Sławomira Mentzena**. Jeżdżąc po naszym regionie, nietrudno zaobserwować, że do takich czynów dochodzi częściej. Można to dostrzec także w samej Tucholi.

Aby dowiedzieć się, ile zgłoszeń aktów wandalizmu w trwającej kampanii wyborczej otrzymali tucholscy funkcjonariusze, kontaktujemy się z oficerem prasowym Komendy Powiatowej Policji w Tucholi. Niemalże jest nasze

zdziwienie, gdy dowiadujemy się od **Łukasza Tomaszewskiego**, że w ostatnich dniach nie zgłoszono tego typu przewinień. Niemniej warto przestrzec, że za niszczenie plakatów wyborczych grożą kary. Jak mówi nam oficer prasowy, opisywane akty wandalizmu rozpatrywane są pod kątem art. 67 Kodeksu wykroczeń – Uszkodzenie lub bezprawne usunięcie ogłoszenia.

Anna Lipska

Plakat wyborczy jednego z kandydatów ubiegających się urząd prezydenta został rozpolowiony. Fot. nadesłane

Reklama

WYCIECZKI WOLNE MIEJSCA!

- * 27.04 - 6.05.2025 - GRECJA
- * 28.04 - 8.05.2025 - WŁOCHY
- * 18 - 28.05.2025 - GRECJA
- * 6 - 26.06.2025 - FRANCJA - HISZPANIA - PORTUGALIA oraz WŁOCHY i SZWAJCARIA
- * 13 - 23.06.2025 - WŁOCHY
- * 19 - 28.06.2025 - CHORWACJA
- * 30.06 - 12.07.2025 - WŁOCHY
- * 21 - 28.07.2025 oraz 28.07 - 4.08.2025 - FATIMA (samolot)
- * 28.07 - 2.08.2025 - WŁOCHY
- * 2 - 10.08.2025 - WŁOCHY
- * 3 - 12.08.2025 - WŁOCHY
- * 4 - 14.08.2025 - WŁOCHY
- * 23 - 27.08.2025 - PRAGA - WIEDEŃ - BUDAPEST - BRATYSŁAWA
- * 3 - 9.09.2025 - WŁOCHY (samolot)
- * 23.09 - 3.10.2025 - WŁOCHY
- * 27.09 - 3.10.2025 - WŁOCHY

NOWOŚĆ!

wynajem własnych apartamentów

w samym sercu **RZYMU**

z widokiem na bazylikę św. Piotra

novumapartamenti.it

KOŁOBRZEG

wynajem apartamentów novumapartamenti.pl

Biuro Turystyki i Transportu

NOVUM travel

ul. Gdańska 13e, 89-410 Więcbork

tel: 052-389-98-90, 512 512 120

e-mail: novumtravel@op.pl

ZAPRASZAMY!!!

PZW

Interesujesz się wędkarstwem, chcesz ciekawie spędzić wolny czas, korzystać z nowoczesnego sprzętu wędkarskiego?

Zapisz się do **Młodzieżowej Szkołki Wędkarsko-Ekologicznej przy Kole PZW nr 135 w Tucholi**.

Zapraszamy dzieci i młodzież w wieku 6-15 lat.

Zapisy 10 i 17 kwietnia 2025 r.

w Stacji Wędkarskiej nad j. Głębock w Tucholi w godz. 16:30-18:00 lub telefonicznie: 602 173 135 (liczba miejsc ograniczona – decyduje kolejność zgłoszeń).

Pierwsze zajęcia 16.04.2025, godz. 17:00, Stacja Wędkarska nad j. Głębock w Tucholi

Zadanie dofinansował Burmistrz Tucholi w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

OGRODY PILARSCY 608 789 695 ogrody.pilarscy.eu

mamy zielone pojęcie...

PROJEKTOWANIE I URZĄDZANIE OGRODÓW

AUTO REJESTRACJE

AKCYZA, TABLICE, TŁUMACZENIA **UBEZPIECZENIE OC/AC**

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW

TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

Analizujemy cały 2024 rok

Pożary nie wybuchają w pensjonatach czy hotelach, a w naszych domach i mieszkaniach

Strażacy z tucholskiej komendy podsumowali ubiegły rok. Do akcji ruszali m.in. w związku ze skutkami załamań pogody, zdarzeniami na drogach (tych było podobnie jak w roku 2023 – 90), ale i pożarami. Niechlubny prym, jeśli chodzi o ostatnie z wymienionych zagrożeń, wiodły gminy Śliwice i Cekcyn.

W roku ubiegłym na DW nr 240 w Lubiewicach doszło do tragicznego w skutkach wypadku drogowego. Śmierć na miejscu poniósł wtedy ceniony operator filmowy Arkadiusz Tomiak. Fot. OSP w Bystawiu

Na sesji Rady Powiatu Tucholskiego, która odbyła się 28 marca, radni mieli okazję zapoznać się ze sprawozdaniem o stanie bezpieczeństwa ochrony przeciwpożarowej oraz o zagrożeniach pożarowych w powiecie za rok 2024, które też zawierało porównanie w stosunku do roku wcześniejszego. Uzupełnieniem do przedstawionych informacji było wystąpienie Arkadiusza Krolla, komendanta KP PSP w Tucholi. W jego trakcie można było usłyszeć chociażby, że w minionym roku pożary stanowiły 15,3% wszystkich zdarzeń. Zdecydowana większość interwencji straży pożarnej dotyczyła tzw. miejscowych zagrożeń.

Głównie płoną domy i mieszkania

W ocenie Powiatowego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi powiat tucholski jest stosunkowo spokojnym miejscem do życia, a to ze względu na brak na jego terenie dużego przemysłu, zakładów dużego ryzyka i awarii przemysłowych. W roku ubiegłym ogólna liczba zdarzeń odnotowanych przez strażaków wyniosła 923. To o 7% mniej niż w roku 2023.

– Są to działania państwowej straży pożarnej i drużyn ochotników. Bez nich nie byłibyśmy w stanie wszystkiego tak sprawnie i szybko obsłużyć – zaznaczył komendant.

W roku ubiegłym pożary stanowiły nawet nie 1/3 miejscowych zagrożeń, do których wyjeżdżali strażacy. Takich interwencji podjęto dokładnie 141. Większość z nich – około 80% – można za-

liczyć do tzw. pożarów małych, co w strażackiej nomenklaturze oznacza, że zostały bardzo szybko zauważone i zgłoszone. To z kolei skutkowało ich ugaszeniem przy minimalnych stratach.

– Niepokoją za to dwie liczby, które dotyczą gmin Śliwice i Cekcyn. Liczba pożarów w pierwszym z wymienionych samorządów wzrosła w porównaniu do roku 2023 aż o 130%, tj. z 13 do 30 przypadków, a w gminie Cekcyn o 73%, tj. z 15 do 26 przypadków. Statystycznie mogą powiedzieć, że było bardzo dużo pożarów sadzy w kominie, które powiększają statystykę dotyczącą pożarów – mówił komendant.

W większości ww. przypadków ogień pojawił się w obiektach mieszkalnych.

– Nie w hotelach, nie w internatach czy pensjonatach,

W Śliwicach spłonął dom z drewna. Na terenie tej gminy w 2024 r. wybuchło 30 pożarów. Fot. archiwum

a w naszych domach i mieszkaniach. W roku 2023 takich interwencji było 66, w roku 2024 – 75 (wg danych strażaków, to ok. 53% wszystkich pożarów). Ta statystyka niestety stale rośnie, pomimo prowadzenia corocznych kampanii społecznych o czyszczeniu kominów, o sprawdzaniu instalacji elektrycznej, właściwym użytkowaniu

ła jedna osoba – pożar domku holenderskiego w Iwcu. Druga ofiara poniosła śmierć w płomieniach na skutek wypadku drogowego. Mowa o zdarzeniu w Lubiewicach, gdzie po zderzeniu dwóch aut osobowych z ciężarówką zapalił się pojazd, którym podróżował ceniony operator filmowy Arkadiusz Tomiak

Pożary	Rok 2023	Rok 2024
Obiekty użyteczności publicznej	1	2
Obiekty mieszkalne	66	75
Obiekty produkcyjne	3	7
Obiekty magazynowe	2	1
Środki transportu	11	14
Lasy (państwowe i prywatne)	4	5
Uprawy, rolnictwo	18	12
Inne obiekty	25	25
Razem:	130	141

Przyczyny miejscowego zagrożenia	Rok 2023	Rok 2024
Silny wiatr	75	143
Przybory wód	0	9
Opady śniegu	23	0
Opady deszczu	29	46
Chemiczne	5	2
Ekologiczne	1	0
Radiologiczne	0	0
Budowlane	10	11
Infrastruktury komunalnej	14	6
W transporcie drogowym	90	90
W transporcie kolejowym	1	1
W transporcie lotniczym	0	0
Na obszarach wodnych	14	12
Medyczne	63	48

Czujka i wypalanie

Strażacy, w tym samym roku, odnotowali 3 wezwania do budynków mieszkalnych, w których mogło dojść lub doszło do emisji tlenku węgla. W jednym przypadku przeprowadzone przez nich pomiary potwierdziły obecność tlenku węgla w pomieszczeniu. W dwóch pozostałych doszło do fałszywego alarmu w wyniku rozładowania baterii w czujkach. W Dodatku „Dom i Ogród” piszemy o nowych przepisach, które nakładają obowiązek montażu czujek dymu i czadu.

Jeśli chodzi o pożary w innych miejscach, w obiektach produkcyjnych zanotowano ich wzrost o 133%, w obiektach użyteczności publicznej o 100% oraz o 27% w przypadku pożarów dotyczących środków transportu. Za to 33% spadek nastąpił w pożarach upraw i rolnictwie.

W związku z rozpoczynającym się sezonem działkowym komendant przypomniał o obowiązującym zakazie wypalania pozostałości roślinnych na trawnikach, nieużytkach itd. Do komendy wpłynęło już sporo skarg dotyczących działkowiczów i właścicieli przydomowych ogródków, którzy przy okazji ich porządko-

Statystyczny czas wyjazdów do działań ratowniczo-gaśniczych

W 2024 roku straż pożarna (PSP i OSP) interweniowała:

- 923 razy – wyjazd do akcji co 9 godzin i 31 minut (w 2023 roku co 8 godzin i 50 minut).
- 141 pożarów – wyjazd do nich co 62 godziny i 18 minut, (w 2023 roku co 67 godzin i 23 minuty).
- 730 miejscowych zagrożeń – wyjazd do nich co 12 godzin i 2 minuty (w 2023 roku co 10 godzin i 32 minuty).
- 52 alarmów fałszywych – wyjazd do nich co 168 godzin i 55 minut (ok. 7 dni), (w 2023 roku co 302 godziny i 4 minuty (ok. 13 dni)).

Z materiałów KP PSP w Tucholi

wania palą suche gałęzie czy liście. Taki proceder jest niedopuszczalny, tym bardziej, że gminy zapewniają mieszkańcom odbiór bioodpadów!

Pogodowe anomalie, wypadki drogowe i pierwsza pomoc

Wracając do podsumowania ubiegłego roku, strażacy odnotowali aż 91% wzrost interwencji spowodowanych silnym wiatrem. Gwałtowny wzrost zanotowano również, jeśli chodzi o: opady deszczu, przybór wody powodującej zalania, lokalne podtopienia i uszkodzenia infrastruktury drogowej i komunalnej. Nie odnotowano z kolei żadnych zdarzeń związanych z opadami śniegu. Dla porównania w roku 2023 było ich aż 23.

Spadła też liczba interwencji związanych z owadami błonkoskrzydłymi. Częściej za to strażacy wyjeżdżali do fałszywych alarmów. Podjęli 38 takich interwencji (o 80% więcej niż w roku 2023), z czego ponad połowa była związana z błędami lub awariami systemów sygnalizacji przeciwpożarowej.

Liczba zdarzeń na drogach, z udziałem środków transportu, pozostała na tym samym poziomie, co w roku 2023 – 90 zdarzeń. Nie odnotowano tutaj przypadków ofiar śmiertelnych (w roku 2023 było ich 9). W analizowanym roku było 12 przypadków tzw. izolowanych zdarzeń ratownictwa medycznego (IZRM). Takie działania polegają na udzielaniu przez strażaków kwalifikowanej pierwszej pomocy w przypadku braku możliwości szybkiego dojazdu zespołów ratownictwa medycznego (ZRM).

– Wszystkie te przypadki wiązały się z chorobą lub nagłym pogorszeniem stanu zdrowia – podał Arkadiusz Kroll.

W 2024 roku strażacy odnotowali łącznie 5 ofiar śmiertelnych (2 w pożarach, 3 w innych miejscowych zagrożeniach).

– To o pięć ofiar za dużo – podsumował komendant.

Agata Wiśniewska

Zestawienie strażackich interwencji na danym obszarze	Rok 2023	Rok 2024
Gmina Cekcyn	147	123
Gmina Gostycyn	98	110
Gmina Kęsowo	77	83
Gmina Lubiewo	224	146
Gmina Tuchola	341	355
Gmina Śliwice	104	106
Powiat tucholski	991	923

kotłów do ogrzewania czy innych urządzeń ogrzewczych – dodał komendant.

Od kilku lat wiodącymi przyczynami pożarów są: nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem, nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe, wady urządzeń i instalacji elektrycznych oraz wady środków transportu.

W roku 2024 w wyniku pożaru obiektu mieszkalnego zginę-

Nie milkną echa skandalu w ZSLiA. „Zainstalowana kamera poza systemem szkolnego monitoringu”

Trwają kontrole, swoje czynności prowadzi kuratorium – w stosunku do nauczycieli, a policja kontynuuje działania w związku z „udostępnieniem wizerunku w internecie”. Głośno jest także o kamerach zainstalowanych w pomieszczeniu, w którym doszło do intymnego zbliżenia nauczycieli Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi.

O skandalu w ZSLiA w Tucholi głośno jest w całym kraju. Materiały na ten temat przewinęły się przez media ogólnopolskie. Przypomnijmy. Dwoje nauczycieli zostało zawieszonych po tym, jak doszło między nimi do zbliżenia intymnego w jednym ze szkolnych pomieszczeń. Zdjęcie z tego aktu (konkretnie fotografia monitora z wyświetlonym kadrem), na którym widać dwie nagie postaci, zostało udostępnione i obiegło internet. Dwoje nauczycieli przyznało, że to oni – kobieta i mężczyzna – są na zdjęciu. Nie prowadzą już lekcji. Oprócz tego, że dyscyplinarne konsekwencje czekają nauczycieli, swoje czynności prowadzi policja. Są one pokłosiem prywatnego zawiadomienia o udostępnieniu bez zgody wizerunku na opisywanym kadrze. W Komendzie Powiatowej Policji w Tucholi w środę (9 kwietnia) aktualizujemy najnowszą informację. Funkcjonariusz Filip Fröhlke podaje, że czynności

trwają, policja przesłuchiwała świadków. W ostatnich dniach w mediach ogólnopolskich pojawiły się sugestie, jakoby policja miała wytypowaną osobę, która udostępniła zdjęcie jako pierwsza. Przedstawiciel policji tego nie potwierdza.

Skąd kamera w tym pomieszczeniu?

Starosta Andrzej Urbański już w ubiegłym tygodniu na naszych łamach przypominał i oświadczał, co jest – jego zdaniem – w całej sprawie najważniejsze:

– Nie chciałbym, aby sprawa skupiała się na zastraszaniu uczniów paragrafami i dochodzeniu do tego, kto udostępnił to zdjęcie i kto jest za to odpowiedzialny. W mojej ocenie, jeśli chodzi o samo udostępnienie, upatrywałbym winy w tym, że ktoś nie dochował ostrożności i tego typu treści znalazły się na służbowym komputerze. To jest moje zdanie. (...) Na pew-

no nie wyrażę się tak, że ta sprawa jest czysta pod jakimkolwiek kątem. Sprawa jest wyjaśniana powoli i spokojnie. Tak też radzi kuratorium. Dopiero od tych ustaleń zależeć będzie, kto i jakie otrzyma zarzuty. To wszystko przed nami. We wtorek była wizytacja z kuratorium, kolejne czynności odbędą się w szkole. Wiadomo już, że tych dwoje nauczycieli otrzyma dyscyplinarne zarzuty, ale nie wiemy w tym momencie, jakie one będą – odnosił się do skandalu Urbański, a Zarząd Powiatu Tucholskiego wydał oświadczenie potępiające zachowanie pedagogów.

Pytamy teraz tucholskiego starostę, czy prawdą jest, że kamera zainstalowana w pomieszczeniu (popularnie nazywanym „kantorkiem”), w którym doszło do nieobyczajnego wydarzenia z udziałem nauczycieli, nie jest ujęta w oficjalnym systemie szkolnego monitoringu.

– To prawda. Była to kamera prywatna – odpowiada Andrzej Urbański. Kamera została zainstalowana przez nauczyciela we własnym zakresie. Starosta informuje, że zarząd brał udział w spotkaniu ze wszystkimi dyrektorami szkół będących w kompetencjach powiatu. W placówkach przeprowadzane są kontrole.

Wpłynęły wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

Ewa Podgórska z bydgoskiego kuratorium oświaty odpo-

wiada „Tygodnikowi”, że w tym tygodniu wpłynęły do placówki wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Dwa osobne, bo dotyczą zarówno nauczycielki, jak i nauczyciela. Właśnie teraz to postępowanie rusza, a będzie prowadzone przez rzecznika dyscyplinarnego. Przypomnijmy, że nauczycielom grożą kary (a w związku z tym, że się przyznali, należy ich spodziwać się) z katalogu: od najłagodniejszej, czyli nagany z ostrzeżeniem, do najsurowszej, a tą jest wydalenie z zawodu.

Piotr Paterski

„Gostycyńskie ale jaja” – kolejna odłona

Gostycyn: Świąteczny kiermasz i konkurs kulinarny

W najbliższą niedzielę (13.04) w GOK-u w Gostycynie zapanuje świąteczny klimat, a to za sprawą wydarzenia pn. „Gostycyńskie ale jaja”. W jego ramach odbędzie się kiermasz rękodzieła, ale i konkurs na najlepszą potrawę wielkanocną!

Dokładnie tydzień przed Wielkanocą w Gminnym Ośrodku Kultury w Gostycynie odbędzie się impreza, która tematycznie poświęcona jest właśnie nadchodzącym świętom. W niedzielę (13.04) po południu, dokładnie w godzinach 16:00-19:00, w murach placówki zagospodzą świąteczne smaki i wielkanocna atmosfera.

Na słono i słodko

„Gostycyńskie ale jaja” rozpocznie konkurs na najlepszą potrawę wielkanocną. W tych kulinarnych zmaganiach mogą wziąć udział zarówno osoby indywidualne, jak i koła gospodyń wiejskich. Do konkursu można zgłosić potrawę na słono i słodko, bądź tylko jedną z nich. Co istotne, potrawy powinny być zgodne z tradycją borowiacką i związane z wielkanocnymi zwyczajami! Ogłoszenie płatne

Zainteresowani udziałem w konkursie mają czas do 10 kwietnia na dostarczenie zgłoszenia (osobiście w biurze GOK-u lub drogą elektroniczną na adres: gokgostycyn@gmail.com). Jego formularz znajduje się na stronie instytucji kultury.

Uczestnicy konkursu potrawy muszą dostarczyć do placówki. Reklama, ogłoszenie płatne

czwórki najpóźniej na 20 minut przed rozpoczęciem wydarzenia, czyli o godzinie 15:40. Sam konkurs potrwa od 16:00 do 17:00.

Rękodzieło i przysmaki

Tego popołudnia na odwiedzających gostycyńską placówkę czekać też będzie Wielkanocny Kiermasz Rękodzieła. Jeśli nie macie jeszcze kompletu świątecznych prezentów czy dekoracji na świąteczny stół, będzie okazja nabyć coś unikatowego, a przy okazji wesprzeć

lokalną społeczność. Z ozdobami świątecznymi wystawią się dzieci z GOK-u oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Przyrowie. Placówka cały czas przyjmuje też zgłoszenia od rękodzielników i lokalnych twórców.

„Jeśli tworzysz wyjątkowe dekoracje, świąteczne przysmaki czy inne wyroby – zgłoś swoje stoisko! To świetna okazja, by podzielić się swoją pasją i znaleźć nowych klientów” – zachęcają na stronie GOK-u. Zgłoszenia wystawców przyjmowana są pod numerem telefonu 513-141-122.

Zaśpiewa „Legato”

Na 17:00 zaplanowano koncert młodych wokalistów ze Studio Piosenki „Legato”. Uzdolniona młodzież zapewni wyjątkową oprawę wydarzeniu i umili czas biorącym w nim udział.

„Nie przegapcie tych magicznych chwil! Bądźcie z nami i pocujcie magię Wielkanocy! Zapraszamy całe rodziny – czeka na Was mnóstwo atrakcji, smacznych inspiracji i radosnej atmosfery!” – zachęcają w GOK-u.

Wydarzenie swoim patronatem objął wójt gminy Gostycyn Ireneusz Kucharski.

Agata Wiśniewska

Wójt Gminy Śliwice
podaje do publicznej wiadomości,
że 14 maja 2025 r. o godz. 10.00 w Urzędzie Gminy Śliwice w sali posiedzeń zostanie przeprowadzony publiczny, nieograniczony przetarg na najem lokalu handlowego położonego w miejscowości Śliwice przy ul. Dworcowej 34A, gm. Śliwice. Niniejsze ogłoszenie o przetargu zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej i Urzędzie Gminy Śliwice, na stronie internetowej Gminy Śliwice oraz z wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śliwice. Szczegółowych informacji o przeprowadzeniu przetargu udziela się w pokoju u nr 15 tut. Urzędu Gminy w godz. od 7.00 do 15.00.

Wójt Gminy Śliwice
Daniel Kożuch

Wójt Gminy Kęsowo
podaje do publicznej wiadomości,
że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Kęsowie oraz na stronie internetowej www.bip.kesowo.pl 10.04.2025 r. został wywieszony na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do najmu.

KONCESJONOWANA AGENCJA OCHRONY MIENIA I OSÓB „BOS”
Mariusz Łaszewski

POSTAW NA BEZPIECZEŃSTWO

- projektowanie systemów alarmowych
- montaż • centrale telefoniczne
- internet bezprzewodowy
- konwoje • ochrona fizyczna
- monitoring

KORZYSTAJ Z USŁUG PROFESJONALISTÓW Z TUCHOLI!

Tuchola, ul. Przemysłowa 4, biuro@ochronabos.pl tel. 52 334 35 14, kom. 603 504 254, 502 722 217

Pola Nadziei
Stowarzyszenie Hospicjum im. św. Małgorzaty
- organizacja katolicka przy parafii rzymskokatolickiej pw. Bożego Ciała w Tucholi

Serdecznie Zapraszamy
do wspólnego kwestowania
przed Kościołem
13 kwietnia 2025 roku
w "Niedzielę Palmową"

Pola Nadziei to organizowana od kilkunastu lat akcja, dzięki której zebrane do puszek środki możemy przeznaczyć na zakup specjalistycznego sprzętu dla podopiecznych naszego Hospicjum

Za każdą ofiarę składamy serdeczne Bóg Zapłać

HOSPICIUM

Borowiackie Towarzystwo Kultury bez stałego lokum... Czy to uda się zmienić?

Twórcy i społecznicy związani z Borowiackim Towarzystwem Kultury podsumowali ostatni rok, dziękowali za dotychczasowe wsparcie, ale też dyskutowali. Między innymi o tym, że nie mają się gdzie podziać.

Borowiackie Towarzystwo Kultury jest najstarszym stowarzyszeniem kulturalnym działającym na terenie naszego miasta i szerzej Borów Tucholskich. Jego początki sięgają 1963 roku. W ostatnią środę marca członkowie BTK-u spotkali się na corocznym walnym zebraniu, by podsumować działalność z ostatnich 12 miesięcy. Zebrani chwilą ciszy uczcili pamięć tych, którzy na zawsze odeszli ze społeczności towarzystwa. Wręczono też legitymacje nowym członkom. Jak słyszymy od prezeski **Marii Ollick**, w ostatnim czasie do stowarzyszenia zapisały się 3 nowe osoby. Aktualnie liczy ono 50 członków.

To właśnie Maria Ollick przedstawiła podczas posiedzenia sprawozdanie merytoryczne, natomiast **Janina Pieczka** – prowadząca dokumentację księgową – zapoznała zebranych z bilansem za 2024 r. Z kolei **Anna Przytarska** – przewodnicząca komisji rewizyjnej – odczytała protokół sporządzony to gremium.

Po przeprowadzonej dyskusji zebrani jednogłośnie udzielili zarządowi absolutorium.

Prezeska BTK relacjonuje, że 2024 rok okazał się bardzo pracowity, a na dowód przytacza liczby. Łącznie zrealizowano 11 zadań – projektów. Niektóre z nich wymagały niemałego wkładu finansowego, pozyskanego z ofert na zadania publiczne, z konkursu MKiDN, składek członkowskich czy darowizn. Wszystko przy wkładzie osobowym, czyli zaangażowaniu członków oraz przy użyczeniu własnego sprzętu i lokali. Towarzystwo było ponadto organizatorem lub współorganizatorem 23 wydarzeń kulturalnych, otwartych dla mieszkańców i turystów.

Spotkania w restauracji lub mieszkaniach

Podczas zebrania nie zabrakło wielowątkowej dyskusji. W jej trakcie podniesiono problem, który od lat utrudnia BTK

BTK liczy aktualnie 50 członków. W ostatnim czasie zapisały się 3 nowe osoby.

działalność, czyli brak własnego lokum. Dawniej mieściło się ono w Tucholskim Ośrodku Kultury. Od dłuższego już czasu towarzystwo korzysta jednak z pomieszczeń użyczanych przez LGD „Bory Tucholskie”, Muzeum Borów Tucholskich, a nawet restauracji „Pod Halabardami” czy po prostu mieszkań członków.

Podczas zebrania podkreślano, że BTK jest stowarzyszeniem, które swą działalnością wzbogaca kulturę regionu i jest jej propagatorem. Nie zabrakło podziękowań m.in. dla: samorządów, LGD „Bory Tucholskie”, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tucholi, Muzeum Borów Tucholskich

i osób prywatnych. Wymieniano też takie firmy, jak: Bank Spółdzielczy w Tucholi, Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi Sp. z o.o. czy PSS Spółem w Tucholi.

Jak słyszymy zarząd i członkowie towarzystwa, które jest organizacją pro publico bono i non profit, dziękują za zrozumienie potrzeby działalności, za bezinteresowne wsparcie finansowe i rzeczowe. BTK liczy na dalszą współpracę przy zadaniach zaplanowanych (i tych bardziej spontanicznych) na bieżący rok. Według zapewnień – nie zabraknie ich.

(kt), fot. nadesłane

Kiermasz Wielkanocny

Tucholski dworzec tętnił życiem

Tradycji stało się zadość... Na kiermasz wiosenny na dworcu w Tucholi przybyła zima! Niestrudzeni wystawcy postawili się warunkom atmosferycznym, co docenili w niedzielę goście i klienci systematycznie odwiedzający kiermasz.

Dzięki ekipie z Przystanku Zabawa mieszczącemu się w budynku tucholskiego dworca, regularną już kiermasze przedsięwzięte organizowane zarówno przed Bożym Narodzeniem, jak i Wielkanocą. Drugi z nich nazywany jest także kiermaszem wiosennym, tylko że sama wio-

sna w jego trakcie wydaje się być bardzo złośliwa. Tradycyjnie na przełomie marca i kwietnia, gdy odbywa się Kiermasz Wielkanocny, nawiedzają Tucholę zimowe warunki. Nie inaczej było w niedzielę (6 kwietnia).

Na teren dworca kolejowego przybyli lokalni twórcy,

rękodzielnicy, producenci z domowych manufaktur spożywczych: zarówno wytrawnych jak i cukierniczych. Ale nie tylko, bo „Tygodnik” zamienił kilka słów z gośćmi z Czerska (usłyszeliśmy, że ich wyroby w Tucholi mają szczególne wzięcie), Grudziądz czy nawet spod Unisławia.

Trzy koła gospodyń wiejskich (na zdjęciu akurat Zdroje) wystawiły to kramy przed dworcem. Oferowały przepyszne potrawy i słodkości w nadzwyczaj przystępnych cenach.

Dzieci natomiast mogły skorzystać ze stanowiska z animatorką, podczas gdy rodzice oddawali się zakupom.

Żurek albo bigos za dyszkę? Można!

Na szeroką strefę gastronomiczną złożyły się m.in. aż trzy koła gospodyń wiejskich: Cerkyn, Lubiewo i Zdroje. Warto zwrócić uwagę, że ceny ich potraw i słodkości zwały z nóg – ale w pozytywnym sensie. Plagą na wielkomiejskich kiermaszach są słynne, zabójcze stawki, jak popularna kielbasa w bułce kosztująca nawet 50 zł. Tuchola i kiermasz na dworcu na to zjawisko nie cierpią. Uwagę przykuwały cenniki (np. ze Zdrojów) z żurkiem, bigosem, białą kielbasą po 10 zł czy lemoniadą, za którą wystarczyło dać 2 zł! Jakość potraw od gospodyń (z cenami jak sprzed 15 lat) zniechęcała, o czym przekonaliśmy się sami, ale też podczas rozmów z uczestnikami kiermaszu.

Tekst i fot. (pp)

Ze słodkościami pojawiła się m.in. Dorota Pliszka z Zalesia.

Organizatorzy kiermaszu – ekipa z Przystanku Zabawa.

Kamila Myska prowadzi małą manufakturę świec sojowych. Para przyjechała z Czerska i przyznaje, że ich produkty cieszą się w Tucholi popularnością.

Najmłodsi, którzy jeszcze niekoniecznie interesują się zakupami świątecznymi, znaleźli rozrywkę dla siebie.

Kandydat Konfederacji na prezydenta RP w Tucholi. W szybkim tempie i bez pytań

Mentzen przemawiał do zwolenników na rynku.

Ostro o wspieraniu Ukraińców i o kontrkandydacie

Sławomir Mentzen, jako kandydat w nadchodzących wyborach prezydenckich spotkał się z mieszkańcami, którzy przybyli na tucholski rynek. To było jedno z pięciu poniedziałkowych spotkań Mentzena w regionie. Kandydat wygłaszał swoje poglądy odnosząc się do: służby zdrowia, wydatków publicznych, rolnictwa, imigrantów. Wiece, takie jak w Tucholi, z założenia mają błyskawiczny przebieg i nie przewidują pytań. Mentzen na koniec pozował do kilku zdjęć z fanami, a potem wskoczył na hulajnogę.

więcej zdjęć na
tygodnik.pl

filmy na
facebook.com/tygodniktucholski

Sławomir Mentzen na rynku w Tucholi. Jego przemówienie poprzedziły wystąpienia polityków Konfederacji. Fot. Piotr Paterski

Wybory na urząd prezydenta RP odbędą się 18 maja tego roku, a wizyta **Sławomira Mentzena** w Tucholi to realizacja założenia, że przed datą pierwszej tury odwiedzi wszystkie powiaty w Polsce. W naszym regionie był 7 kwietnia (poniedziałek). Plac Wolności (rynek) w godzinach popołudniowych przeżywał obłęd. Mentzen to poseł na Sejm X kadencji, współprzewodniczący rady liderów federacyjnego ugrupowania Konfederacja Wolność i Niepodległość oraz prezes partii Nowa Nadzieja. Ma 38 lat i pochodzi z Torunia.

Ostro na temat Ukraińców i prezydenta Warszawy

W oczekiwaniu na Sławomira Mentzena, który do Tucholi przyjechał z Chojnic (z kolei na chojnicki rynek dotarł z Człuchowa), na specjalnie przygotowanej scenie wystąpili, m.in.: europoseł **Marcin Sypniewski** czy poseł **Konrad Berkowicz**. Wygłaszali hasła związane z programem wyborczym ich kandydata na urząd prezydenta RP, motywowali do głośnego okazywania poparcia Mentzenowi, który na tucholskim rynku pojawił się około kwadrans po godzinie 17:00.

– (...) Jesteśmy w tej trasie od samego początku września.

Już dwieście kilkadziesiąt spotkań za nami. Przeszliśmy tę trasę przez jesień, zimę. Teraz mamy wiosnę. Dlaczego w tę pracę wkładamy tyle czasu, wysiłku, energii? Dlatego, że tak bardzo zależy nam na tym, aby wreszcie w końcu w Polsce coś się zmieniło. Dlatego, że mamy dosyć tego systemu i tak bardzo chcemy ten system zmienić – rozpoczął krytycznie swoje wystąpienie kandydat Konfederacji.

Dalej skupił się na ocenianiu systemu ochrony zdrowia, nie szczędząc słów dezaprobaty dla rządów z ostatnich dwóch dekad. W szczególnie gorzkich słowach wypowiadał się o obecnej koalicji rządzącej w aspekcie bezpieczeństwa naszego kraju – ewentualnej wojny z Rosją (twierdził, że Polska nie ma mocy obronnych przez obecną politykę). Nawiązał do wydatków publicznych, gdzie początkowo mówił – o jego zdaniem – nietrafionych inwestycjach prezydenta Warszawy, a zarazem swojego kontrkandydata w majowych wyborach. Uderzył w temat dostępu do świadczeń i służby zdrowia przez obywateli Ukrainy.

– Dlaczego Polska wysyła nasze pieniądze na Ukrainę w formie 800+? Cemu my wysyłamy 800+ na dzieci uczące się w ukraińskich szkołach? To jest bez sen-

To jedyna, krótka interakcja Mentzena z mieszkańcami – tuż po wygłoszonym przemówieniu. Nie było okazji, aby zadać pytania kandydatowi na prezydenta RP. Fot. Piotr Paterski

su. To po to chodzimy do pracy, ciężko pracujemy, płacimy z tego podatki, żeby ktoś wziął nasze pieniądze i wysyłał je na Ukrainę? Jaki my mamy w tym interes? Albo dlaczego Polak w Polsce, żeby pójść do lekarza, musi płacić składkę zdrowotną, a Ukraińiec nie musi. Tylko dlatego, że ma ukraińskie obywatelstwo, ma dostęp do naszego systemu ochrony zdrowia. Wyobrażacie sobie, że Polacy mają prawo jeździć do Niemiec do szpitala? Każdy by chciał, bo mają dużo lepszy system ochrony zdrowia od naszego, ale nie możemy, bo trzeba być tam ubezpieczonym, pracować, płacić składki. Wtedy można. A w Polsce wystarczy, że jest się obywatelem Ukrainy. To wygląda jakbyśmy mieli za dużo pieniędzy na ochronę zdrowia. (...) Pieniądze polskich podatników powinni iść na potrzeby Polaków a nie na potrzeby naszych sąsiadów. To trzeba jak najszybciej zmienić – oświadczał i wyrażał swoje poglądy Mentzen.

Z Zielonego Ładu płynnie do kwestii migracyjnej

W przemowie wracał do uderzenia w prezydenta Warszawy, koncentrował się też na argumentowaniu minusów Zielonego Ładu. Mówił o wysokiej cenie energii elektrycznej i braku elektrowni jądrowych w Polsce.

– (...) Przez Zielony Ład nie tylko rosną koszty naszego życia, ale niszczone jest też przemysł, niszczone jest rolnictwo. Co chwilę wymyślają jakieś nowe, bzdurne przepisy, aby obciążyć nimi rol-

ników. Wymyślili sobie, że rolnicy mają ugorować swoje pole. Ktoś ma dobrą ziemię, to nie może tam siał, produkować żywności. Ma ugorować, żeby ziemia się do niczego nie nadawała. Jak można tak bzdurne przepisy wymyślić. Albo jak można wymyślić, żeby kazać rejestrować wszystkie kury. Jakie to są koszty. To jest niepotrzebna robota (...). Po co Unii Europejskiej rejestracja kur? Co im te kury przeszkadzają? Przecież w tym czasie wpuszczają do Europy setki tysięcy nielegalnych imigrantów i ich nie rejestrują, a kury rejestrują. Mi kury nie przeszkadzają, bo zwiększają przestępczość, a kury tego nie robią. Co oni się tych kur przeczepili. W całej Europie, wszędzie gdzie pojawiają się masowe migracje, tam rośnie przestępczość (...) – w taki sposób kandydat Konfederacji na prezydenta RP z wątku Zielonego Ładu i jego założeń przeszedł do kwestii migracyjnej.

W tym punkcie przywołał informacje ze Szwecji i Niemiec o niebezpiecznych zachowaniach ze strony nielegalnych migrantów. Za niebezpieczną uznawał politykę obecnej koalicji rządzącej. Twierdził, że w Polsce nie inwestuje się w nowe technologie. Przekonywał, że gdy zostanie prezydentem, to nie podpisze ani jednej ustawy, która zwiększy lub skomplikuje podatki ani nie pozwoli, aby Polska wysłała żołnierzy na Ukrainę.

– Jak zostanę prezydentem, to oni wszyscy – Niemcy, Ukraińcy w Polsce – będą się dopaso-

wywać do polskiej kultury, polskiego prawa, polskich przepisów, polskiego języka, bo tu jest Polska. (...) Chcę Polski dumnej, suwerennej. Polski, która sama podejmuje decyzje, a nie ciągle pyta się o zgodę w Brukseli, Berlinie czy Waszyngtonie. Chcę Polski dumnej z naszej pięknej historii, prowadzącej poważną polską politykę historyczną i asertywną politykę zagraniczną. (...) Chcę Polski bogatej. Bogatej w bogatszych Polaków, z gospodarką opartą o polskie przedsiębiorstwa. Z niskimi, prostymi podatkami, z jasnymi przepisami. I Polski bezpiecznej, ze szczelnymi granicami i bezpiecznymi ulicami naszych miast. Taka Polska mi się marzy. Silna, dumna, bogata i bezpieczna – między innymi w taki sposób podsumowywał wystąpienie.

Brak interakcji, szpaler i biegnący tłum młodych

Po zakończonej przemowie Sławomira Mentzena zabrakło jakiegokolwiek okazji do zadawania pytań i rozmowy. Tucholski rynek opuścił w pośpiechu na hulajnodzie pomiędzy szpalerem ludzi, co stało się już standardem podczas tej trasy i ma swoją symbolikę. Mentzen tłumaczył się z tej hulajnogę w mediach ogólnopolskich wyjaśniając, że śpieszy się na kolejne spotkania. Gros z młodych uczestników biegnął za kandydatem. Dodajmy, że trasa Mentzena w Tucholi w poniedziałek nie skończyła się, bo kierował się też do Chełmna i Wąbrzeźna.

Anna Lipska

Sławomir Mentzen kolejne ze spotkań opuszcza na hulajnodzie. Fot. Anna Lipska

Tomasz Kuchta postanowił sobie, że sam posprząta Tucholę

Tomasz Kuchta drugi rok z rzędu porządkuje tucholskie ulice. Sposób, w jaki to robi, przykuwa wzrok przechodniów i kierowców. Chodzi tutaj nie tylko o energię, z jaką oczyszcza kolejne trakty (kurzyć potrafi się wtedy mocno!), ale i radość, która mu przy tym towarzyszy, a nierzadko też taneczny krok! Do tego tucholanin jest muskularnej postury ciała, jedną z jego rąk zdobią liczne tatuaże, a na głowie zazwyczaj spoczywają bezprzewodowe słuchawki. Nawet przy niskich temperaturach mężczyzna pracuje w krótkim rękawie. Tomek rzuca się w oczy i to bez odblaskowej kamizelki, którą zakłada dla bezpieczeństwa. Jego postać zaintrygowała nas na tyle, że postanowiliśmy porozmawiać z mieszkańcem Tucholi. Gdy zaproponowaliśmy mu wywiad, nieco się zdziwił. Kilka dni później już zgrywaliśmy termin. Jedyny wymóg z nim związany dotyczył ładnej pogody.

Cel: W 3 tygodnie posprzątać miasto

Rozmawiamy w pierwszy dzień wiosny na ulicy Świeckiej, czyli nieopodal siedziby naszej redakcji. Tomasz wita nas z uśmiechem. Odchodzimy nieco dalej od ulicy, aby lepiej siebie słyszeć i dobrze utrwalić zapis rozmowy. Po chwili pada pierwsze pytanie: Jak to się stało, że wykonuje taką właśnie pracę? – i odpowiedź, która wprawia w osłupienie.

– Jestem na wolontariacie w Solo [Przedsiębiorstwo Wielobranżowe z Tucholi – przypis. red.] – odpowiada Tomasz Kuchta.

Upewniamy się, czy aby na pewno dobrze zrozumieliśmy i po chwili jesteśmy jeszcze bardziej zdziwieni.

– Tak, jestem na wolontariacie. Postanowiłem sobie, że sam posprzątam Tucholę. No może, nie aż tak zupełnie sam, bo ten piasek, który zgarniam na kupki, później ładują już w worki pracownicy Solo – mówi mężczyzna.

– Ale od zamywania nie ma nikogo więcej? – dopytujemy.

– Tak, robię to tylko ja – odpowiada nasz rozmówca.

Rozwijając swą odpowiedź, tucholanin tłumaczy, że chce sam posprzątać miasto po zimie, zobaczyć, czy da radę. Porządkowanie rozpoczął 10 marca i chce się z nim uporać do końca miesiąca, czyli w zaledwie 3 tygodnie.

– Żeby tak się stało, staram się pracować jak najdłużej i możliwie wcześniej zaczynać. Ostatnio trochę mnie mróz przytrzymał, ale są dni, kiedy startuję o 5:00 rano. Czasami robię też drugie podejście po południu – przyznaje.

Dzisiaj jest piątek, a do tego naprawdę ładna pogoda, więc zamierza skończyć wcześniej.

Tę nietuzinkową postać w Tucholi kojarzą chyba wszyscy. Tomasz Kuchta z niesamowitą energią i uśmiechem porządkuje kolejne ulice w mieście. Skąd w nim tyle radości i dlaczego w ogóle para się takim zajęciem? Udzielone przez niego odpowiedzi zadają kłam stereotypom.

Rozpiska w głowie

Tuchola jest małym miastem, ale żeby zabrać się samemu za jej sprzątanie? W jaki sposób realizuje to tucholanin? Czy posiada jakiś harmonogram prac?

– Rozpiskę mam w głowie, sprzątam, gdzie mogę. Dla przykładu miałem ostatnio wywieszzone przy cmentarzu karteczki z informacją, żeby nie parkować, ale nie wszyscy się do nich zastosowali. Nie będę sprzątał między autami, dlatego robię na tej ulicy kolejne podejście. Na Krefftą mam już tak czyściutko, że ziarenka piasku się tam nie znajdzie. Nie zostało mi już dużo do sprzątania, między innymi Karasiewicza, Pocztowa i część uliczek odchodzących od rynku. Je zostawię sobie raczej na sam koniec, albo

na takie dni, jak sobota, najlepiej po południu, bo wtedy ruch pieszych w centrum jest dużo mniejszy – wyjaśnia.

Tucholanin dodaje jeszcze, że przy zamykaniu ulic najgorsze są cieki wodne wykonane z kostki. Trzeba się solidnie namachać, aby usunąć zalegający między nimi piasek. Na Świeckiej we znaki dają się także pozostałości zalegające na drodze po wyjazdach z placu budowy [na położonych nieopodal ulicach Kościuszki, Piastowskiej i częściowo Grunwaldzkiej prowadzony jest kompleksowy remont].

– To jest glina pomieszana z kruszywem, tłucznem tak zbita, że tego w ogóle ruszyć nie idzie. Muszę walić w to. Niezłe wyzwanie – mówi.

Przy pracy słucha muzyki. Czego konkretnie?

– Radia, kanału Energy 2000. Przeważnie fajną muzykę tam puszcza, dobrze się przy niej pracuje – zdradza.

Skąd taki muzyczny wybór?

– Kiedyś lubiłem jeździć na dyskoteki, tańczyć. Miło wspominał tamte czasy. Teraz jest inaczej, ludzie bardziej gonią i wyłącznie swoim życiem się interesują, do tego są bardziej podzieleni. Ja akurat smutasem nie jestem, więc dużo u mnie uśmiechu – dodaje.

„Człowiek wie, że żyje”

Zamykanie ulic nie wydaje się raczej fajnym zajęciem, a przynajmniej takim, do którego byłoby komuś spieszyć. Mówimy o tym naszemu rozmówcy.

– Ale czemu? – reaguje Tomek.

– Może dlatego, że kojarzy się z pracami społecznymi i raczej nikt do takiej pracy się nie pali, jeśli ma inną opcję – wyjaśniamy.

– Ja lubię robić na powietrzu. Słońce świeci, muzyczki można sobie posłuchać, miło tak. Człowiek wie, że żyje. Poza tym cieszy mnie efekt mojej pracy. Idę potem na spacer i mogę sobie powiedzieć: tu zrobiłem, tutaj też i tam jest elegancko. Czasami ktoś podejdzie i powie: ale pan ma ładnie posprzątane, zimą też widziałem te dopracowane przejścia dla pieszych, i to jest miłe. Bo ja zimą odśnieżam właśnie przejścia – przyznaje Kuchta.

Dodaje jeszcze, że jego koleżanka, która prowadzi firmę w Chojnicach, stwierdziła nawet, że osobom tam sprzątającym mógłby wiele pokazać. Tomasza dopytujemy o typowe zarobkowe zajęcia.

– Utrzymuję się z podnoszenia nagrobków, kładzenia płytek i obrzeży na cmentarzu. Maluję też literki. Swojej mamie sam pomnik zrobiłem, nikt mi przy tym nie pomagał. Umarła młodo, miała wtedy 42 lata. Kiedyś pracowałem w zakładzie Marka Bolińskiego, w tym dbałem o zieleń. Trochę byłem za granicą, gdzie pracowałem na akord. Dlatego jak pracuję, to robię to szybko. A z zawodu jestem cukiernikiem. Lubię w kuchni siedzieć. Wszystko w niej robię, upiekę, ugotuję. Wiem, że niektórzy mówią, że jak łysy to bandyta, z bliznami to bandyta, z tatuażami tak samo. Kryminalista, nie wiadomo, co zrobił, ale pozory myślą – mówi nasz rozmówca.

Przygotowując się do wywiadu, zetknęliśmy się z pogłoskami, że jakiś kryminal w życiu Tomasza Kuchty był.

– U mnie? Nie. Nigdy nie siedziałem w więzieniu. Mam czyste konto – dementuje stanowczo.

Miłośnik zwierząt i przyrody

Już samym sposobem prowadzenia rozmowy tucholanin obala stereotyp twardego, do którego lepiej się zbliżać. Choć umawiamy się, że będziemy mówić do siebie po imieniu, Tomasz ma z tym problem, nie może się przełamać.

– Ja do każdego mówię na pan, pani. Niektórzy wtedy zwracają mi uwagę, mówią „Tomek, ile ty masz lat, żeby tak do wszystkich się zwracać”. Ale ja jestem grzeczny po prostu – mówi w końcu.

Okazuje się, że to też wielki miłośnik zwierząt i przyrody. Przy swoim domu znalazł kiedyś pisklątkę kaczki. Zawiózł je do znajomych, którzy mają lepsze warunki do jego trzymania.

– Ten kaczor jest już duży, świetnie zintegrował się z tamtejszym psem. Co jakiś czas jadę go odwiedzić. Ze znajomymi umówiłem się,

Chcąc oczyścić cieki wodne (wykonane z kostki) z zalegającego piasku trzeba się niezłe natrudzić.

Tomasz Kuchta do swojego zajęcia przystępuje z wielką energią.

że będzie u nich aż do naturalnej śmierci.

W sezonie letnim Kuchtę można spotkać m.in. w lesie. Przyznaje, że ma dobre miejsce na rydze. Poza grzybami z lasu wynosi śmieci. Nie mo- że zdzierzyć ich widoku w tak pięknym miejscu. Tak samo, kiedy idzie na spacer z psem.

Czy za rok Tomasz Kuchta powtórzy swoją akcję sprzątania ulic?

– Na tę chwilę nie odpowiem na to pytanie. Nie wiem, co bę- robił za rok – odpowiada.

„Jego postawa zasługuje na uznanie”

O Tomasza Kuchtę i jego ak- cję pytamy w Przedsiębiorstwie Wielobranżowym Solo, które na zlecenie gminy realizowało zimowe utrzymanie dróg w Tucholi. Obejmuje ono równie- ż posprzątanie traktów do ko- Ńca marca przed ich przekazaniem do utrzymania letniego. Tomasz wziął na siebie sprzątanie ręczne, po którym na ulice wyjadą jesz- cze mechaniczne zamiatarki.

– Pragnę poinformować, że Tomasz z własnej inicjatywy

podjął się wolontariatu na tere- nie miasta Tuchola, w ramach którego regularnie uczestniczy w akcjach sprzątania przestrze- ni publicznej – mówi **Tomasz Koczyński**, prowadzący Solo. – Tomasz podjął tę inicjatywę z wewnętrznej potrzeby okaza- nia, że potrafi działać odpowied- dzialnie i z po-żytkiem dla oto- czenia. Jego postawa zasługuje na uznanie – mimo wcze- śniejszych trudności życiowych, dziś stara się dawać przykład innym i naprawiać relacje ze spo- łecznością. Pokazuje się jako sym- patyczny i pełen werwy człowiek, gotów do działania. Dziękujemy mu za zaangażowanie i liczymy, że jego działania przyczynią się do budowania pozytywnego wizerunku wolontariatu oraz integracji społecznej. Ponadto dążymy do nawią- zania sta- łej współpracy – dodaje przedsi- biorca.

Aktualizacja – 3.04.2025 r.:
Tomasz Kuchta zrealizował swój cel. Do końca marca posprzątał tucholskie ulice.

Agata Wiśniewska

Tucholanin z kaczorem, którego kiedyś ocalił. Fot. archiwum prywatne
Ogłoszenie płatne

ZATRUDNIMY
pracowników
do pracy w Niemczech
w ogrodnictwie

Nie wymagamy znajomości j. niemieckiego

Kontakt telefoniczny
od poniedziałku do piątku
w godz. od 9:00 do 13:00

663-626-877

Na półkach prawdziwe cudenka! WTZ zaprasza do swojego sklepiu

Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tucholi zachęcają do zakupu ich rękodzieła. W sklepiu, który prowadzą aktualnie, dominują produkty z motywem świątecznym, jak stroiki czy różnorakie figury zajęcy.

W sklepiu na zmianę pracują: Edyta, Dorota, Ania, Danka i Łukasz.

Sklepiu WTZ mie- ści si- ę na parterze Powiatowego Centrum Wsparcia w Tucholi (na wprost wejścia), czyli w tym samym budynku, gdzie Warsztaty Terapii Zaj- ęciowej (ul. Kościuszki 16). Produkty, jakie w nim znajdziemy, są niepowtar- zalne, bo tworzone od począt- ku z sercem przez uczestników warsztatów podczas terapii zaj- ęciowej. Instruktorzy terapii zaj- ęciowej dopasowują wykonanie danego etapu pracy do mo- żli- wości danej osoby.

Stroiki, figurki, filiżanki

W „Sklepiu u Edzi”, bo tak nazywa się to miejsce, dost- ę- p- ne są m.in. ozdoby wykonane w pracowni ceramicznej, tj. gliniane miski, talerze, fili- żan- ki z podstawką czy p- łmiski. Są i wyroby z pracowni kra- wiecko-dziewiarskiej, od po- duszek, poszewek, po torebki

czy wyroby z makramy. Wian- ki, stroiki okolicznościowe oraz kartki, winietki i zaproszenia przygotowała z kolei pracow- nia ogrodniczo-bukieciarska. Na sklepowych półkach uwagę przyciągają także ozdoby wyko- nane z drewna oraz personaliz- owane dekoracje (np. breloczki z logo firmy albo imieniem), któ- re stworzyli uczestnicy pracow- ni technicznej. Jest naprawdę w czym wybierać!

Doradzą w wyborze

Niezdeterminowani klienci mo- gą liczyć na pomoc w wyborze asortymentu ze strony **Edyty, Doroty, Ani, Danka** bądź **Łuka- sza**. Ta piątka uczestników WTZ pracuje w sklepiu naprzemien- nie, a zaglądających w jego pro- gi wita uśmiechem.

Punkt czynny jest od ponie- działku do piątku w godzinach 10:00 – 12:00. Poza godzinami

otwarcia chcący coś kupić mo- gą po prostu zgłosić się do WTZ, w godzinach 7:15 – 15:15. Co istotne, warsztaty są otwarte na indywidualne oraz hurtowe zamówienia. Osoby zaintereso- wane taką opcją, placówka prosi o kontakt telefoniczny pod nu- merem 52 336 13 75 b- ędz ma- ilowy na adres: wtz.tuchola@wp.pl.

Uczestnicy WTZ mniej wi- ę- cej od roku prowad- ą skle- pik, w którym sprzedaj- ą swoje wyroby. Jak słyszymy, jednym z głównych zadań z tym zwią- zanych jest rozwój wspomnianego punktu oraz utworzenie stacjo- narnej galerii prac ich twórców. Całkowity dochód ze sprzedaży rękodzieła przeznaczony zosta- nie na rehabilitację społeczno- zawodową osób z niepe- łno- sprawnością, a także integrację.

Tekst i fot.

Agata Wiśniewska

Aktualnie w sklepiu znajdziemy całą masę produktów nawiązujących do zbliżających się Świąt Wielkanocnych.

Gostycyn: Astrobaza

Obserwacje nieba będą mogli prowadzić także dorośli

Astrobaza Kopernik w Gostycynie, zlokalizowana przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II, jest jednym z 14 tego typu obiektów w województwie kujawsko-pomorskim. Dzięki niej uczniowie mogą obserwować nie tylko bliskie obiekty Układu Słonecznego, ale także odległe układy gwiazd oraz znajdujące się miliony lat świetlnych od Ziemi „Wyspy Wszechświata” – galaktyki.

Gostycyński obiekt został otwarty w 2013 roku.

– Od tego czasu nasze dzieci i młodzież realizowały różne projekty edukacyjne, na które urząd marszałkowski kierował środki. W ich ramach osiągały też różne sukcesy, w tym zdobywały główne nagrody, jak chociażby wyjazd do Chorwacji na szkołę pod żaglami. Mankamentem były natomiast zajęcia dla dorosłych, ponieważ nie było na nie środków. Możliwość skorzystania z astrobazy pojawiała się dla nich przy okazji imprez łączonych, dla uczniów i dorosłych, jak różnego rodzaju festyny – mówi **Marek Sass**, dyrektor SP w Gostycynie.

Teraz, dzięki porozumieniu, do podpisania którego marszałek województwa pomorskiego zaprosił przedstawicieli samorządów lokalnych i Polskie Towarzystwo Astronomiczne, astrobazy poszerzą swoją ofertę o osoby dorosłe. Jest to zarazem odnowa projektu związanego z astrobazami, która ma przywrócić mu świetność.

Za teleskopem duzi i mali

W imieniu Gminy Gostycyn ww. porozumienie podpisał wójt **Ireneusz Kucharski**. Podstawowa funkcja astrobaz się nie zmienia. Nadal mają one wspierać edukację uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, zwiększać ich kompetencje, zachęcać do nauk ścisłych i przyrodniczych.

Wraz z początkiem maja astrobaza w Gostycynie otworzy swe podwoje także przed osobami, które szkolne lata mają już za sobą. Taką możliwość stwarza porozumienie podpisane przez Gminę Gostycyn z Urzędem Marszałkowskim i Polskim Towarzystwem Astronomicznym. Przewodnikiem w wędrówce po niebie dla uczniów, jak i dorosłych będzie Mikołaj Janic.

Astrobaza Kopernik w Gostycynie jest zlokalizowana na terenie tamtejszej szkoły podstawowej. Fot. UG w Gostycynie

– Jesteśmy pewni, że oprócz rozwijania pasji do Kosmosu, reaktywacja astrobazy wpłynie na większe zainteresowanie naukami ścisłymi wśród dzieci i młodzieży – mówi wójt.

Nowością jest natomiast szersze otwarcie się obserwatoriów na osoby, które lata szkolne mają już za sobą.

– Nowy projekt, który rozpocznie się 1 maja i potrwa półtora roku, łączy to, co dla uczniów, z tym, co dla dorosłych – precyzuje Marek Sass.

Dorośli mieszkańcy będą mogli uczestniczyć w różnych

wydarzeniach w ramach między-pokoleniowych spotkań z gwiazdami.

Zajęcia z prawdziwym pasjonatem

W Gostycynie koordynatorem astrobazy będzie **Mikołaj Janic**, pasjonat kosmosu i astronomii od lat związany z tamtejszym obserwatorium. Dodajmy jeszcze, obecnie student mechatroniki, a kiedyś uczeń gostycyńskiego gimnazjum, w którego mury zawitał właśnie ze względu na obecność astrobazy. Jego fascynacja tym, co na niebie, za-

częła się stosunkowo wcześniej, bo w wieku 6 lat.

– Zaczynałem od obserwacji nieuzbrojonym okiem, to znaczy bez przyrządów optycznych. Z czasem udało mi się uzbierać na teleskop, kolejna była lustrzanka – wspomina Mikołaj Janic.

O swojej pasji mógłby opowiadać godzinami, a za niespełna miesiąc zacznie nią zarażać uczestników zajęć w astrobazie.

– Na pewno będzie działać się dużo. Mam wiele pomysłów i materiałów na zajęcia z dziećmi, jak i dorosłymi. Zaczniemy

od najwykleszych obserwacji astronomicznych. Dla obserwacji nieba kluczowa jest pogoda. Na pewno zdarzą się takie dni, kiedy nam ona nie dopisze. Wtedy zajmiemy się np. obserwacją chmur – mówi nasz rozmówca.

Jak podaje gmina, mieszkańcy będą mogli wychodzić ze swoją inicjatywą dotyczącą zakresu realizowanych zajęć zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami. W planach są m.in. nocne pikniki obserwacyjne, związane z wydarzeniami astronomicznymi.

Astrobaza w Gostycynie, przed ponownym uruchomieniem, będzie wymagała większych czy mniejszych remontów, podobnie jak inne tego typu obserwatoria.

Można zacząć od czytania!

Nowe otwarcie astrobaz dla szerszej rzeszy odbiorców planowane jest na 1 maja. **Klaudia Kwasigroch-Hoppe**, kierowniczka Gminnej Biblioteki Publicznej w Gostycynie zachęca, aby do tego czasu zapoznać się z książkami popularyzującymi nauki ścisłe ze szczególnym uwzględnieniem astronomii. Gostycyńska placówka ma cały dział poświęcony tej tematyce, a w planach kolejne zakupy książek. Sugestie ze strony czytelników bardzo mile widziane!

Nad warstwą programową działalności wszystkich Astrobaz Kopernik czuwać będzie Polskie Towarzystwo Astronomiczne. Odpowiedzialność za nadzór i prowadzenie projektu wzięło na siebie Centrum Edukacji Astronomicznej, które jest częścią jednostki Urzędu Marszałkowskiego. Na warsztaty i zajęcia naukowe w astrobazach województwo zamierza przeznaczyć w najbliższym czasie 1,5 mln złotych.

Agata Wiśniewska

Gmina Lubiewo:

Seniorzy zbliżyli się do literatury

W Dniu Światowym Dniu Poezji, który przypadał 21 marca, w lubiewskim Klubie Seniora zainaugurowano cykl spotkań pt. „Z szuflady – literackie i poetyckie spotkania seniorów”.

W inauguracji cyklu spotkań wzięło udział bardzo dużo osób, którym literatura jest nieobca. Fot. B-CKiP Gminy Lubiewo

W Światowym Dniu Poezji, który obchodzono 21 marca, odbyło się kameralne spotkanie poetyckie, podczas którego uczestnicy wydarzenia mieli okazję wysłuchać wierszy znanych polskich poetów. Tego dnia w lubiewskim Klubie Seniora (budynek Biblioteki Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo i Gmina Lubiewo) zainaugurowano cykl spotkań pt. „Z szuflady – literackie i poetyckie spotkania seniorów”.

Wydarzenie było również okazją, aby podzielić się swoją twórczością. Tym tropem podążyła **Genowefa Zywert** członkini Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory”, słuchaczka Uniwersytetu Trzeciego Wieku a zarazem radna Gminnej Rady Seniorów w Lubiewie.

Poetyckie spotkanie w Klubie Seniora zgromadziło rzeszę sympatyków twórczości literackiej. Wśród zgromadzonych znaleźli się m.in. wójt gminy Lubiewo **Joanna Jastak**, jej zastępczyni **Łucja Koniarska**, a także poprzednik na stanowisku wójt samorządu **Michał Skałcki** i wielu innych.

Dodajmy, że organizatorem przedsięwzięcia jest Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory”, natomiast współorganizatorami są B-CKiP Gminy Lubiewo i gmina Lubiewo. Następne spotkanie w ramach projektu zaplanowano 11 kwietnia o godzinie 16:00. Wydarzenie ma charakter otwarty, a organizatorzy liczą

Swoją twórczością podzieliła się Genowefa Zywert. Fot. B-CKiP Gminy Lubiewo

na obecność twórców z całej gminy – nie tylko seniorów, choć projekt jest skierowany przede wszystkim do nich.

Anna Lipska

11 - 17 kwietnia 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmiel ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Piątek

23:10
POLSAT

Zaułek koszarów
Sensacyjny, USA, Meksyk, Kanada, 2021
Kiedy charyzmatyczny Stanton Carlisle spotyka na swojej drodze jasnovidzącą Zeeną i jej męża, mentalistę Pete'a, uczy się manipulować ludźmi, co wydaje się być złotym biletem do sukcesu. Niedługo potem z cyrku wędrującego po bezdrożach Środkowo-Zachodnich Stanów przenosi się do Chicago, gdzie z lojalną Molly u boku wykorzystuje naiwność miejscowych elit, żeby się wzbogacić. Im lepiej prowadzi mu się, tym bardziej rośnie jego ambicja. Ale wkrótce posuwa się o krok za daleko, gdy za podszeptem psychiatry, dr Lilith Ritter, zamierza oszukać niebezpiecznego potentata.

Sobota

20:00
TVP
KULTURA

Zdrajca
Biograficzny, dramat, Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019
Historia Tommaso Buscetty, bossa, który złamał omerę, czyli mafijną zmwę milczenia. Dzięki jego zeznaniom doszło do najgłośniejszego procesu przeciwko Cosa Nostrze. Tak zwany maksiproces doprowadził do skazania 362 przywódców przestępczej organizacji. Było to największe w historii zwycięstwo państwa nad mafią.
INNE DATY EMISJI, NIEDZIELA, 23:30

Niedziela

01:45
TVN 7

Siedem minut po północy
Dramat, fantasy, USA, Hiszpania, Wielka Brytania, 2016
Niewielu jest dorosłych, którzy mieliby tyle odwagi co 10-letni Conor (Lewis MacDougall). Chłopiec codziennie musi bronić się przed grupą starszych kolegów, którzy przesładują go w szkole. Prawdziwy dramat jednak rozgrywa się w domu chłopca - samotnie wychowująca go matka przegrywa walkę z chorobą, a lekarze rozkładają ręce. W tej sytuacji Conor zyskuje niezwykłego sprzymierzeńca - jest nim mroczna istota ze snów, która za pośrednictwem niezwykłych, magicznych opowieści wciąga go w świat, gdzie znaleźć można odpowiedzi na najtrudniejsze pytania.

Poniedziałek

20:30
TVP 1

Po co ten spacerek?
Teatr Telewizji, 2025
Program poetycki „Po co ten spacerek?” jest rodzajem osobistego spotkania z Mają Komorowską, całość będzie montażem dwóch rzeczywistości. W jednej Maja Komorowska, w przestrzeni neutralnej, będzie czytała wiersze poetek i poetów polskich wg wyboru dokonanego przez Marię Topczewską. Druga rzeczywistość to opowieści Mai Komorowskiej, rozmowa, którą Agnieszka Glińska przeprowadzi z nią w jej mieszkaniu, a której tematem będzie próba odpowiedzi na pytania o to, co jest ważne. Tytuł „Po co ten spacerek?” pochodzi z jednej z opowieści, które usłyszymy.

Wtorek

23:55
TV PULS

Nocny łowca
Akcja, thriller, Kanada, 2018
Zniszczony życiem detektyw Marshall i samowolniczy stróż prawa Cooper aresztują seryjnego zabójcę, który atakując wyłącznie kobiety. Wkrótce odkrywają, że to nie oznacza końca problemów - gra przestępcy właśnie się rozpoczęła! Według ustaleń policyjny sprytny morderca kieruje serią makabrycznych ataków z za krat. Marshall i Cooper muszą stoczyć desperacką walkę z czasem, w której stawką jest życie wielu ludzi.

Środa

0:50
TVP
KULTURA

Stanley i Iris
Dramat obyczajowy, USA, 1990
Iris King to wdowa, która samotnie wychowuje dwójkę dorastających dzieci. Stanley Cox jest kawalerem, którego życie sprowadza się jedynie do pracy i do opieki nad starzejącym się ojcem. Iris i Stanley pracują w tej samej piekarni i obydwoje czują do siebie sympatię. Ale pewnego dnia Stanley zostaje wyrzucony z pracy. Wkrótce umiera jego ojciec. Po jego śmierci Stanley postanawia zmienić dotychczasowe życie. Wyznaje Iris, że jest analfabetą i prosi ją, by nauczyła go czytać.
INNE DATY EMISJI: WTOREK, 21:30

Czwartek

22:05
TVN

Zielona granica
Dramat, Polska, USA, Franc., Czechy, Belgia, Niemcy, Turcja, 2023
Po przeprowadzce na Podlasie psycholożka Julia staje się mimowolnym świadkiem i uczestnikiem dramatycznych wydarzeń na granicy polsko-białoruskiej. Świadoma ryzyka i konsekwencji prawnych, przylącza się do grupy aktywistów pomagających uchodźcom, którzy koczują w lasach w strefie objętej stanem wyjątkowym.

PIĄTEK • 11 kwietnia

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Chłopi - serial, 1972
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:50 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Zew dzikiej natury - dokument, Niemcy, 2023
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

TVP 2

04:20 Na dobre i na złe - serial
05:15 M jak miłość - serial, 2024
06:05 Wstęp Wolny - felieton
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie
11:50 Tańcząca ze światem - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Magda Gessler zaprasza nas do Tarnowa do lokalu „Jani Sushi”.
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program kryminalny
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Halo to Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:25 Gliniarze - serial paradokumentalny
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - 12-letnia Laura zostaje porwana, kiedy wraca z lekcji muzyki. Despotyczny ojciec rodziny stara się narzucać detektywom swoje zdanie.
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
06:35 Tamte lata, tamte dni - Wojciech Mann - mag.
07:15 Najdalsze zakątki dawnej Polski - dok., Polska, 2016
08:00 Wstęp Wolny - felieton
08:25 Muzyka w sieci - magazyn muzyczny
08:55 Zezwarte szczęście - komediodramat, Polska, 1959
11:00 Królowa Bona - serial
12:35 Lino Ventura. Portret intymny - dok., Franc., 2018
13:40 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
14:20 Wakacje Mikołajka - kom. famil., Franc., 2014
16:05 Czerdziejście lat minęło... podwójnie czyli Dudusiowi na osiemdziesiątą urodziny - koncert, 2008
17:20 Opole na bis - Polskie seriale - 2002

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Dwaj gangsterzy zostają zastrzeleni, a w mieście wybucha wojna gangów. Nash otrzymuje wiadomość o kryjówce sprawców.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Susanne zostaje porwana. Gangsterzy żądają, aby odzyskała telefon z magazynu dowodów rzeczowych.
10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018
11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - Gdy o północy nad śpiącym Leszkiem staje, z nożyczkami w ręku, jego teściowa Krystyna, mężyczyna postanawia porozmawiać o tym ze swoją żoną Amelią.

TVN 7

05:05 Szkoła - Gimnazjalistka Edyta Chojnowska podkocha się w maturystyce Wojtku Radwanie. Kiedy dowiaduje się, że chłopak po zdaniu matury ma dostać od rodziców mieszkanie, oferuje mu swoją pomoc przy gotowaniu i sprzątaniu...
07:00 Szpital - program obyczajowy
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
11:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obyczajowy
14:55 Sąd rodzinny - program sądowy
15:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Dlaczego ja? - serial paradok.
10:55 Na ratunek 112 - serial obycz.
11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Gwiazdy Kabaretu
22:05 Jarhead: Prawo do powrotu - film, Izrael, USA, 2019
00:15 Hardkorowy lombard
01:20 STOP Drogówka - serial policyjny
02:20 Interwencja - magazyn reporterów
02:55 Śmierć na 1000 sposobów
03:25 Lubię disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:25 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:45 Jestem mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:00 Głos Polski
11:10 Leśni mocarze
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Głos serca
13:05 Muzeum Powstania Warszawskiego
13:30 Msza św.
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Natura Obiektywnie
16:40 Prosto o gosp.
17:00 Droga Krzyżowa
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Listy nadziei
23:00 Przegląd Tyg. „Niedziela”
23:05 Pradawne
23:30 Regał

17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reportrzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform.
19:30 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:30 Królowie - serial historyczny TVP, 2024
21:05 Komisarz Alex - serial krym.
22:05 Poszukiwani, poszukiwana - kom., Polska, 1972
23:40 Krew z krwi - serial, 2024
00:40 Na wyciągnięcie ręki - dram. obyczajowy, Franc., 2018
02:35 Sprawa dla reportera
03:35 Cała nadzieja w atomie - dok., Franc., Irlandia, 2022

19:50 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Mission: Impossible - Śmiertelny rachunek, Część I - sens., USA, 2023. Ethan Hunt wraz z ekipą IMF podejmuje swoje najbardziej ryzykowne zadanie. W poszukiwaniu nowego rodzaju broni muszą działać szybko...
23:30 Saga Zmierzch: Zaćmienie - horror, USA, 2010
02:05 Kuba Wojewódzki - talk-show
03:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Szpital - program obyczajowy

19:15 Lepsza Polska - program publicystyczny Doroty Gawryluk
19:30 Sport; Pogoda
19:55 Must Be The Music - program muzyczny
22:05 Krew - serial obyczajowy
23:10 Zaułek koszarów - sens., USA, Meksyk, Kan., 2021. Kiedy charyzmatyczny Stanton Carlisle spotyka na swojej drodze jasnovidzącą Zeeną i jej męża, mentalistę Pete'a, uczy się manipulować ludźmi, co wydaje się być złotym biletem do sukcesu.
02:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

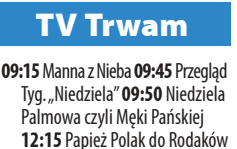
18:25 Portrety - Elżbieta Mickiewicz - felieton
18:50 Wielcy mistrzowie malarstwa - Cezanne - serial dok., Franc., 2015
20:00 Wstęp do filmu - Frankenstein
20:05 Wieczór kinomana - Frankenstein - horror, USA, Japonia, 1994
22:20 Tygodnik Kulturalny
23:15 Czwartkowy klub filmowy - Gorączka złota - fab., USA, 1925
00:40 Noc krótkich filmów - Stagnant - 2021
01:15 Kino nocne - Indochiny - dram., Francja, 1992
04:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
04:40 Muzyka w sieci
05:10 Teledyski

15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
20:00 One Ranger: Strażnik z Teksasu - akcja, USA, 2023
22:00 Niezniszczalni - akcja, USA, 2010. Grupa najemników otrzymuje zadanie obalenia dyktatora jednego z południowo-amerykańskich państw.
00:00 Miłość, seks & pandemia - obyczajowy, Polska, 2022
02:20 Menu na miarę - program kulinarny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Duchy moich byłych - kom., USA, 2009
22:15 Kwiat Pustyni - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Austria, 2009. Somalijka Waris po ucieczce z rodzinnej wioski trafia do Londynu, gdzie próbuje sił w świecie mody.
00:50 Dziedzic Maski - kom., USA, Niemcy, 2005
02:50 Hotel Paradise - reality show
03:45 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny
04:45 Druga strona medalu - talk-show

SOBOTA • 12 kwietnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:30 Uwaga! - program interwencyjny 05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:20 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 14:50 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:50 Czy to ty, czy to ja - film rodzinny, komedia, USA, 1995. Niezwykłe podobne do siebie dziewczynka z domu dziecka oraz córka milionera zamieniają się na jakiś czas miejscami. Co z tego wyniknie?	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy 11:00 Ewa gotuje - Dzisiaj dowiemy się, jak zrobić liptaera, czyli pastę serową z papryką... 11:35 Małolaty na obozie - kom., USA, 2007. Dwaj tatusiowie - Charlie Hinton i Phil Ryerson spotkają się w kolejnej przygodzie z bandą dzieciaków. Tym razem przysięgają na siebie prowadzenie letniego obozu. 13:30 Gliniarze - Na prośbę komisarz Interpolu Łucji Wilk detektywi przejmują sprawę zaginięcia niemieckiej studentki. 16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 17:30 Awantura o kasę - teleturniej	06:05 Przez łyż do szczęścia - dram., Polska, 1939 07:45 Familial Strangers w Brukseli - reportaż 09:00 Mistrzowie muzyki filmowej - Lata siedemdziesiąte. Część pierwsza - dokument, Wlk. Bryt., 2019 10:00 Nieznany Józef Zeidler - Musica Sacromontana - koncert, 2019 10:55 Wakacje Mikołajka - komedia familijna, Francja, 2014 12:40 Muzyka w sieci 13:15 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska - magazyn 13:50 Wielcy mistrzowie malarstwa - Rembrandt - serial dok., Franc., 2015 15:00 Człowiek z żelaza - dram., Polska, 1981 17:40 Wydarzenie aktualne - program informacyjny	06:00 Kobra - oddział specjalny - Młodsza siostra Finna Bartelsa zostaje postrzelona przez narkotykowych dilerów. Policjant znajduje wśród jej rzeczy amfetaminę. 09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Blisko 60-letnia Maria Więcławska prowadzi nudne i ustabilizowane życie przy boku męża Alberta. Wszystko się zmienia, kiedy pewnego dnia mąż oznajmia jej, że odchodzi do młodszej kobiety. Maria jest zrozpaczona. Aby przetrwać, Maria zastawia w lombardzie swoją biżuterię.	05:20 Szkoła - Błażej Rydlewicz wykrada odpowiedzi do testu na inteligencję, dzięki czemu zajmuje pierwsze miejsce wśród uczniów. 06:20 New Looney Tunes III - animacja 07:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 08:05 Świat według T.S. Spiveta - przyg., Franc., Kan., Australia, 2013 10:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:20 Mówię Wam - talk-show 12:20 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 12:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Detektywi - program kryminalny 15:50 The Traitors. Zdraycy - reality show 17:30 Kochaj i tańcz - kom., Polska, 2009	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show 07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 Jesteśmy Dla Dzieci - program edukacyjny 11:30 Miodowe Lata - serial komediowy 12:25 Karate kid - sensacyjny, USA, 1984 14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy 01:05 Hardkorowy lombard 01:35 STOP Drogówka - serial policyjny 02:45 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubie disco! - program muzyczny 04:25 Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny 05:25 Teleszakupy TV Okazje
 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:35 Pan Mama - serial komediowy, 2025 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Sport; Pogoda 20:20 Krew z krwi - serial, 2024 21:20 Hit na sobotę - Herkules - fantasy, USA, 2014 23:10 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny 00:10 Konwój - thriller, Polska, 2016 01:50 Tajemnica anioła - fab., USA, 2019 03:40 Tina Turner - dok., Wlk. Bryt., 2015 04:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	 18:15 Va Banque - teleturniej 18:45 no... wiadomo - magazyn 19:15 Słowo na niedzielę 19:25 Rodzinka.pl - serial kom. 20:00 The Voice Kids - Bitwa - widowisko muzyczne 21:30 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko 22:20 Moja wielka grecka wycieczka - kom., Hiszp., USA, 2009. Georgia wskutek ciężkich budzetowych traci posadę i musi poszukać nowego zajęcia. Zostaje przewodniczką wycieczek... 00:05 Kruk - Jak tu ciemno - serial krym., Polska, 2022 01:05 U Pana Boga w ogródku - kom., Polska, 2007 03:15 Przesyłka ekspresowa - fab., Franc., 2010	 18:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 19:00 Fakty 19:30 Sport 19:40 Pogoda 19:45 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy 21:35 Niania w Nowym Jorku - komedia, romans, USA, 2007 23:40 Mission: Impossible - Śmiertelny rachunek, Część I - sens., USA, 2023 03:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:25 Nauka jazdy - reality show 04:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny	 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gujały 19:30 Sport; Pogoda 19:55 Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf 22:00 Jurassic World Dominion - sens., USA, Chiny, 2022. Cztery lata po zniszczeniu Isla Nublar dinozaury żyją obok ludzi na całym świecie i zagrażają ludzkości jako najpotężniejsze drapieżniki naszej planety. 01:15 Głębia strachu - sens., USA, 2020 03:25 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Teleszakupy TV Okazje	 18:10 Retro kino - Był tu Willie Boy - western, USA, 1969. W roku 1909 Willie Boy - nazywany tak poza rezerwatem i pragnący zostać wolnym obywatелеm amerykańskim - wraca do rezerwatu Morongo pod Riverside, na doroczne święto. 20:00 Bilet do kina - Zdrajca - fab., Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019 22:40 Koncert Jazzowy 23:55 Wieczór kinomana - Frankenstein - horror, USA, Japonia, 1994 02:10 Dobry tytuł - magazyn literacki 02:50 Hrabina z Hongkongu - kom., USA, 1967 04:45 Reżyserzy - William Wyler - dok., Wlk. Bryt., 2018	 20:00 Niezniszczalni 2 - akcja, USA, Niemcy, 2012. Mr. Church znów zwalcuje najbardziej zabójczą ekipę najemników na świecie. Wyruszają na tereny byłego Związku Radzieckiego, aby zdobyć dla Churcha coś, co znajduje się w rozbitym samolocie. Niestety, sprawy zaczynają się komplikować. 22:00 Świat w ogniu - akcja, USA, 2019 00:15 Snajper: Kolejne starcie - akcja, USA, 2011 02:10 Menu na miarę - program kulinarny 02:50 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 03:40 Menu na miarę - program kulinarny 04:40 Dyżur - serial medyczny	 20:00 Matrix: Rewolucje - SF, USA, 2003. Neo był bliski dotarcia do celu swojej podróży, do poznania prawdy o sobie i o Matrixie. Dowiedział się też, że nie jest jedynym Wybrańcem... 22:50 Mad Max: Na drodze gniewu - przyg., USA, Australia, 2015. Max Rockatansky, prześladowany przez swoją mroczną przeszłość, zaczyna wierzyć, że najlepszym sposobem na przetrwanie jest samotność. 01:10 Szczęki: Zemsta - sens., USA, 1987 03:05 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny 04:05 Usterka - program poradnikowy	 09:00 Telewiz. Uniwersytet Biblijny 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg., „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Misja Szczecin - Madagaskar 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Lubie-szów 17:30 Przełamując bariery 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia
NIEDZIELA • 13 kwietnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:20 Uwaga! - program interwencyjny 05:35 Batwheels I - film animowany 05:50 Bitwa o gości - program rozrywkowy 06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 12:45 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 13:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 14:35 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy 16:30 Sonic: Szybki jak błyskawica II - kom., USA, Jap., 2022. Uwielbiany na całym świecie niebieski jeź powraca!	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy 11:10 The Americas - serial dokumentalny 12:10 Brzdąc w opałach - kom., USA, 1994. Trzej kidnaperzy postanawiają porwać dziecko zamożnego przemysłowca. Akcja kończy się powodzeniem, jednak sprytny brzdąc korzystając z pierwszej nadarzającej się okazji wymyka się porywaczom... 14:15 Must Be The Music - program muzyczny 16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 17:30 Awantura o kasę - teleturniej 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Sport; Pogoda	06:05 Gwiazdowy wybór - Andrzej Dąbrowski - reportaż 07:00 Rozmowy (nie)wygodne - Zdzisława Sośnicka 08:00 Nabożeństwo luteranckie w Sopocie 09:05 Wichrowe wzgórza: miłość, nienawiść i zemsta - dokument, Franc., 2022 10:15 Vera Cruz - western, USA, 1954 12:00 Od ucha do ucha - Mój dziadek się schował - Caracas - filmy animowane 12:30 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 13:10 Powrót Różowej Pantery - kom., Wlk. Bryt., 1975 15:15 Portrety - Elżbieta Mickiewicz - felieton 15:30 Mistrzowie muzyki filmowej - Lata siedemdziesiąte. Część pierwsza - dok., Wlk. Bryt., 2019	05:40 Kobra - oddział specjalny - Susanne zostaje porwana. Gangsterzy żądają, aby odzyskała telefon z magazynu dowodów rzeczowych. 07:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 08:10 Ranczo - serial kom., Polska 13:30 SexiPistols - akcja, Franc., 2006. Dwie śliczne panny postanawiają walczyć z niesprawiedliwością na świecie... napadając na banki! Jedną z nich to wykształcona dama z dobrego domu, a druga, to sierota o twardym charakterze. Ich przyjaźń to istny dynamit.	05:15 Szkoła - Sabina Matysiak z 1a liceum przyjaźni się z Małgosią Kuc z tej samej klasy. Znajome Sabiny nie mogą znieść faktu, że zadaje się ona z biedniejszą koleżanką. 06:15 New Looney Tunes III - animacja 06:45 New Looney Tunes I - animacja 07:15 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 08:15 Wielka Gilly - obycz., USA, 2015 10:25 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:25 You Can Dance - Po prostu tańcz! - program rozrywkowy 15:10 Złoto dla zuchwałych - film wojenny, USA, Jugos., 1970 18:15 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie - kom., USA, 1994	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 06:55 Mroczne tajemnice Korei Połudn. - dok., USA, 2017 08:45 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 10:50 Ewa gotuje - program kulinarny 11:20 Małanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny 12:25 Karate Kid 2 - sens., USA, 1986 14:45 Karate Kid 3 - sens., USA, 1989 17:00 Robin Hood: książkę złodziei - sens., USA, 1991 20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto 00:00 STOP Drogówka - serial policyjny 01:05 Samochody, które podbiły świat 02:55 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubie disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Teleszakupy TV Okazje
 17:35 Daję słowo - Maciej Orłowski - talk-show 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Sport; Pogoda 20:20 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny 21:20 Sanatorium miłości - reality show 22:10 Sanatorium miłości. Kulisy programu - felieton 22:25 Zakochana Jedyńka - Teoria wszystkiego - dram., Wlk. Bryt., 2014 00:35 Herkules - fantasy, USA, 2014 02:25 Konwój - thriller, Polska, 2016 04:05 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	 17:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 18:15 Maxima. Droga na tron - serial obycz., Niderl., 2024 19:10 Niepewne sytuacje 19:20 Rodzinka.pl - serial kom. 20:00 Dzień patriotów - akcja, USA, 2016. Podczas maratonu bostońskiego dochodzi do krwawego zamachu terrorystycznego. W tłumie eksplodują dwie bomby. 22:20 Kwiatki polskie w niedzielę - magazyn 23:35 Król Kalifornii - kom., USA, 2007 01:20 Wojenne dziewczyny - serial, 2021 02:20 Moja wielka grecka wycieczka - kom., Hiszp., USA, 2009	 19:00 Fakty 19:30 Sport 19:40 Pogoda 19:45 The Traitors. Zdraycy - reality show 21:30 The Traitors. Arena - reality show 22:00 Kryptonim Polska - kom., Polska, 2022. Gdyby nie przypadek, Pola i Staszek prawdopodobnie nigdy by się nie spotkali. 23:55 Superwizjer - magazyn reporterów 00:30 Kroniki Riddicka - SF, USA, 2004 03:05 Największe polskie katastrofy - program dokumentalny 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:30 Szpital - program obycz.	 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy 22:20 Teściowie - serial obyczajowy 22:50 Bejbis - kom., Polska, 2022 01:35 Boski zigoł w Europie - kom., USA, 2005. Ada i Mikołaj od kilkunastu lat są szczęśliwym małżeństwem. Są rodzicami nad wiek rozgarniętej i czasami bezczelnej piętnastolatki... 03:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teleszakupy TV Okazje	 16:35 Dobry tytuł 17:15 Niedziela z... Ireną Santor 18:05 Pożegnanie? - Polska, 1991 20:00 Wojna o prąd - fab., USA, 2017 21:55 Najdłuższa podróż E.M. Forstera - dok., Wlk. Bryt., 2019 23:00 Muzyka w sieci - mag. 23:30 Bilet do kina - Zdrajca - fab., Brazylia, Niemcy, Włochy, Franc., 2019 02:10 Koncert Jazzowy 03:30 Noc krótkich filmów - Stagnant - 2021 04:05 Niedziela z... Ireną Santor 05:00 Wichrowe wzgórza: miłość, nienawiść i zemsta - dok., Franc., 2022	 15:15 Jack Mimoun: Sekret wyspy Val Verde - przyg., Franc., Belgia, 2022 17:35 Terminal - kom., USA, 2004. Victor Navorski, turysta ze Wschodniej Europy, dociera na lotnisko JFK w Nowym Jorku. Podczas jego nieobecności w ojczyźnie, doszło do zamachu stanu. 20:00 Uprawdżona - akcja, Franc., USA, 2008 21:55 Pan i pani Smith - akcja, USA, 2005 00:10 Rytuał śmierci - thriller, USA, 2023 02:05 Dyżur - serial medyczny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Dyżur - serial medyczny 05:00 Dziewczyna strachu - serial kryminalny	 20:00 Troja - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2004. Zakazana miłość Parysa, księcia Troi do Heleny, należącej do królewskiego rodu Sparty, wywołała wojnę, która trwała blisko dziesięć lat. 23:25 Na własną rękę - sens., USA, 2002 01:45 Siędem minut po północy - dram., fantasy, USA, Hiszp., Wlk. Bryt., 2016. Gdy matka Connora przegrywa walkę z chorobą, zyskuje on niezwyklego sprzymierzeńca - jest nim mroczna istota ze snów... 04:00 Usterka - program poradnikowy 04:45 Praga strona medalu - talk-show	 09:15 Manna z Nieba 09:45 Przegląd Tyg., „Niedziela” 09:50 Niedziela Palmowa czyli Męki Pańskiej 12:15 Papież Polak do Rodaków 13:00 Zerwany kłos 14:40 Bazylika Bożego Ciała w Krakowie 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert żyćzeń 16:50 Credo: Wiara Kościoła 17:00 Gorzkie żale 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Matką Bożą Gietrzwałdzką 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Mocni Jego mocą 22:20 Obrona Cisnej 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze

DOM i OGRÓD – bezpłatny dodatek do „Tygodnika Tucholskiego”,
10 kwietnia 2025 r.
Redakcja: Anna Lipska, Agata Wiśniewska, Piotr Paterski, Kamil Tajl, Hanna Szulwic
Dział reklamy: Krzysztof Janikowski, Kamil Tajl
Wydawca: Jo! Media Sp. z o.o.

Tygodnik
Tucholski
tygodnik.pl

DOM i OGRÓD

**Masz działkę?
Musisz
działać,
bo wkrótce
NIC NA NIEJ
NIE ZBUDUJESZ!
Str. 2, 4, 6**

**Dlaczego
działki
w powiecie
tucholskim
są takie
drogie?
Str. 7**

**Czas
na wysiew!
Pora
jest już
idealna
Str. 10-11**

**Co wybrać
na elewację
domu?
Niech jest
ekonomicznie
Str. 12**

**Fotowoltaika
– czy
to się
jeszcze
opłaca?
Str. 16, 18**

W środku również:

- Chcesz odleść działkę? Wyjaśniamy, jak wygląda ten proces
- Ogród deszczowy jako jeden ze sposobów zatrzymania wody
- Instalacja czujek w mieszkaniach i domach to już nie wybór a obowiązek!
- Alarm czy monitoring? A może oba systemy? Bezpieczny i inteligentny dom

Reklama

**SALON
KOMINKOWY**

**SALON
ŁAZIENEK**

Odwiedź nasz punkt sprzedaży:

Tuchola, ul. Świecka 74/76

tel: 661-139-084

tel: 665-458-505

MAAP

To jest ostatni dzwonek i najgorętszy temat! A my wciąż jesteśmy nieświadomi

**Masz działkę? Musisz działać, bo wkrótce
NIC NA NIEJ NIE ZBUDUJESZ!**

Nie ma się co czarować. Okazuje się, że wiedza w sprawie tworzonych właśnie w gminach planów ogólnych jest mizerna. Mimo że urzędnicy ostrzegają i apelują, media ogłaszają, a inwestorzy tłumaczą. Jeśli przez najbliższe miesiące nie stworzysz na swojej działce warunków zabudowy, w przyszłości będziesz mieć wielkie problemy, aby cokolwiek na niej zbudować. To nie żart ani przesada. Wyjaśniamy ten temat: zarówno w prosty, praktyczny sposób, jak i z całą instrukcją z gmin powiatu tucholskiego.

Patryk Kurlandt, akurat jako inwestor, jest jedną z osób, które aktualnie biją na alarm i apelują do właścicieli działek, aby ci niezwłocznie zainteresowali się ich stanem prawnym. Bo wkrótce może być za późno, aby właściciel zbudował na swojej prywatnej działce to, co chce. Fot. Piotr Paterski

Na alarm biją inwestorzy, biura projektowe, urzędnicy. Kampanie informacyjne przynoszą przeciętny skutek. Dopiero, gdy padnie na konkretnego właściciela działki, to ten orientuje się, że musi przystąpić do działania. A wszystko zaczyna się od planów ogólnych, które muszą tworzyć (i robią to nadal) wszystkie gminy w kraju. „Plan ogólny” sam w sobie z nazwy brzmi mało interesująco, nie-

Reklama

atrakcyjnie. Trudno, aby to hasło przyciągnęło oko szarego obywatela, w tym konkretnym przypadku właściciela działki. Podobnie jest z „warunkami zabudowy”, chociaż tutaj zapala się mglista lampka. O tym, że każdy właściciel musi zainteresować się, czy jego działka je posiada, mówi **Patryk Kurlandt**, który prowadzi w Tucholi firmę zajmującą się obrotem nieruchomościami Kurlandt Invest.

– Muszę przyznać, że właściciele działek o tym fakcie często dowiadują się od nas. Gdy tłumaczymy, dlaczego tak ważne jest złożenie wniosku o ustalenie warunków zabudowy, a najpierw chociaż orientacja, jaki stan obowiązuje na naszej działce, przychodzi spore zdziwienie – tłumaczy.

Plan ogólny pomoże gminie. A jak wpłynie na właścicieli działek?

stanowi podstawę do uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. W praktyce więc to od już wprowadzonego Planu ogólnego będzie zależało, co będzie mogło powstawać na poszczególnych działkach – prywatnych.

Początkowo termin na obowiązkowe przyjęcie planu ogólnego wyznaczono gminom na 31 grudnia 2025 roku. Ze względu na obawy, że wiele gmin nie zdąży zakończyć prac w tym czasie, rząd planuje przedłużenie obowiązywania obecnych studiów do 30 czerwca 2026 roku, co daje samorządom dodatkowe pół roku na opracowanie i uchwalenie planów ogólnych. I tak właśnie będzie. Przedłużenie terminu do 30 czerwca 2026 roku ma na celu umożliwienie gminom dokończenia procedur sporządzania planów ogólnych bez konieczności zawieszania uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Projekt nowelizacji ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów i skierowany do sejmu.

Jeżeli termin wykonania planów ogólnych dla poszczególnych gmin zostanie przez sejm wydłużony, to termin obowiązywania dotychczasowych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin ma zostać wydłużony do 30 czerwca 2026 roku.

Warto zauważyć, że termin 30 czerwca 2026 roku nie jest przypadkowy. Do tego dnia 80% gmin musi opracować i przyjąć plan ogólny, aby środki z Krajowego Planu Odbudowy przeznaczone na wdrożenie reformy planowania przestrzennego nie przepadły...

Patryk Kurland zwraca uwagę, że właśnie nieubłagania mija czas, w którym osoby prywatne – właściciele działek mają szansę się zabezpieczyć. A właściwie to zabezpieczyć działki na okoliczność jakiegokolwiek budowy. Jeśli właściciel nie zdąży zareagować, zanim powstanie plan ogólny, będzie zatwierdzony i przyjęty w jego gminie, to na swojej działce nie wybuduje praktycznie nic. Mowa tu nie tylko o domach, ale o wszelkich obiektach infrastruktury. Idąc dalej, wśród popularnych przykładów akurat u rolników pojawia się teraz nawet silos na zboże.

– Zabezpieczeniem jest uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy poprzedzone złożeniem wniosków do gminy. Trzeba pamiętać, że dla wielu działek takich warunków w ogóle nie ma. Jeżeli ktoś na swoją działkę faktycznie ich nie posiada, to musi o nie wystąpić – tłumaczy specjalista od nieruchomości. Kurlandt już ze swojego codziennego doświadczenia wie, że nie można sobie pozwolić na czekanie z tym do ostatniej chwili. Ba, już nawet teraz szybkie uzyskanie warunków będzie i tak okupione czasem. Z prostej przyczyny. Właściciele działek powoli, ale jednak, zaczynają się budzić.

– Gminy mają czas na wydanie decyzji do 3 miesięcy, ale docierają do nas słuchy, że ten okres może przedłużać się do 6 miesięcy. Wniośków do rozpatrzenia na pewno będzie przybywać – zwraca uwagę Patryk Kurlandt. Akurat on chwali aktualną, intensywną pracę urzędników w poszczególnych samorządach naszego powiatu, którzy sami namawiają właścicieli działek to składania wniosków. Niezależnie od tego, że natłok ich pracy będzie się zwiększać.

Kurlandt przyznaje, że najbardziej nadchodzącymi nowościami dziwią się właściciele mniejszych pojedynczych działek. Bardziej świadomi są ci, którzy z działek żyją, mają większe tereny i ich zamiarem jest je dzielić.

– Opowiem z mojej perspektywy. Ja oczywiście ufam moim klientom, ale jednak wolę ich sprawdzić. Zdarzają się sytuacje, w których klienci

ciąg dalszy na str. 4

OFERTA

- tapety, kleje i okleiny
- rolety na okna, moskitiery
- karnisze
- farby i akcesoria malarskie
- artykuły wykończeniowe
- chemia zagraniczna

„MARKUS” Marek Krzemkowski
 pl. Wolności 4 (obok Żabki), Tuchola
 tel. 664 778 312, 52 334 28 13

W rozmowie z Patrykiem Kurlandtem aktualnie najgorętszy temat dotyczący właścicieli nieruchomości możemy omówić z praktycznej strony. Nie obędzie się jednak bez wprowadzenia z teorii. Jak najkrócej i jak najprościej. Plan ogólny gminy to nowy akt planistyczny wprowadzony ustawą z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zastępuje on dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, stając się obligatoryjnym dokumentem obejmującym całe terytorium gminy. Co istotne, plan ogólny posiada status aktu prawa miejscowego, co oznacza, że jego ustalenia są wiążące zarówno dla organów administracji, jak i dla mieszkańców oraz inwestorów.

Celem wprowadzenia planu ogólnego jest uporządkowanie procesu planowania przestrzennego oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy. Plan ten

ul. Myśliwska 11/1
89-500 Tuchola

500 334 331
733 013 733

Profesjonalne usługi nieruchomościowe w sercu Borów Tucholskich

Szukasz działki z widokiem na jezioro? Marzysz o spokojnym domu wśród natury?
A może chcesz sprzedać nieruchomość bez stresu i formalności?

Kurlandt Invest to lokalne biuro nieruchomości, które kompleksowo poprowadzi Cię przez cały proces – od planowania do finalizacji transakcji.

Nasze specjalizacje:

- ✓ Sprzedaż i zakup nieruchomości – domy, mieszkania, działki.
- ✓ Weryfikacja prawna i techniczna – bezpieczeństwo każdej transakcji.
- ✓ Zdjęcia z drona, wirtualne spacerzy 3D, marketing nieruchomości.
- ✓ Uzyskiwanie warunków zabudowy, decyzji środowiskowych, podziały działek.
- ✓ Pomoc w kredytowaniu oraz współpraca z notariuszami, geodetami, firmami budowlanymi.

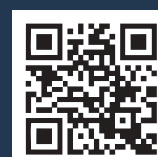
Dlaczego warto z nami współpracować?

- ◆ Jesteśmy stąd – znamy każdy zakątek Borów Tucholskich!
- ◆ Działamy rzetelnie i przejrzysto – pomogliśmy setką zadowolonych klientów.
- ◆ Promujemy region – pokazujemy inwestorom jego potencjał.
- ◆ Łączymy tradycję z nowoczesnością – lokalna wiedza i nowoczesne narzędzia.
- ◆ Współpracujemy z partnerami z Polski i zagranicy.

📍 Bory Tucholskie – Twoje miejsce do życia i inwestycji.
Zaufaj ekspertom, którzy kochają ten region tak samo jak Ty.

www.kurlandtinvest.pl

Masz działkę? Musisz działać, bo wkrótce NIC NA NIEJ NIE ZBUDUJESZ!

ciąg dalszy ze str. 2

nie do końca byli świadomi „co mają w papierach”. I dopiero ja w urzędzie w ich imieniu dowiaduję się, że jednak ich działka nie ma warunków zabudowy. Zdecydowanie najlepiej jest iść do urzędu. Możemy wtedy dowiedzieć się nawet, że zmienił się dla danej okolicy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Wtedy również należy działać – zwraca uwagę Patryk Kurlandt.

Fachowiec mówi też o sytuacji, która może uśpić uwagę właściciela działki. Tłumacząc najprościej, niegdyś jedne warunki zabudowy mogły dotyczyć większej liczby działek. Obrazowo przedstawiając: niegdyś dany właściciel działki otrzymywał kartkę papieru z warunkami zabudowy na wszystkie swoje działki.

– A teraz jest tak, że na każdą wydzieloną działkę ma się osobne warunki zabudowy. Należy sprawdzić aktualny stan. Dla urzędów jest to prosty temat. Dla szarego człowieka niekoniecznie i nie ma co się dziwić – przyznaje nasz rozmówca.

Złóż wniosek. Formularz dostaniesz w urzędzie lub znajdziesz w internecie

Szef Kurlandt Invest podsumowując, namawia: masz działkę, to po prostu zgłoś się do urzędu i dowiedz, jaki jest jej stan prawny (czy ma warunki zabudowy, czy podlega pod miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego). Możesz nawet nie wiedzieć, że wkrótce nie będziesz mógł na prywatnej działce zbudować domu dla swojego dziecka! Uważasz, że ciebie to nie dotyczy, bo wydzielisz tę działkę z większego terenu, który posiadasz? Nieprawda, dotyczy. Dlatego szybkie zasięgnięcie informacji w twoim urzędzie gminy jest niezbędne. Jeśli wiesz już, że na twoją działkę nie ma warunków zabudowy, składaj o nie wniosek. Należy to zrobić

Reklama

jak najszybciej, bo zawsze istnieje ryzyko, że na swój wniosek (zależy od tego, co w nim zgłosimy), akurat pojawi się odpowiedź odmowna. Albo będziesz musiał go uzupełnić, a to wiąże się z dodatkowym czasem, którego coraz mniej mają gminy przygotowujące plany ogólne. W urzędach co prawda nie ma osobnych komórek, które poprowadzą cię za rękę przy składaniu wniosków, ale urzędnicy tłumaczą, jak to zrobić. Zarówno w urzędach jak w internecie dostępny jest formularz wniosku. To w nim wpisuje się już charakterystykę planowanej zabudowy, np. mieszkaniową jednorodzinną w zabudowie wolnostojącej. Lub każdą inną. Oprócz rodzaju planowanej inwestycji uzupełnia się w niej kwestie techniczne jak media (prąd, woda, ścieki, co będzie wymagało zasięgnięcia informacji w poszczególnych podmiotach), nazwy i numeru dróg itd. Odpowiednio uzupełniony wniosek można wtedy złożyć.

Warto pamiętać, że otrzymanie decyzji o warunkach zabudowy załatwia problem na wieki, bo decyzja ta jest bezterminowa. Wyjątkiem będzie sytuacja uchwalenia dla danego terenu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W naszym województwie

Liczba interesantów, którym zależy na otrzymaniu warunków zabudowy, w gminach systematycznie rośnie. A jak gminom idzie przygotowanie planów ogólnych? Sprawdzamy twarde dane. W województwie kujawsko-pomorskim proces wdrażania planów ogólnych gmin postępuje dynamicznie. Na dzień 4 lutego 2025 roku aż 83,33% gmin w regionie przystąpiło do sporządzania tych dokumentów, co plasuje województwo na czołowej pozycji w kraju pod względem zaawansowania prac.

Aby usprawnić proces uzgadniania planów ogólnych, 12 lutego 2025 roku w Urzędzie Marszałkow-

skim w Toruniu odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli kluczowych instytucji opiniujących i uzgadniających te dokumenty. Spotkanie miało na celu omówienie skutków reformy planowania przestrzennego oraz wypracowanie efektywnych metod współpracy między samorządami a instytucjami odpowiedzialnymi za uzgadnianie planów.

W naszym powiecie

W powiecie tucholskim wszystkie gminy już w pierwszej połowie ubiegłego roku przystąpiły do opracowywania planów ogólnych. Rada Gminy Lubiewo 25 stycznia 2025 roku jako pierwsza w powiecie podjęła uchwałę o przystąpieniu

do sporządzenia planu ogólnego, a za nią wszystkie pozostałe gminy: Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Śliwice i Tuchola. W ubiegłym roku mieszkańcy poszczególnych gmin złożyli wnioski do planu. W tej chwili trwa opracowywanie planów ogólnych i, jak twierdzą wójtowie i urzędnicy, termin ustawowy do końca 2025 roku nie jest zagrożony, ale byłoby dobrze, gdyby sejm przedłużył termin do 30 czerwca 2026 roku, zgodnie z wnioskiem Rady Ministrów.

W ubiegłym i bieżącym roku zwiększyła się prawie trzykrotnie liczba składanych przez mieszkańców wniosków o warunki zabudowy. Każdy, kto planował jakąś inwestycję w perspektywie

najbliższych lat, stara się otrzymać warunki zabudowy na podstawie obowiązujących przepisów, przed uchwaleniem planu ogólnego, na podstawie którego trudniej będzie otrzymać zgodę na lokalizację planowanej inwestycji. Geodeci również mają więcej pracy. Geodeta inż. **Łukasz Fryca** mówi, że od ubiegłego roku pomiarów i dokumentów związanych z inwestycjami wykonuje cztery razy więcej niż przed wejściem w życie przepisów o obowiązkowym planie ogólnym.

Dominika Robaczewska z Urzędu Gminy w Gostycynie potwierdza zwiększenie wniosków o warunki zabudowy. W niektórych

ciąg dalszy na str. 6

Będzie problem z budową garażu, silosu, chlewni czy rozbudowy domu! Wójt gminy Cekcyn Jacek Brygman opowiedział o procesie tworzenia planu ogólnego gminy Cekcyn i podzielił się swoimi uwagami.

Wójt Jacek Brygman o tworzeniu planu ogólnego wielokrotnie mówił podczas zebrań sołeckich w gminie Cekcyn. Czy apele przynosiły skutek? Wydaje się, że teraz świadomość mieszkańców na temat potrzebny stworzenia warunków zabudowy dla swoich działek zaczyna się zwiększać. Fot. Anna Lipska

Na jakim etapie jest przygotowanie planu ogólnego dla gminy Cekcyn?

Wójt Jacek Brygman: Gmina Cekcyn jest w trakcie opracowywania planu ogólnego. Ustawodawca w ostatnim czasie przesunął termin opracowania i uchwalenia tych planów do końca czerwca 2026 roku. W ubiegłym roku, po przeprowadzonym przetargu, podpisaliśmy umowę z wykonawcą tego planu. Prawdopodobnie do końca roku plan ogólny będzie gotowy do uchwalenia. Rada Gminy zdecyduje, kiedy plan zostanie uchwalony. Takiej decyzji jeszcze nie ma. Ten problem nie był jeszcze omawiany na posiedzeniach komisji. Jesteśmy po pierwszym spotkaniu z firmą, która plan opracowuje. Większość terenu została omówiona, wstępnie zostały też omówione wnioski, które wpłynęły.

Czego najczęściej dotyczyły wnioski?

Najwięcej było wniosków o przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową. Tych wniosków jest tak dużo, że zgodnie z algorytmem stosowanym przy wyznaczaniu terenów pod nową zabudowę, znacząco przekraczają powierzchnię przewidywaną do przeznaczenia pod zabudowę.

Wielkość tych terenów zależy od ilości mieszkańców.

U nas w dużej części będą konsumowane te tereny, które są uzupełnieniem zabudowy czy zabudowywanie tzw. plomb. One automatycznie wchodzi do planu ogólnego.

Stąd w całej Polsce jest zwiększona liczba wniosków właścicieli gruntów o wydanie warunków zabudowy, bo te warunki będą obowiązywały także po uchwaleniu planów ogólnych. Już w ubiegłym roku takich wniosków w gminie Cekcyn było trzykrotnie więcej niż w poprzednich latach. Średnio wówczas wydawaliśmy około 130 decyzji rocznie, a w ubiegłym roku było ich ponad 350. W bieżącym roku również wpływają i dotyczą przede wszystkim zabudowy mieszkaniowej.

Jeżeli ustawodawca nic nie zmieni w przyszłości, będzie duży problem z rozpoczęciem nowych inwestycji w istniejących gospodarstwach rolnych, położonych poza obszarami uzupełnienia zabudowy. Widzimy tam lukę prawną, która będzie blokowała inwestycje w gospodarstwach rolnych oddalonych od istniejącej zabudowy. Gmina nie będzie mogła wydać decyzji o warunkach zabudowy. W tych przypadkach będzie problem z budową garażu, silosu, chlewni czy rozbudowy domu.

Będziemy to zgłaszać ustawodawcy.

Czy przed uchwaleniem planu przez radę gminy jest wymagane wyłożenie projektu planu i konsultacje społeczne?

Oczywiście. Będziemy prowadzić konsultacje. Prawdopodobnie będzie to wrzesień tego roku. To jest trudny temat i pewnie nie będzie powiązany z zebraniem wiejskimi, ale przeprowadzimy przynajmniej w trzech, czterech miejscach zebrania w tej sprawie dla kilku sołectw. W Zdrojach jeszcze dla Ludwichowa, Trzebcin i Zielonki. W Iwcu także dla Wysokiej i Ostrowa oraz w Cekcynie. Będzie na nich planistka, która opracowuje plan ogólny dla gminy. Obawiamy się, że będzie z tym problem, bo wpłynęło bardzo dużo wniosków i wszystkich na pewno nie będzie można uwzględnić.

Przez ostatnie kilkanaście lat wydawane były warunki zabudowy na zasadzie sąsiedztwa i stąd duża dowolność zabudowy. Uważam, że nowe przepisy są zbyt rygorystyczne i dużo inwestycji zostanie wstrzymanych. Wpadamy z jednej skrajności w drugą. Ustawodawcy chodziło o scentralizowanie zabudowy, żeby obniżyć koszty infrastruktury, dowozu dzieci czy opieki nad osobami starszymi.

Efekty nowych przepisów będą widoczne dopiero za kilkadziesiąt lat.

**FIRMA
OGÓLNOBUDOWLANA**

CARO

Tomasz Łoński

tel. 663 468 024

- docieplenia,
- zabudowy z płyt g-k, gładzie gipsowe,
- malowanie, tapetowanie,
- glazurnictwo,
- układanie paneli,
- budowa tarasów, wiat i zadaszeń z drewna

WYNAJEM RUSZTOWAŃ

Nowe Apartamenty w Tucholi

OD 7300 PLN
m²

Zamieszkać w nowoczesnych, komfortowych mieszkaniach w Tucholi!
Oferujemy przestronne lokale o powierzchni od 29,7 m² do 70,4 m²
idealne dla Ciebie i Twojej rodziny.

Winda cichobieżna
komfort codziennego użytku

Wysoka jakość materiałów
trwałość i elegancja na lata

Hala garażowa
z miejscami postojowymi
bezpieczeństwo i wygoda

Nowoczesna architektura
estetyka i funkcjonalność w jednym

Miejsca postojowe zewnętrzne
dodatkowa przestrzeń
dla Twojego samochodu

Atrakcyjna lokalizacja
blisko centrum, z doskonałym dostępem
do infrastruktury

Zainteresowany? Masz pytania?

Skontaktuj się z naszym doradcą!

T: +48 506 185 057 E: biuro@borovetarasy.pl

Adres: Tuchola, ul. Witosa 6

borovetarasy.pl

Reklama

URZĄDZENIA OGRODOWE

AUTORYZOWANY DEALER:

SKLEP I SERWIS

BIERNAT

TUCHOLA, BYDGOSKA 13/1

☎ 503 599 458, 504 992 164, 500 415 018

PROJEKTOWANIE
ZAKŁADANIE OGRODÓW
PIELĘGNACJA ZIELENI
BRUKARSTWO

*Z pasji
do ogrodnictwa*

 510 258 215, 501 128 182
www.sekwojagarden.pl
pklunder@gmail.com
sekwoja.garden

Masz działkę? Musisz działać, bo wkrótce NIC NA NIEJ NIE ZBUDUJESZ!

ciąg dalszy ze str. 4

sprawach procedury wydłużają się z powodu konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji. Dodaje również, że na stronie internetowej gostycyńskiego urzędu jest zakładka o planie ogólnym. Mieszkańcy mogą na bieżąco śledzić zaawansowanie opracowywania planu ogólnego gminy Gostycyn. Wójt gminy Kęsowo Radosław Januszewski również mówi o trzykrotnym zwiększeniu

ilości decyzji o warunkach zabudowy. W 2023 roku gmina wydała około 50 decyzji, a po przystąpieniu do opracowania planu ogólnego, prawie 150.

Piotr Spica, sekretarz gminy Śliwice powiedział w rozmowie z „Tygodnikiem Tucholskim”, że w 2023 roku takich decyzji wydano 130, a w ubiegłym roku i trzech miesiącach 2025 roku było ich 280. Wnioski o wydanie decyzji o warunkach zabudowy na przyłącza energetyczne składa również ENEA.

Hanna Szulwic, Piotr Paterski

O planie ogólnym gminy. CO TO WŁAŚCIWIE JEST?

Plan ogólny gminy to nowy akt planistyczny wprowadzony ustawą z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zastępuje on dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, stając się obligatoryjnym dokumentem obejmującym całe terytorium gminy. Co istotne, plan ogólny posiada status aktu prawa miejscowego, co oznacza, że jego ustalenia są wiążące zarówno dla organów administracji, jak i dla mieszkańców oraz inwestorów. Celem wprowadzenia planu ogólnego jest uporządkowanie procesu planowania przestrzennego oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy. Plan ten stanowi podstawę do uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Procedura uchwalania planu ogólnego

Proces uchwalania planu ogólnego jest wieloetapowy i wymaga zaangażowania zarówno organów gminy, jak i społeczności lokalnej.

Kluczowe etapy tej procedury:

– Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada gminy inicjuje proces poprzez podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego. Uchwała ta określa obszar objęty planem oraz ramy czasowe jego opracowania.

– Ogłoszenie o przystąpieniu i zbieranie wniosków.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta ogłasza informację o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego, wskazując możliwość składania wniosków przez mieszkańców i inne podmioty. Termin na składanie wniosków nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ogłoszenia.

– Opracowanie projektu planu ogólnego.

Na podstawie zebranych wniosków oraz analiz uwarunkowań przestrzennych, sporządzany jest projekt planu ogólnego. Projekt ten uwzględnia m.in. podział gminy na strefy planistyczne.

– Opiniowanie i uzgadnianie projektu.

Projekt planu jest przekazywany do odpowiednich organów i instytucji w celu uzyskania opinii i uzgodnień. Etap ten zapewnia zgodność planu z przepisami prawa.

– Konsultacje społeczne.

Niezwykle istotnym elementem procedury są konsultacje społeczne, które umożliwiają mieszkańcom aktywny udział w kształtowaniu planu. Celem jest zapoznanie społeczności z projektem oraz zebranie uwag i opinii.

– Rozpatrzenie uwag i modyfikacja projektu.

Zebrane w trakcie konsultacji uwagi są analizowane, a w uzasadnionych przypadkach wprowadzane są zmiany do projektu planu.

– Uchwalenie planu przez radę gminy.

Ostateczna wersja projektu planu ogólnego jest przedstawiana radzie gminy do uchwalenia. Po przyjęciu uchwały plan ogólny staje się aktem prawa miejscowego i podlega publikacji w dzienniku urzędowym województwa.

Konsultacje społeczne w procesie uchwalania planu ogólnego

Konsultacje społeczne odgrywają kluczową rolę w procesie uchwalania planu ogólnego. Zapewniają one mieszkańcom możliwość wyrażenia swoich opinii i zgłaszania uwag.

Po zakończeniu konsultacji sporządzany jest raport zawierający informacje o zgłoszonych uwagach oraz sposobie ich rozpatrzenia. Raport ten jest udostępniany publicznie.

Procedura późniejszych zmian uchwalonego planu ogólnego

Po uchwaleniu planu ogólnego przez radę gminy istnieje możliwość jego zmiany. Procedura zmiany planu ogólnego jest analogiczna do procedury jego sporządzania i obejmuje takie same etapy, przedstawione przy sporządzaniu planu.

Procedura zmiany planu ogólnego jest złożona i wieloetapowa, co oznacza, że czas jej trwania może być różny w zależności od skali i charakteru wprowadzanych zmian oraz od zaangażowania społeczności lokalnej w proces konsultacji. W związku z tym, nie jest możliwe jednoznaczne określenie konkretnego terminu realizacji całego procesu.

Ceny uwarunkowane możliwościami finansowymi przybyszów z dużych miast i nowymi przepisami

Dlaczego działki w powiecie tucholskim są takie drogie?

O drożyznie na rynku działek budowlanych w powiecie tucholskim rozmawiamy z Dianą Karow.

Szukając działek budowlanych w naszym regionie na popularnych portalach ogłoszeniowych, można nabawić się niemałego bólu głowy. Wszystkiemu winne są zawrotne ceny działek, które w powiecie tucholskim, a zwłaszcza w najbliższych okolicach Tucholi, średnio sięgają od 85 złotych za metr kwadratowy do nawet 145 zł/m². Zdarza się, że stawka za m² jest nawet wyższa. Z czego wynikają wysokie ceny działek w naszej okolicy? Jak długo utrzyma się trend drożyzny?

O wysokich cenach działek budowlanych w powiecie i trendach w tej kwestii rozmawiamy z pośredniczką nieruchomości z Tucholi Dianą Karow.

Cena uwarunkowana atutami Borów Tucholskich i przybyszami z dużych miast

Jak tłumaczy „Tygodnikowi Tucholskiemu” specjalistka z zakresu nieruchomości, na ceny działek wpływa przede wszystkim

ich położenie. Przykładowo, działki budowlane w najbliższej okolicy naszego miasta powiatowego można podzielić na te w samym centrum Tucholi i te położone na jej obrzeżach.

– Wiadomo, że te bliżej centrum będą droższe, bo nie ma możliwości, aby było ich dużo. Takie, które można jeszcze zabudować, trafiają się sporadycznie. Mówimy o osiedlach: Leśnym, Mickiewicza, Kopernika itp. Osiedla te są już w większości zabudowane, ale zostały pojedyncze działki. W tej chwili, gdy odnosimy się do nowych terenów, to mamy

na myśli przeważnie obrzeża miasta, czyli Wysoką Wieś czy Przy Szosie Bydgoskiej. Wiadomo, że tam ceny są troszkę niższe – wyjaśnia Diana Karow.

Nasza rozmówczyni podkreśla, że ceny działek budowlanych w całym powiecie tucholskim są wysokie ze względu na atrakcyjne położenie – w sąsiedztwie Borów Tucholskich. Tereny zalesione, liczne akwenty oraz bogata flora i fauna stały się wyjątkowo ciekawe dla przybyszów z większych miast i aglomeracji. Zatem to, co dla nas jest codziennością, dla innych sta-

nowi pożądanym celem. Przekłada się to na powstawanie niekorzystnych warunków dla miejscowych.

– Jeżeli chcemy coś wybudować, musimy liczyć się z kosztami. Osób budujących, pochodzących z większych miast, jest o wiele więcej niżeli tubylców, którzy chcą sobie kupić działkę w okolicach na przykład Cekcyna, Bysławia czy mniejszych wiosek, gdzie jest upragniona przyroda i niezagospodarowane tereny naturalne – słyszymy.

Wzajemne napędzanie stawek

Obecne ceny wahają się od 90 zł/m² do około 140 zł/m² działki. Zdarzają się również takie, za które trzeba zapłacić ponad 200 zł/m². Diana Karow ocenia, że stawki te są przesadnie wywindowane. Jej zdaniem powodów wysokich cen należy upatrywać np. we wzajemnym przeliczaniu się na portalach ogłoszeniowych, gdzie „jeden napędza drugiego”. To nic innego, jak przebijanie cen.

– Ktoś wystawił działkę za 120 zł/m² w tym miejscu, więc ja wystawię za 140 zł/m². To jest sztucznie napędzane. Kolejny wystawi za 160 zł/m² i cała machina się nakręca. Nie wiemy, co zostało ustalone z właścicielem działki u notariusza, nie mamy świadomości, za ile działka została sprzedana. Podczas negocjacji ostateczna cena może się bardzo zmienić. W internecie nie zobaczymy na koniec informacji zdradzającej, za ile faktycznie dana działka została sprzedana. Wzajemne nakręcanie cen w ogłoszeniach na portalach internetowych na pewno nie jest dla nas dobre – ocenia specjalistka.

Kiedy oddalimy się od Tucholi i jej obrzeży o 10 czy 15 km, przekonamy się, że ceny działek oscylują w okolicach 60-80 zł/m². Jednak i w takich przypadkach możemy trafić na wygórowane stawki. Wartość terenów na wsiach w powiecie tucholskim jest rzecz jasna również uwarunkowana otoczeniem lasów, jezior i innych walorów Borów Tucholskich.

– Mniejsze działki, które mają od 600 do 900 m² kosztują więcej za 1 m², niż te od 2000 czy nawet 3000 m² w górę. Im więcej metrów ma działka, tym cena za 1 m² jest niższa – słyszymy. Zasada ta jest jak najbardziej logiczna, bo większe zainteresowanie generują działki mniejsze. Diana Karow zwraca uwagę, że najlepiej sprzedają się te w cenie do 100 tys. zł. Ich zakup jest bowiem bardziej osiągalny bez przymusu sięgania po kredyt.

Duża liczba działek na rynku nieruchomości. W czym tkwi przyczyna?

Nasza rozmówczyni podkreśla, że szczególnie upodobane wśród kupujących są działki, które mają podpięte media, tj. prąd, wodę czy gaz, choć są droższe ze względu na koszty, jakie musiał ponieść sprzedający.

– Mało który właściciel ziemi zwraca uwagę na to, aby o te elementy zadbać. Przeważnie właściciele dzielą działki i najczęściej nie zapewniają mediów. Jednocześnie liczą na konkretne pieniądze, ale potem to na kupca spada konieczność załatwienia przyłączy. Modne zaczęło być dzielenie dużych powierzchni na mniejsze. Związane jest to ze zmianami w przepisach, które zaczęły obowiązywać w przyszłym roku [piszemy o nich obszernie w dzisiejszym dodatku – red.]. Podczas podziału na nowe działki właściciel nie zajmuje się doprowadzeniem mediów do każdej z nich. Kupiec powinien być przygotowany, że to będzie już w jego gestii – naświetla sytuację pośredniczka nieruchomości.

Specjalistka określa, że opisywany przez nią problem nie dotyczy jednak w znacznym stopniu samej Tucholi, bo są tam już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Podsumowuje, że ze względu na plany wprowadzenia (w przyszłym roku) ograniczeń w uzyskiwaniu warunków zabudowy, na obecnym rynku nieruchomości obserwujemy wysyp przeznaczonych na sprzedaż działek budowlanych. Diana Karow przewiduje, że ten trend utrzyma się nawet przez kilkanaście miesięcy.

– Nie wiem, co przyniesie nam przyszły rok. Zaczynają się poszukiwania. Mamy marzec, ludzie szukają działek. (...) Można spodziewać się kolejnych wzrostów cen. Chyba że przyrost nieruchomości, ze względu na odbywające się dzielenie działek, będzie tak duży, że aby sprzedać działkę, będzie trzeba zejść z ceny. To jednak z pewnością nie wydarzy się w tym roku – kończy Diana Karow.

Tekst i fot. Anna Lipska

TYNKI

**MASZYNOWE • GIPSOWE
CEMENTOWO-WAPIENNE**

Zbigniew Pik
Nowy Sumin 35
89-511 Cekcyn

Tel. 667-250-859

Mieć za oknem widok drzew, które wydają się, jakby były z bajki? To byłoby coś, ale...

Chcesz odleść działkę? Wyjaśniamy,

Mieć działkę w lesie lub jego okolicach – cel wielu ludzi. Mieć działkę w owianych sławą Borach Tucholskich i ich sercu – marzenie. Trudną misją – ale do pokonania – jest natomiast wybudowanie domu na działce leśnej. Jak odleść taką działkę i przekształcić na powierzchnię budowlaną?

– Zdarza się, że spotykamy się z niezadowoleniem nieświadomych właścicieli lasów, którzy mając swoją własność, nie mogą nią dysponować według uznania. Jednak wszystkie grunty leśne, nieważne czy państwowe, czy prywatne, podlegają ochronie, w związku z przepisami ustawy z 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych – tłumaczy dyrektor Włodzimierz Pamfil. Fot. RDLP w Toruniu

Na czym polega zabieg odleśniania działki, który jest niezbędny, jeśli po zakupie działki leśnej chcemy wybudować na niej dom? Lasy i położone przy nich tereny zachęcają do zainwestowania dzięki swoim walorom. Przeglądając portale ogłoszeniowe można zwrócić uwagę na ich niższe ceny, aniżeli w przypadku działek budowlanych. Przymierzając się do zakupu działki leśnej warto jednak wiedzieć, że budowa na niej wcale nie będzie prosta. Do przejścia jest długi i kręty proces.

Lasy Państwowe a pierwokup

Działka leśna to nieruchomości oznaczona w ewidencji gruntów i budynków jako „Ls”. Jest pokryta roślinnością leśną albo przejściowo jej pozbawiona. W Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu dowia-

dujemy się, że teren oznaczony symbolem Ls może kupić każdy, ale pod jednym istotnym warunkiem. Lasy Państwowe muszą zrezygnować z prawa do pierwokupu. Warto pamiętać, że taką nieruchomości można sprzedać, ale nowy nabywca, który kupił ją z zamiarem budowy domu, musi przejść żmudny proces, aby osiągnąć cel.

– Działka leśna służy do prowadzenia gospodarki leśnej, dlatego na niej nie można się budować. Budować można dopiero po wyłączeniu gruntu leśnego z produkcji – zwraca nam uwagę Włodzimierz Pamfil, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Działka może zostać odleśniona, jeżeli w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy jest przeznaczona na cele inne niż leśne albo zostały na nią

wydane warunki zabudowy. Te z kolei mogą zostać wydane pod warunkiem, że działka posiada zgodę marszałka województwa na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, wyrażoną po uzyskaniu opinii izby rolniczej (w przypadku lasów niepaństwowych). Jeżeli spełniony jest jeden z tych dwóch warunków, kolejnym krokiem ku odleśnieniu działki jest złożenie wniosku do właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych o wyłączenie tych gruntów z produkcji.

Przygotuj się na długą papierologię

Dokument dostępny jest na stronie internetowej RDLP w Biuletynie Informacji Publicznej. Do wniosku należy dołączyć jednak szereg załączników, jak: dokument potwierdzający tytuł

prawny do gruntu – stosownie do art. 4 ust. 4 ustawy z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, „wypis z wyrysem dla działki z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawierający część: ogólną, szczegółową oraz graficzną wraz z legendą, a w przypadku braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wraz z załącznikami” oraz wypis z rejestru gruntów wraz z wyrysem z mapy ewidencyjnej z naniesioną lokalizacją na mapie konturu planowanego wyłączenia z rozliczeniem powierzchni do 1 m² (mapa format A4 lub A3), który został wystawiony nie wcześniej niż 3 miesiące przed złożeniem wniosku.

Dokumentacja musi zawierać również opis taksacyjny gruntów leśnych, których dotyczy wniosek, tj. odpis z uproszczonego planu urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasu wraz z okresem jego obowiązywania i informacjami: typ siedliskowy lasu, gatunek i wiek drzewostanu głównego, zadrzewienie, bonitacja, wiek rębności oraz czy jest to las ochronny, wraz z mapą gospodarczą (stanowiącą załącznik do uproszczonych planów urządzenia lasu). W przypadku braku ww. dokumentów możliwe jest złożenie innej dokumentacji, sporządzonej przez osobę uprawnioną.

Nie obędzie się również bez projektu zagospodarowania działki, stanowiącego dokumentację kartograficzną. Musi być sporządzony na bazie aktualnej mapy do celów projektowych lub jej kopii poświadczonej zgodność

HYDRO-WOD

Andrzej i Łukasz Kensik

e-mail: biuro@hydrowod.biz
www.hydrowod.biz

- TECHNIKA GRZEWCZA I SANITARNA
- INSTALACJE I URZĄDZENIA GAZOWE
- SYSTEM CENTRALNEGO ODKURZANIA
- POMPY CIEPŁA
- REKUPERACJA/WENTYLACJA
- KLIMATYZACJA
- SERWIS KIP

kom. 502 040 773, 506 479 896
ul. Towarowa 12, Tuchola

PEE-BUD
Zakład Ogólnobudowlany

**Wznoszenie
budynków
Elewacje
Remonty
i wykończenia**

Facebook

tel. 667-194-751, 661-165-591

jak wygląda ten proces

z oryginałem, w skali maksymalnie 1:1000. Ważne, aby zawierał szczegółowy bilans zagospodarowania wraz z liniami rozgraniczającymi tereny o różnym przeznaczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz różnych typach siedliskowych z rozliczeniem powierzchni. W szczególności uzasadnionych przypadkach możliwe jest sporządzenie projektu na bazie mapy ewidencyjnej.

– Po uzyskaniu decyzji dyrektora, a następnie na jej podstawie pozwolenia na budowę, można wyciąć drzewostan znajdujący się na działce leśnej, w granicach określonych decyzją. Wycinkę należy zgłosić miejscowemu leśniczemu ds. lasów niepaństwowych. Leśniczy pomierzy wycięte drewno i wyda świadectwo jego legalności – przekazuje dyrektor RDLP w Toruniu.

Fakt dokonania rzeczywistego wyłączenia należy zgłosić dyrektorowi właściwej RDLP, w celu pomniejszenia należności i naliczenia opłaty rocznej oraz odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu.

Jest proces są i koszty

Proces odlesiania gruntu niesie za sobą koszty. Mowa o należnościach i opłatach rocznych, które są naliczane dla konkretnego

przypadku. Zależą od typu siedliskowego lasu i od tego, czy jest to las gospodarczy czy ochronny (dla lasów ochronnych wartość powiększa się o 50%). Nie bez znaczenia jest również średnia cena sprzedaży drewna, ogłaszana przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym RP Monitor Polski w komunikacie w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały (cena stosowana również do naliczania podatku leśnego).

– Należność jest opłatą płatną jednorazowo w ciągu 60 dni od dnia, kiedy decyzja zezwalająca na wyłączenie gruntów leśnych z produkcji stała się ostateczna. Po dokonaniu wyłączenia należność pomniejszona zostaje o wartość wyłączonych gruntów z dnia faktycznego wyłączenia – czytamy w informacji zwrotnej z RDLP w Toruniu.

Natomiast opłaty roczne płatne są raz w roku przez 10 lat w terminie do 30 czerwca każdego roku. Warto wiedzieć, że opłata przeliczana jest co roku i zależy od wspomnianej średniej ceny sprzedaży drewna, ogłaszanej przez prezesa GUS-u. Uzupełnijmy, że opłat rocznych nie można rozłożyć na raty ani zapłacić jednorazowo za 10 lat.

Do kosztów należy doliczyć procesu przekwalifikowania działki z leśnej na budowlaną, a także odszkodowanie za przedwczesny wyręb drzewostanu, czyli jednorazową opłatę po dokonaniu faktycznego wyłączenia gruntu leśnego z produkcji. Zależy ona od gatunku, wieku, zadrzewienia i bonitacji wycinanego drzewostanu. Czym starszy drzewostan, tym mniejsza opłata. Dla drzewostanów w wieku rębny i przeszłorębnym, opłaty nie nalicza się.

Czy można bezpłatnie odleśnić działkę?

Działkę można odleśnić bezpłatnie jedynie w przypadku wyłączenia gruntów leśnych na cele budownictwa mieszkaniowego dla powierzchni do 500 m² dla budownictwa jednorodzinnego i powierzchni do 200 m² na każdy lokal, dla budownictwa wielorodzinnego. W tej sytuacji nie nalicza się żadnych opłat, tj. należności, opłaty rocznej, odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu.

Jak usunąć drzewa z działki leśnej?

– Usuwać drzewa z działki leśnej można w ramach prowa-

Kawa na tarasie blisko natury smakuje wyjątkowo dobrze, ale żeby móc poczuć jej smak, trzeba przejść długą drogę procedur. Fot. Agata Wiśniewska

dzionej gospodarki leśnej, zgodnie ze wskazówkami zawartymi w uproszczonym planie urządzenia lasu, ze względów bezpieczeństwa (drzewa suche i niebezpieczne) albo na podstawie decyzji dyrektora zezwalającej na wyłączenie gruntów leśnych z produkcji. Działania te powinny być uzgodnione z leśniczym ds. lasów niepaństwowych – informuje dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Niezadowolone nieświadomych właścicieli lasów

Przekształcanie kategorii działki leśnej na budowlaną to długi, żmudny i kosztowny proces. Zdarza się również, że dla

społeczeństwa nieznany i całkowicie obcy.

– Zdarza się, że spotykamy się z niezadowolonymi nieświadomymi właścicielami lasów, którzy mając swoją własność, nie mogą nią dysponować według uznania. Jednak wszystkie grunty leśne, nieważne czy państwowe, czy prywatne, podlegają ochronie, w związku z przepisami ustawy z 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zatem zakup działki z użytkiem leśnym (Ls) musi być bardzo przemyślny, bo sam fakt posiadania działki nie jest jednoznaczny z możliwością wybudowania budynku mieszkalnego czy rekreacyjnego – podsumowuje Włodzimierz Pamfil.

Anna Lipska

Reklama

- ✦ pręty żebrowane,
- ✦ druty,
- ✦ strzemiona,
- ✦ siatki zbrojeniowe,
- ✦ pręty stalowe,
- ✦ kształtowniki stalowe otwarte (gorącownicowe i zimnowalcowe),
- ✦ blachy,
- ✦ rury,
- ✦ profile stalowe,
- ✦ akcesoria do ogrodzeń,
- ✦ gięcie blach,
- ✦ tworzenie stalowych elementów na zamówienie.

**PRESTO
STAL**

**MAMY ZBROJENIA
NA KAŻDĄ BUDOWĘ!**

TEL. 52 395 11 24

UL. KOŚCIERSKA 11 B, 89-620 KLAWKOWO

Wiosenna reanimacja warzywniaka. Ogrodnik dzieli się radami

Czas na wysiew! Pora

– Wiosna przyszła 2-3 tygodnie wcześniej i jest w pełni. Trzeba myśleć o wysiewie pierwszych warzyw – ocenia ogrodnik Adam Klunder z Tucholi. Fachowiec dzieli się swoimi uwagami i poradami, które z pewnością mogą pomóc niejednemu amatorowi warzywniaka, także debiutantom w tej materii.

Adam Klunder ze swoim wnuczką Jasiem. W dłoniach już zebrana sałata, w tunelach rosnące pomidory.

Adam Klunder, znany ogrodnik z Tucholi i firmy Sekwoja potwierdza, że mamy właśnie idealną porę, aby ruszyć z wysie-

wem warzyw. On zresztą, w profesjonalnej firmie, ma za sobą już zbiór sałaty, która trafia do szerokiego odbiorcy. To, że mamy

za sobą kilka chłodniejszych dni, wcale nie oznacza, że nastąpił ostry odwrót wiosny. Wręcz przeciwnie.

– Wiosna przyszła w tym roku 2-3 tygodnie wcześniej i jest w pełni – ocenia ogrodnik. Nadszedł odpowiedni termin np. na rozpoczęcie produkcji pomidorów do nieogrzewanych tuneli. Przykładowo w gospodarstwie Klundera czas produkcji pomidora potrwa 40-45 dni. Za to produkcja rozsady ogórka potrwa 25 dni.

– Wolałbym polecić jeszcze wstrzymanie się z wysianiem pomidorów i ogórków do gruntu. Temperatura gruntu musi bowiem wynosić 10 stopni przez 7 dni. W przypadku ogórków mamy za to idealny czas i dobre warunki na sianie pietruszki, marchwi, cebuli – dzieli się aktualnościami Adam Klunder. Pierwszeństwo o aktualnej porze mają więc rośliny bardziej wytrzymałe, które nie są tak ciepłolubne. Zresztą na przełomie marca i kwietnia warto być przygotowanym na nagłe ochłodzenie i przymrozki. Zasiane

rośliny można przykryć agrowłókniną, która chroni je do temperatury -5 stopni. Najbardziej wrażliwy jest wschodzący kiełek (zarówno pomidora jak i ogórka, ale też innych) i przede wszystkim jego trzeba zabezpieczyć przed przemarzeniem. Zielona część rośliny lepiej radzi sobie z przymrozkami. Nasz rozmówca chwali używanie agrowłókniny także dlatego, że zatrzymuje ona wilgoć w glebie. Adam Klunder od razu nawiązuje do jej podlewania. Na etapie kiełkowania nie powinno się obficie zlewać wodą glebę. Podlewać należy tę warstwę, gdzie znajduje się nasiono, a nie doprowadzać przez obfite podlewanie do powstawania błota.

– Podobnie jest ze skrzynkami i z czymkolwiek, co będziemy wysiewać w domu. Nie zalewajmy ziemi z góry na dół, tylko warstwę z nasionami – poleca ogrodnik. Zachęca też, żeby w skrzynkach przykrywać

Reklama

**DACH
MASTER**
dachy i elewacje
tel. 661 969 866

dach.master1@wp.pl
www.dachmaster.az.pl
www.facebook.com/dach.master.35

jest już idealna

kielkujące rośliny. Jest to możliwe przy użyciu folii czy gazety. Skrzynki w pierwszej dobie od zasiania można spróbować nawet przegrzać, wystawiając je na słońce. Ale tylko w pierwszej, bo w drugiej dobie trzeba już utrzymywać temperaturę kiełkowania (18-20 stopni). Wspomniane krótkotrwałe nagrzanie gleby jest ważne, bo pobudza nasiona.

Żadnych herbicydów przy wysiewie!

Aby jednak te wszystkie czynności podczas wysiewu miały sens, należy do nich wcześniej przygotować glebę. Cofamy się więc odrobinę w czasie. Przyjmijmy, że ktoś do wysiewu wykorzystuje skrzynki. Warto w nich wymienić ziemię, w całości albo część. Zależy to może od tego, czy byliśmy zadowoleni z plonów przy jej użyciu rok wcześniej. Uzupelnienie ziemi jest też zasadne w przypadku ogrodu. Wystarczy nawiezenie ziemi ogrodniczej z worków na ziemię wcześniej przekopaną. Ważne jest przemieszanie (np. sprężynówką) i przegrabienie ziemi.

– Pamiętajmy, że mówimy o ziemi ogrodniczej o właściwym pH (5,5-6,5). Na pH należy zwrócić uwagę szczególnie wtedy, gdy wybierzemy zie-

mię torfową. W przypadku warzyw skupiamy się na ziemi ogrodniczej – mówi ogrodnik. Sklepy ogrodnicze w Tucholi mają w ofercie odpowiednią ziemię. Adam Klunder skupia uwagę na tym aspekcie, bo – jak tłumaczy – od pewnego czasu nie stosuje obornika. Niegdyś był to standard. Jednak teraz ziemia ogrodnicza spełnia wszystkie zadania. Adam Klunder nie jest zwolennikiem (i też nie poleca innym) używania środków chemicznych. Zaznacza, aby przed wysianiem – np. pod sałatę, rzodkiewkę, szczypiorek – nie stosować żadnych herbicydów. To rodzaj pestycydów służących do selektywnego lub nieselektywnego zwalczania chwastów w uprawach.

– Herbicydy mogą zalegać w glebie nawet do 100-120 dni. A sałata czy rzodkiewka są warzywami krótkiej wegetacji, do 30-40 dni. Na pewno będziemy mieć do czynienia z pozostałościami tych środków. Powiem wprost: zabraniam wręcz takich działań – stanowczo mówi Adam Klunder. Herbicydy są używane w dużych, profesjonalnych produkcjach. Jeżeli na dalszym etapie siewu wystąpią choroby lub szkodniki i użycie środków jest jedynym ratunkiem, podczas korzystania

z nich nie można przekraczać dozwolonego stężenia.

– Proszę nie lęczyć się, że gdy damy 2 czy 3 razy więcej środka, to tyle razy bardziej on pomoże. Wręcz przeciwnie. Przytruje roślinę, a potem przytruje osoby, które zjedzą te warzywa. Trzymanie się wskazanego stężenia jest bardzo ważne – zaznacza Adam Klunder. Dodajmy, że często jedynym sposobem na odchwaszczenie gleby pozostaje tradycyjna haczka. Generalnie na mocne zachwaszczenie ziemi najlepsze są zabiegi agrotechniczne.

Przygotuj się do wysiewu z taką techniką

Na przykładzie jednego warzywa Adam Klunder początkującemu ogrodnikowi poleca technikę wysiania, którą właśnie teraz powinien wykonać. Na tapetę bierzemy pomidory i zaczynamy od skrzynki. Należy ją w 80 procentach wypełnić ziemią. Po połowie warzywną i ziemią do wysiewu. Skrzynkę należy delikatnie ugnieść po krawędziach, aby nie zapadała się i nie popękała. Ziemię można wygładzić listewką i wtedy rozsiać nasiona. Potem delikatnie zalać wodą.

– Dla pewności pierwsze delikatne zalanie wodą może nastąpić jesz-

Taką sałatę jeszcze w ubiegłym tygodniu widać było w ogrodach Adama Klundera. Trafiała już do odbiorców.

cze przed wysianiem nasion – podpowiada Adam Klunder. Delikatne podlanie można powtórzyć co kilka minut. I dopiero wtedy przykryć tę wilgotną warstwę z nasionami suchą ziemią do wysiewu. Już bez dalszego zalewania. Skrzynkę można przykryć folią czy gazetą.

– To generalnie dotyczy wszystkich roślin czy kwiatów. Takiej techniki wysiania używam od wielu lat i mi się to sprawdza. Podejrzewam, że inni robią podobnie – opowiada i poleca ogrodnik. Mamy taką porę, że warzywa można wysiać w domu. Jeżeli zależy nam na przyspieszeniu tego procesu, można skrzynki ustawić przy oknie na słońcu, ale w pierwszej dobie od wysiewu. Pierwsze kiełki w przypadku pomidorów mogą pojawić się najwcześniej w trzeciej, a częściej w piątej dobie. Ściągamy wtedy przykrycie i nawilżamy górną warstwę. Czekamy na dalsze

efekty, czyli do pikowania, które potem polega na przesadzeniu młodych pomidorowych siewek do osobnych doniczek i sadzeniu ich na znacznie większą głębokość niż rosły do tej pory. Na późniejszym etapie ważne jest systematyczne podlewanie. Jeśli korzystamy z wody z sieci, trzeba pamiętać, aby ta odstąpiła kilka godzin przed każdym podlaniem. Co innego woda ze studni głębinowej.

Gdzie po nasiona?

Naszego rozmówcę podpytujemy o to, skąd warto brać nasiona. Nie robiąc reklamy czy antyreklamy żadnemu źródłu, Adam Klunder przyznaje, że korzysta z profesjonalnych sklepów. Nie będzie zaskoczeniem fakt, że mały domowy ogrodnik powinien skierować się do ogrodniczego zamiast supermarketu.

Piotr Paterski

Reklama

SERWIS INSTALACJI PV

MAGAZYN Y ENERGII

LEASING INSTALACJI PV

FOTOWOLTAIKA DLA DOMU I FIRMY

Serwisujesz swój samochód?

A co z instalacją fotowoltaiczną?

Jako firma SPR Polska Sp. z o.o. od ponad 13 lat dbamy o instalacje fotowoltaiczne, bo wiemy, że serwis to podstawa!

Nie czekaj, aż spadnie efektywność!

Umów się na serwis już dziś!

ul. Dworcowa 19, 89-650 Czersk

+48 52 506 53 61

kontakt@spr-polska.eu

www.spr-polska.eu

Elewacja to indywidualny charakter każdego domu

Co wybrać na elewację, aby było ładnie, a przede wszystkim ekonomicznie?

O wykończeniu ścian budynków rozmawiamy z Angeliką Przeperską.

Jeszcze na początku lat dwutysięcznych mało kto przywiązywał wagę do starannego wykończenia ścian zewnętrznych domów. Obecnie trend jest zupełnie inny, bo właśnie ten element budynków jest ich wizytówką. Elewacji poświęca się coraz więcej czasu na etapie projektowania domów jednorodzinnych. Wykończenie ścian ma oddawać charakter budynku i jego mieszkańców. Rynek budowlany w tym zakresie oferuje szerokie spektrum możliwości.

Wykańczając dom z zewnątrz stajemy przed ważną decyzją, jaką jest wybór elewacji. Ta ma łączyć estetykę z funkcjonalnością, a w obecnym czasie na pewno również ekonomią. Ważna w tym zakresie jest pomoc specjalistów, którzy przedstawią dostępne rozwiązania. O propozycjach wykończenia ścian budynków jednorodzinnych rozmawiamy z **Angeliką Przeperską**, która odpowiada za kontakt z klientami w rodzinnej firmie budowlanej na terenie Tucholi.

Z licznych rozwiązań najbardziej ekonomiczny tynk elewacyjny

Elewacja powinna być dopasowana do indywidualnego projektu.

Wykańczając dom z zewnątrz stajemy przed ważną decyzją, jaką jest wybór elewacji. Ta ma łączyć estetykę z funkcjonalnością, a w obecnym czasie na pewno również ekonomią. Ważna w tym zakresie jest pomoc specjalistów, którzy przedstawią dostępne rozwiązania. O propozycjach wykończenia ścian budynków jednorodzinnych rozmawiamy z **Angeliką Przeperską**, która odpowiada za kontakt z klientami w rodzinnej firmie budowlanej na terenie Tucholi.

Spośród nich niegdyś najpopularniejszy, jak wskazuje Angelika Przeperska, był kornik, który ze względu na mankamenty, jak gromadzenie brudu w zakamarkach, ustąpił miejsca barankowi. Można go kupić w kilku granula-

cjach, a na rynku budowlanym dostępne są nawet tynki gładkie. Dodajmy, że pozostałe rozwiązania elewacyjne, np. ww. lamele i cegły rustykalne, to świetny dodatek dekoracyjny to tynku.

Wybór od rodzaju i przeznaczenia po kolor

Angelika Przeperska wyjaśnia nam, że klient – przychodząc z zamiarem wyboru i kupna tynku elewacyjnego – musi wiedzieć, ile chce wydać pieniędzy, bo rodzaje tynków są różne: zwykłe akrylowe, silikonowe, biohydrofobowe czy nanosilikonowe.

– Wiele zależy od tego, gdzie klient ma dom. Jeśli jest to budynek przy lesie, gdzie jest dużo zabrudzeń

biologicznych, musi wybrać jeden z droższych tynków, czyli silikonowy albo nanosilikonowy. One mają funkcję samoczyszczenia. Gdy jest lekki brud i spadnie deszcz, to tynk nie przyjmuje tego brudu, bo jego powłoka spływa – wyjaśnia nasza rozmówczyni.

Zagrożenia biologiczne, o których wspomina, to zarodniki, grzyby i algi. Dlatego usuwanie mocniejszych zabrudzeń z tynku w pobliżu wskazanej lokalizacji, wymaga użycia specjalnych środków czyszczących z przeznaczeniem typowo biologicznym. Mowa o preparatach dezynfekujących i myjących.

Z kolei budując dom przy ulicach lub na wybudowaniach, należy się liczyć z zabrudzeniami typowo mineralnymi, np. kurz. Dbając o taki tynk, trzeba co 3-4 lata umyć go za pomocą myjki ciśnieniowej i czystej wody.

– Przy dobrej jakości tynku brud zejdzie sam. Nie potrzeba żadnego szorowania ani chemii – podkreśla Przeperska.

Czy wymarzony kolor może być ograniczeniem?

Aby zewnętrzny wygląd domu rzeczywiście odzwierciedlał

jego charakter, niezbędny jest wybór odpowiedniego koloru. W tym momencie automatycznie nasuwa się pytanie: „czy wymarzony kolor może być ograniczeniem?”.

– Jeśli chodzi o kolor, to są dwa sposoby. Pierwszym jest położenie białego tynku z worka, który się maluje farbą, jaką klient sobie wybierze. Możemy jednak zrobić tak, że do wiadra z gotowym barankiem damy pigment i kładziemy na ścianie gotowy kolor – mówi Angelika Przeperska.

Angelika Przeperska wyjaśnia „Tygodnikowi”, iż plusem gotowego baranka z pigmentem jest to, że w sytuacji mechanicznego uszkodzenia, powstały odprysk nie będzie widoczny w innym odcieniu, jak miałyby to miejsce z pomalowaną elewacją. Śpieszymy również z odpowiedzią na wyżej postawione pytanie. Wybór wymarzonego koloru nie jest żadnym ograniczeniem, bo jak przyznaje Przeperska, we wzorniku, którym dysponuje, jest 1320 odcieni! Tym samym każdy na pewno znajdzie coś dla siebie.

Anna Lipska

Tynki elewacyjne mogą przybrać setki różnych kolorów, a także różnych struktur.

- pompy ciepła
- klimatyzacje
- rekuperacje
- kotły gazowe
- instalacje c.o., wod.-kan.
- instalacje gazowe

Piotr Dądela
 Stegny 7, 89-500 Tuchola
 tel. 510 357 586

Serwis pomp ciepła, klimatyzacji i kotłów gazowych

Moduły z Borów

- domki mobilne całoroczne ocieplone, pod klucz z ogrzewaniem i klimatyzacją
- od 35 m² na zgłoszenie do 70 m²
- indywidualne projekty i kompleksowa realizacja

ul. Kwiatowa 1b, 89-510 Bystaw

535 660 244

domyzborowmodulars@gmail.com

Facebook

Pergola z Borów

- pergole tarasowe, zabudowy, altany, wiaty
- rolety dachowe wodoodporne chroniące przed słońcem, zasłony, kurtyny
- ruchome deseczki – shuttersy, osłony lamelowe, raszki, rolety automatyczne screen
- przeszklone ogrody
- car porty, wiaty fotowoltaiczne

Przyjeżdżamy na pomiary

- indywidualne projekty, każda wielkość i kształt, nietypowe innowacyjne projekty
- montaż gratis

Pergole to nasza pasja

Bezpieczny i inteligentny dom

Alarm czy monitoring?

Kamera cyfrowa z obiektywem 2,8 mm z kątem widzenia około 120 stopni. Obok bezprzewodowy czujnik ruchu.

Każdy ze wspomnianych systemów ma zniechęcać potencjalnych złodziei do „wizyty” na naszej posesji. O możliwościach, jakie daje alarm czy monitoring wizyjny, rozmawiamy ze specem z tej branży – Robertem Wiśniewskim.

W dzisiejszych czasach szukamy rozwiązań, które nie tylko ochronią nasze mienie, ale i zapewnią bezpieczeństwo bliskim. Mają one odstraszać potencjalnego złodzieja, zadziałać prewencyjnie i poinformować nas o sytuacji zagrożenia. Coraz chętniej idziemy w kierunku inteligentnego domu z kompleksowym, a przy tym i nierzadko zdalnym panelem zarządzania oraz kontroli. Te założenia zdają się wypełniać systemy

alarmowe oraz monitoring. O tym, na który powinniśmy postawić, rozmawiamy z **Robertem Wiśniewskim**, który od ponad 30 lat zajmuje się branżą związaną z systemami alarmowymi na terenie powiatu tucholskiego i nie tylko.

Tygodnik Tucholski: Panie Robert, alarm czy monitoring?

Robert Wiśniewski: To jest trudne pytanie. Odpowiedź na nie zależy od tego, czego oczekujemy. Ja czy montuję alarm, czy moni-

toring, zawsze mówię: oby nie był potrzebny. Oba te systemy pełnią rolę swoistych odstraszaczy na złodziei.

W takim razie kiedy powinniśmy zainstalować kamery, a kiedy alarm?

Monitoring sprawdzi się, gdy na bieżąco chcemy monitorować nasze otoczenie i mieć na względzie to, co się dzieje na naszym podwórku. Dajmy na to, chcemy wiedzieć, kto przychodził na po-

sesję pod naszą nieobecność i co tam robił. Dzięki takiemu rozwiązaniu wyjeżdżając na krócej czy dłużej możemy mieć nasz dom cały czas na oku. Poza tym, jeśli już dojdzie do włamania, policji może być łatwiej namierzyć złodzieja, jeśli jego postać uchwycił monitoring. Obraz rejestrowany przez kamery archiwizowany jest na dysku i/lub przekazywany „online” użytkownikowi. Rejestrator powinien być na tyle duży, żeby nagrał zdarzenia sięgające miesiąc wstecz, a to dlatego, że ten, kto chce nas okraść, zrobi zapewne najpierw rozpoznanie terenu. Jeśli chodzi o alarm, opiera się on na tzw. rejestracji naruszeń, które

Na popularności systematycznie zyskują wideofony, które pozwalają podejrzeć, kto stoi u naszych drzwi i porozmawiać z nim. Fot. freepik.com

OKNA • DRZWI
BRAMY • PARAPETY
MOSKITIERY • ROLETY
ŻALUZJE FASADOWE

www.darexokna.pl

POLUB NAS:

 Darex Okna Drzwi

 511 170 503

Jania Góra 45, 86-182 Jania Góra

 511 170 503

A może oba systemy?

Miejsca montażu kamer na budynkach mieszkalnych są różne. Jednym z nich może być konstrukcja dachu.

sygnalizują mu podłączone czujki. Chcąc chronić mienie przed osobami postronnymi stawia się na czujki ruchu. System alarmowy może też być połączony z czujkami: czadu, gazu, dymu czy zalania.

Proszę powiedzieć więcej na ten temat. Czy wszystkie te czujki możemy mieć w jednym systemie alarmowym?

Tak, to jest kwestia przygotowania okablowania i samych czujników. W obecnych czasach system alarmowy zmierza w kierunku inteligentnego domu. Za jego pomocą możemy zabezpieczyć obiekt nie tylko przed kradzieżą, ale i reagować w porę w związku z innymi zagrożeniami, jak np. ulatniający się gaz. Dodatkowo możemy wyposażyć system alarmowy w urządzenia wykonawcze, które np. będą załączały światła a nawet zraszacze ogrodowe. To już kwestia pomysłu, możliwości finansowych i potrzeb klienta. Jeśli włączy nam się alarm i do tego

od razu oświetlenie, to intruz poczuje się na pewno niekomfortowo, spanikuje i ucieknie. A przecież o to nam chodzi, aby nie dopuścić do kradzieży. Dodam, że system alarmowy w naszych warunkach działa dopiero w momencie, kiedy wchodzimy do środka obiektu. Gdybyśmy mieli system czujników zewnętrznych, to wtedy do uruchomienia alarmu wystarczyłoby, że przy czujce przebiegnie jakieś zwierzę.

Trzeba też nadmienić, że kamera może odstraszać poprzez wydawanie sygnałów dźwiękowych. Takie urządzenia mogą imitować wycie syreny policyjnej i światła radiowozu.

Mi, jako instalatorowi, trudno określić czy alarm, czy monitoring jest lepszy. Stoję na stanowisku, że te systemy powinny być ze sobą zespolone. Dobrze mieć to i to, choć nikt nie zagwarantuje, że taki zestaw zapewni nam stuprocentowe bezpieczeństwo. System

alarmowy, jak i monitoring, mają powodować, żeby nie wystąpiły zdarzenia, które mogłyby mieć miejsce w przypadku ich braku.

O czym powinniśmy pamiętać montując alarm, a potem używając go?

Przede wszystkim należy dobrać odpowiednie czujki, tak by działały w warunkach, do których są przeznaczone. Pamiętajmy, że czujki muszą być oddalone od źródeł ciepła, systemów zasilania czy wydalenia powietrza. Jeżeli w domu jest okablowanie, to powinniśmy założyć alarm przewodowy i taki, do którego jesteśmy w stanie zainstalować kartę SIM, żebyśmy mieli łączność z tym systemem. Wtedy za pomocą aplikacji możemy sprawdzić, co się dzieje z naszym alarmem, w razie potrzeby włączyć lub wyłączyć urządzenie. Dzięki takiemu rozwiązaniu, w razie awarii, z centralą będzie mógł też połączyć się serwisant. System alarmowy składa się z płyty głównej, manipulatora, przy pomocy którego go załączamy lub wyłączamy, zasilacza, akumulatora i elementów odbierających sygnały. Cały ten system powinniśmy utrzymywać w czystości, regularnie wymieniać akumulator, a raz do roku zlecać jego konserwację.

W alarmach „siedzi” Pan od ponad 30 lat. Co się zmieniło, jeśli chodzi o te urządzenia?

Zacznijmy od tego, że sama żywotność urządzeń. Jeszcze do niedawna zdarzało się nam wymieniać sprzęt, który był założony 20 lat temu. Te nowsze urządzenia już nie mają takiej trwałości. Działają 7, góra 10 lat. Zmieniła się także sama obsługa systemu alarmowego i sposób komunikowania się z użytkownikiem. Nowoczesne systemy alarmowe dają

Coraz chętniej w swych domach montujemy wideodomofony.

możliwość obsługi centrali przez aplikację, o czym już wspominałem. Poza tym w branżę alarmową mocno weszli elektrycy, zwiększyła się też sama świadomość ludzi. W trosce o swoje bezpieczeństwo sami instalują różnego typu urządzenia zamawiane na popularnych platformach zakupowych.

Czy chciałby jeszcze Pan coś dodać na koniec naszej rozmowy?

Tak. W dzisiejszych czasach jest dużo fajnych rozwiązań, aby w pełni zabezpieczyć nasze domy i posesje. Rozmawialiśmy głównie o kamerach i alarmach, warto natomiast wspomnieć jeszcze chociażby o wideodo-

mofonach, które zyskują na popularności i dają nam możliwość prowadzenia rozmowy z osobą, która jest pod naszymi drzwiami czy bramą, kiedy my jesteśmy np. w pracy. W ten sposób też możemy uchronić się od włamania, ponieważ nasz rozmówca odbierze to za jednoznaczny sygnał – ktoś jest w domu. Zwykła lampa z czujnikiem ruchu przy wejściu może również pełnić funkcję prewencyjną. Tak naprawdę nasze bezpieczeństwo zależy od naszej pomysłowości. Nie do każdego montażu trzeba wzywać od razu instalatora.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Centrala Nasienna

ul. Świecka 77, 89-500 Tuchola

(52) 55 92 042

centrala13@tlen.pl

ZBOŻA, NAWOZY

ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN

ŚRODKI CZYSTOŚCI

ART. GOSP. DOMOWEGO

TOWAR SEZONOWY

ZNICZE **ODZIEŻ BHP**

SPRZĘT OGRODNICZY - SERWIS -

NARZĘDZIA OGRODNICZE

SALON NARZĘDZIOWY

WĘDKARSTWO I TURYSTYKA

DRZEWKA OWOCOWE I OZDOBNE

PODŁOŻE OGRODNICZE

... I WIELE, WIELE WIĘCEJ

... to nie tylko sklep ogrodniczy !!!

Po pierwsze autokonsumpcja

Fotowoltaika – czy to się jeszcze opłaca?

Jerzy Jasionowicz podkreśla, że zwłaszcza przy aktualnych sposobach rozliczania, warto pomyśleć o magazynie energii. Pozwala on na przechowanie energii wyprodukowanej w dzień. Można ją wykorzystać później, kiedy stawki za zakup są dużo wyższe.

Tak, ale trzeba umiejętnie zarządzać powstałą energią. Na sprzedaży prądu do sieci nie da się zarobić. Trzeba maksymalizować jego zużycie w domu – tu i teraz – w trakcie największej produkcji. Warto też magazynować. Jak to wszystko zrobić i ile trzeba zainwestować? Sprawdzamy, analizujemy, pytamy o konkretne ceny.

Choć od zmiany sposobu rozliczania prosumentów fotowoltaicznych (czyli osób/firm, które produkują i konsumują energię elektryczną) minęło już sporo czasu, to nadal wiele osób nie wie, na jakich zasadach działa ten system. Warto zaznajomić się ze szczegółami, aby uzyskać najwyższy poziom efektywności

instytucji, a co za tym idzie, osiągnąć główny cel – zaoszczędzić jak najwięcej pieniędzy. W naszym materiale skupiamy się przede wszystkim na gospodarstwach domowych.

Na początek wyjaśnijmy, że osoby, które przyłączyły instalację fotowoltaiczną do sieci przed 1 kwietnia 2022 roku,

mogą bez zmian korzystać ze starego sposobu rozliczeń przez 15 lat (od momentu podpisania umowy). Na czym polega ów „stary” system? W tym przypadku wszystko opiera się na wymianie kilowatów z siecią, a nie na sprzedaży energii. Dotychczas to państwo brało na siebie ciężar „przechowywa-

nia” nadmiaru wyprodukowanego przez fotowoltaikę prądu. Na starych zasadach prosumentów jest swego rodzaju wirtualnym magazynem energii. Za tę możliwość magazynowania państwo odbiera prosumentowi 20 lub 30% wprowadzonej energii. 80 lub 70% z niej, przez okres 12 miesięcy, może wykorzystać

właściciel fotowoltaiki. Pierwsza „opłata” dotyczy instalacji do 10 kW, druga tych powyżej 10 kW, maksymalnie do 30 kW.

Podkreślimy: przed zmianami polskie przepisy były jednymi z najkorzystniejszych w całej Unii Europejskiej. Niestety, w momentach nadprodukcji prądu ze słońca obciążenie operatorów sieci było (i co pokazują statystyki – nadal jest) zbyt wysokie. Nasz system energetyczny nie jest dostosowany do tempa wzrostu odnawialnych źródeł energii. Problem (nie tylko Polski) zaczyna się, kiedy nadwyżka ma trafić do sieci.

Teraz sprzedajesz prąd do sieci

Nowe reguły opierają się na sprzedaży nadwyżki energii elektrycznej wyprodukowanej przez fotowoltaikę i zakupie prądu z sieci w momencie, kiedy go potrzebujemy. O istocie sprawy dyskutujemy z **Jerzym Jasionowiczem**, właścicielem Centrum Energii Odnawialnej. Na rynku działa od ponad 10 lat. Kiedy zaczynał, w Polsce branża fotowoltaiczna raczkowała. Specjalista nie ukrywa, że nowe zasady nie są już tak korzystne, jak te poprzednie. Nie zmienia to jednak faktu, że fotowoltaika nadal może się opłacać.

– Właściciel instalacji fotowoltaicznej sprzedaje sam kilowat, natomiast na rachunku pojawiają się dodatkowe koszty związane z dystrybucją, czyli przesyłem energii. Popatrzmy zatem na liczby. W prywatnych gospodarstwach domowych kupujemy kilowat z przesyłem za +/- 1 zł, a sprzedajemy go za 20, 30, 40, maksymalnie 50 groszy. Cena sprzedaży zależy od momentu, w którym do niej doszło, jak słoneczny był miesiąc i jaki wolumen globalny energii

ciąg dalszy na str. 18

Reklama

DRZWI NA KAŻDĄ KIESZĘĆ!

GERDEX
montaż drzwi

e-mail: biuro@montazdrzwigerdex.pl
NIP 784 228 87 78 | REGON 302565903
www.montazdrzwigerdex.pl

W naszym asortymencie znajdziecie Państwo drzwi wejściowe, **wejściowe stalowe** (mieszkania, domy jednorodzinne), drzwi pokojowe. Zadzwoń i zapytaj o pełną ofertę! Obsługujemy klientów kompleksowo od A do Z!

Nasza
przykładowa
realizacja:

PRZED **PO**

**PROMOCJA
OD 990 zł**

DRZWI GŁADKIE, STANDARDOWE
WYPOSAŻENIE, JEDEN ZAMEK

**ZAPYTAJ O RATY 0%
NA WYBRANE MODELE!**

ZADZWOŃ LUB WYŚLIJ SMS
Nasz Profesjonalny przedstawiciel przyjedzie,
bezpłatnie doradzi Państwu właściwy wybór.

**PRODUKT
POLSKI**

DRZWI POKOJOWE DOSTĘPNE OD RĘKI

- Usunięcie starej futryny i montaż nowej metalowej
- Wstawienie drzwi pełnych drewnianych waga 50 kg z wyciszeniem do 42 db
- Dwie blokady antywłamaniowe sztywne, uszczelki
- Klamka + zamek podklamkowy z wkładką, system jednego klucza
- Wizjer panoramiczny i szerokokątny
- NA ŻYCZENIE KLIENTA DOPASOWUJEMY DRZWI DO STAREJ FUTRYNY!!
- MONTUJEMY DRZWI POKOJOWE BEZ USUWANIA STARYCH FUTRYN Z MOŻLIWOŚCIĄ ICH ZABUDOWY!!!
- W ofercie drzwi stalowe zewnętrzne
- Okna PCV oraz drewniane
- Raty bez zaświadczeń
- Nie pobieramy zaliczek

UWAGA!
SUPER OFERTA
od 590 zł
Z MONTAŻEM!

Nasza przykładowa realizacja:

785 949 184

DRZWI NA KAŻDĄ KIESZĘĆ!

„OAZA” CZERSK

TECHNIKA GRZEWcza, SANITARNA I HYDRAULICZNA

ul. Królowej Jadwigi 11d
89-650 Czersk
www.oaza-czersk.pl

tel. 52 39 88 920
fax 52 52 11 083

Zapraszamy
pon.-pt. 8.00-17.30
sob. 8.00-13.30

**KOTŁY, GRZEJNIKI, KOMINKI,
TECHNIKA GRZEWcza,
RURY PCV, STAL I CU,
OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW,
WYPOSAŻENIE ŁAZIENEK,
ARMATURA, MEBLE ŁAZIENKOWE
KOMPLEKSOWE
ROZWIĄZANIA
INSTALACYJNE**

Fotowoltaika – czy to się jeszcze opłaca?

ciąg dalszy ze str. 16

został wyprodukowany. Stawki ustalone są miesięcznie. Najwyższe są zimą, bo wtedy globalnie jest najmniej prądu z fotowoltaiki. Co oczywiste w miesiącach słonecznych ceny sprzedaży mamy najniższe – wyjaśnia Jasionowicz.

Dane za zeszły sezon wskazują, że stawka szczytowa (zimą) wynosiła nieco ponad 50 gr/kW, a najniższa ok. 20 gr za kilowat sprzedany do sieci.

Korzystaj wtedy, kiedy produkujesz

Nasz rozmówca podkreśla, że przy aktualnych przepisach musimy nauczyć się odpowiednio zarządzać wyprodukowaną energią. Jednym ze sposobów może być przejście na taryfy dynamiczne, które szczegółowo opisywaliśmy w poprzednim dodatku budowlanym – materiał dostępny jest na tygodnik.pl. Aby osiągnąć maksymalny poziom efektywności instalacji fotowoltaicznej, kluczowa staje się jednak autokonsumpcja, a także możliwe wykorzystanie magazynów energii, o których za chwilę.

Zaznaczmy – priorytetem, który należy przypilnować – jest, aby w domu wykorzystywać prąd produkowany przez fotowoltaikę w danym momencie, a dopiero nadwyżkę sprzedawać do sieci. Aby przedstawić to bardziej obrazowo: należy maksymalnie zwiększyć pobór prądu w najbardziej słonecznych momentach dnia.

Wiele urządzeń w domu może być programowalnych. Zmywarkę czy pralkę można ustawić tak, aby włączyła się o godzinie 10:00, kiedy mamy dużą produkcję prądu – podkreśla Jerzy Jasionowicz.

Trzeba wykorzystywać tyle energii, ile w danym momencie, w trakcie dnia, jesteśmy w stanie. Dodatkowo, przy wariacie z magazynem, nadwyżka energii trafia właśnie do niego, bo traktowany jest jak kolejny odbiornik. A dopiero w trzeciej kolejności do sieci – wyjaśnia nasz rozmówca.

– Wiele urządzeń w domu może być programowalnych. Zmywarkę czy pralkę można ustawić tak, aby włączyła się o godzinie 10:00, kiedy mamy dużą produkcję prądu – podkreśla Jerzy Jasionowicz.

To samo dotyczy kwestii ogrzewania domu. Jeżeli korzystamy z pompy ciepła – podłączonej dodatkowo do bufora – warto, aby działała ona w dzień. Ciepło zostanie zgromadzone w buforze, a wykorzystamy je dopiero wieczorem, kiedy najbardziej go potrzebujemy. Pompa ciepła jest aktualnie najefektywniejszą technologią grzewczą.

Magazynuj energię

W instalacjach produkujących prąd niezwykle istotnym elementem okazuje się magazyn energii elektrycznej – to swoista bateria, która po naładowaniu w dzień, pozwoli nam na „przechowanie” określonej ilości prądu. Dzięki temu można go wykorzystać wieczorem, kiedy prąd w zakupie jest droższy.

– Trzeba wykorzystywać tyle energii, ile w danym momencie, w trakcie dnia, jesteśmy w stanie zużyć. Dodatkowo, przy wariacie z magazynem, nadwyżka energii tra-

fia właśnie do niego, bo traktowany jest jak kolejny odbiornik. A dopiero w trzeciej kolejności do sieci – wyjaśnia nasz rozmówca.

Na zdjęciu przy artykule widoczne jest urządzenie o pojemności 10 kWh. Jasionowicz tłumaczy, że taki magazyn (wielkości mniejszej szafki na buty) jest wystarczającym dla 70-80% gospodarstw domowych w naszym kraju. Do instalacji warto dodać układ zasilania awaryjnego, który pozwoli nam wykorzystać zgromadzony prąd w momencie awarii sieci energetycznej.

– Takie zasilanie awaryjne pozwoli przez określony czas na działanie urządzeń pierwszej potrzeby w domu – precyzuje specjalista.

Dodaje, że po wprowadzeniu ww. rozwiązań fotowoltaika jest systemem bardzo opłacalnym. Zauważa, że sprawdza się ona dobrze tam, gdzie pobór prądu jest duży w trakcie dnia, choćby w: zakładach produkcyjnych, sklepach, urzędach czy szkołach.

Koszty

Założmy, że budujemy od podstaw dom o powierzchni 120 m² dla 4-osobowej rodziny (2+2). Z jakimi kosztami musimy się liczyć na start, jeśli chcemy wprowadzić wszystkie wymienione w artykule rozwiązania – dające w perspektywie czasu realne oszczędności? Jak słyszymy, przy takim budynku wystarczająca będzie

Na dole magazyn energii o pojemności 10 kWh, nieco wyżej falownik.

Nowe reguły opierają się na sprzedaży nadwyżek energii elektrycznej wyprodukowanej przez fotowoltaikę i zakupie prądu z sieci w momencie, kiedy go potrzebujemy. To już nie jest wymiana kilowatów, a system zbudowany na stawkach za sprzedaż i kupno energii.

10-kilowatowa instalacja fotowoltaiczna. Uśredniając, koszt to ok. 35 tys. zł – z podłączeniem i pełnym osprzętem.

– To cena już z falownikiem, do tego hybrydowym. Nawet jeśli od razu nie zdecydujemy się na magazyn energii, choćby ze względów finansowych, taki falownik daje możliwość przyłączenia magazynu w przyszłości – precyzuje Jasionowicz.

Magazyn energii (10 kWh), w zależności od zakresu prac instalacyjnych, będzie kosztował między 25 a 30 tys. zł. W nowym domu na pewno warto zadbać też o efektywne i ekologiczne źródło ogrzewania, czyli pompę ciepła. Nasz rozmówca ocenia, że taka instalacja, z dobrej jakości urządzeniem i aparaturą, może kosztować ok. 30 tys. zł.

Tekst i fot. Kamil Tajl

Reklama

SERWIS URZĄDZEŃ GRZEWczyCH JAKUB KARWASZ

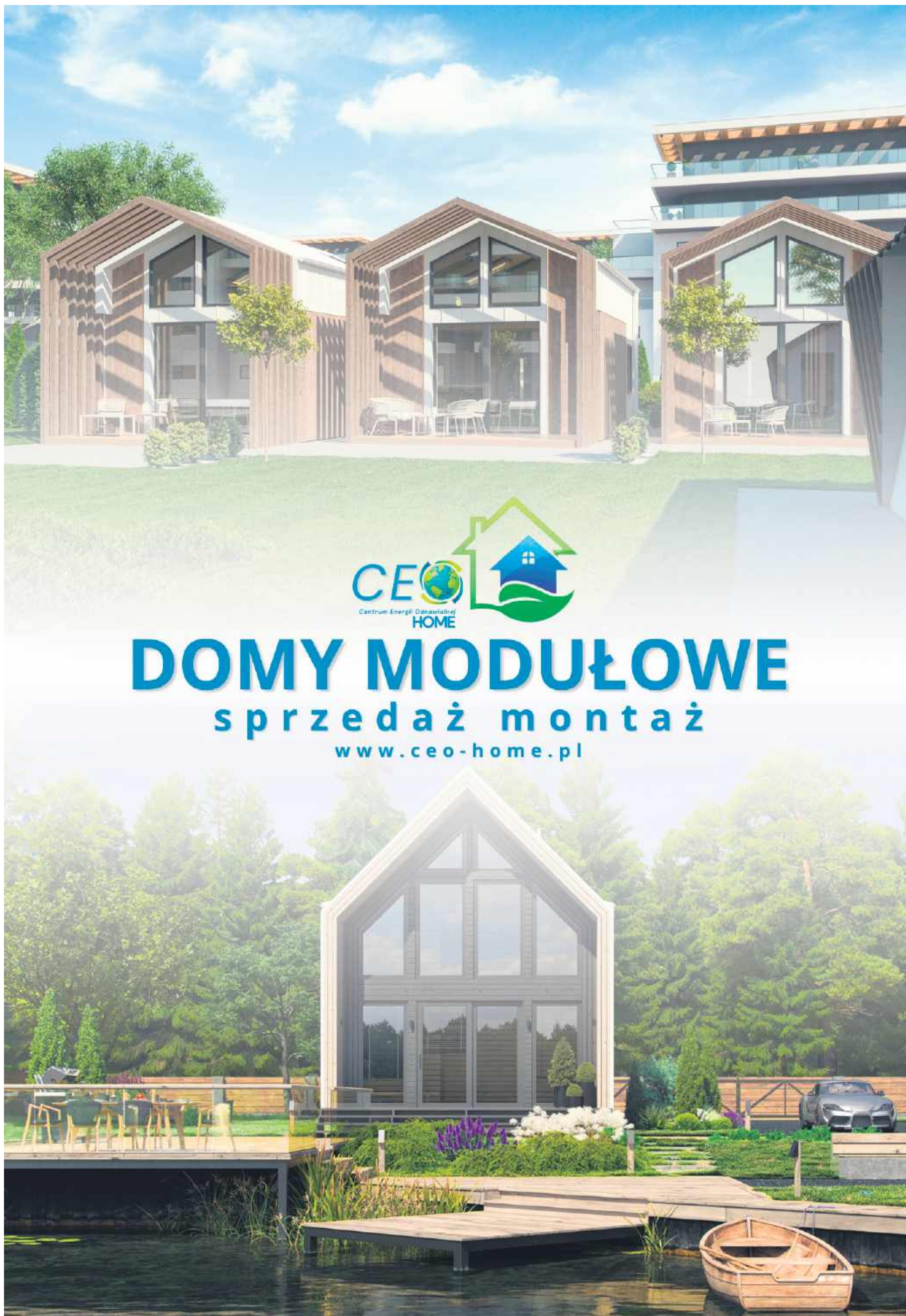
tel. 664 240 701

przeglądy, naprawy i czyszczenie
kotłów gazowych i olejowych
naprawy palników

roczne przeglądy szczelności instalacji gazowej
montaż kuchenek gazowych

SERWIS
IMMERGAS

DOMY MODUŁOWE
sprzedaż montaż
www.ceo-home.pl

Na suszę i na deszcz

Ogród deszczowy jako jeden ze sposobów

Nierzadko przypomina klasyczną rabatę kwiatową, ale pełni znacznie ważniejszą funkcję niż tylko tę estetyczną. Ogród deszczowy, także ten w pojemniku, ma za zadanie zatrzymać i wchłonąć wodę deszczową spływającą z naszych dachów czy podjazdów.

Ogród deszczowy stanowią nasadzenia rodzimych roślin wieloletnich, zwykle w niewielkim zagłębieniu. Ich rolą jest zatrzymanie i wchłanianie wody deszczowej spływającej z nieprzepuszczalnych powierzchni, jak: dachy domów i budynków gospodarczych, podjazdy, tarasy. Innymi słowy, taki ogród pełni funkcję obiektu retencji do przechwytywania wody deszczowej z obszaru znacznie większego (jego wielkość powinna oscylować między 7 a 20% powierzchni takiego terenu).

O takim rozwiązaniu, w naszym regionie jeszcze nie tak popularnym jak w większych aglomeracjach, rozmawiamy z **Moniką Mews**, nauczycielką przedmiotów zawodowych

w Zespole Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi na kierunku technik architektury krajobrazu. Jeden z roczników, który już opuścił mury placówki, jest autorem projektu ogrodu deszczowego wykonanego na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

Zagospodarować nadmiar

Nasza rozmówczyni podkreśla, że ogrody deszczowe, są rozwiązaniem, które pomaga uporać się ze skutkami suszy po okresie suszy.

– Chodzi o deszcze nawalne, które są bardzo intensywne. Ta intensywność opadów powoduje, że w wielu miejscach tworzą się zastoiiska wody. Taki właśnie problem

Przykład wykonania ogrodu deszczowego w pojemniku. Zdjęcie pochodzi z broszury Fundacji Sendzimira.

miał przy swojej siedzibie tucholski PCPR – mówi Monika Mews.

Ogród deszczowy ma za zadanie zatrzymać deszczówkę na danej posesji po to, by móc ją wykorzystać, kiedy przyjdzie czas suszy hydrologicznej.

– Wtedy ta zgromadzona woda jest w naturalny sposób wykorzystywana przez rośliny. Odbywa się także jej parowanie, następuje więc obieg wody, dzięki czemu tworzy się swoisty mikroklimat. Istotny jest tutaj dobór roślin. Stawiamy na takie, które znoszą czas okresowego zalewania, ale i potrafiące przetrwać suszę. Na brzegach takiego ogrodu sadzimy rośliny strefy brzegowej zbiornika wodnego. Są to np. funkia, kosaciec syberyjski, a w głębi rośliny strefy błotnej lub bagiennej, np. niezapominajka błotna, knieć błotna – wyjaśnia nauczycielka.

Oczyszczyć i przepuścić dalej

Najczęściej ogrody deszczowe tworzy się, wykorzystując ukształtowanie terenu, tj. na naturalnym zboczu, w zagłębieniu od 20 do 40 cm. Poza tym poletko takiego ogrodu musi być płaskie i wyrównane po to, aby dochodziło do równomiernego rozprowadzenia deszczówki. Zastosowane nasadzenia, za pomocą swojego systemu korzeniowego oczyszczają

deszczówkę i umożliwiają jej przenikanie w głębsze warstwy podłoża. Rośliny usuwają nawet do 90% (!) zanieczyszczeń zawartych w wodzie deszczowej. Przyczyniają się także do jej retencjonowania, a co za tym idzie, odciążają system kanalizacji deszczowej.

Z warstwami, ale bez „samowoli”

Aby ogród deszczowy mógł spełniać swoją rolę, poza jego umiejscowieniem i obsadzeniem, szalenie ważne jest przygotowanie podłoża na bardziej chłonne. Składać na nie muszą się odpowiednie warstwy – warstwa mulczu, warstwa mieszanki piasku z ziemią ogrodniczą i humusem oraz warstwa żwiru infiltracyjnego.

– Ponieważ każdy taki „zbiornik” ma jednak określoną pojemność, trzeba także zadbać o asekurację w postaci systemu odprowadzania nadmiaru zatrzymanej wody – mówi specjalistka z zakresu architektury krajobrazu.

Kolejna istotna kwestia, ogród deszczowy nie może zbyt szybko się rozrosnąć czy zarosnąć.

Za chwilę mury ZSLiA opuści kolejny rocznik uczniów, który interesuje się architekturą krajobrazu. Na zdjęciu maturzyści w towarzystwie nauczycielki Aleksandry Kamińskiej.

Reklama

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE

POL-MAX

☎ **508 186 179**

✉ **pbpolmax@op.pl**

📍 **ul. Kniejowa 6, 89-500 Tuchola**

zatrzymania wody

– Roślinom nie możemy pozwolić na samowolkę – powierzchnia obsadzeń powinna zajmować około 70% powierzchni całego założenia. Stąd w kolejnych latach może okazać się, że trzeba będzie ograniczyć przestrzeń rozrastających się roślin – mówi nasza ekspertka.

– Podkreślimy jeszcze raz, główną funkcją takiego ogrodu jest gromadzenie wody i jej oczyszczanie, dlatego ogród deszczowy na pewno nie będzie aż tak atrakcyjny w okresie zaraz po jego posadzeniu, ponieważ między roślinami trzeba zachować odległości, biorąc pod uwagę, że się rozrosną, i paradoksalnie je podlewać, ale rok później już powinien cieszyć oko – dodaje Monika Mews.

Jeśli dysponujemy ograniczoną przestrzenią, ogród deszczowy możemy umieścić w donicy albo innym pojemniku. Zasilamy go wodą opadową z rynny. I tutaj należy pamiętać o odpowiednim podłożu i dalszym odprowadzaniu wody. Ogród deszczowy w pojemniku sprawdzi się w terenie silnie zurbanizowanym, z nawierzchniami utwardzonymi, bez powierzchni biologicznie czynnej o dużym spływie powierzchniowym.

Pierwsze kwiaty już kwitną. Fot. (aw)

Z pożytkiem dla otoczenia i siebie samych

W 2022 roku uczniowie ZSLiA wykonali na prośbę PCPR w Tucholi projekt ogrodu deszczowego. Jego stworzenie poprzedziła m.in. wycieczka dydaktyczna do Bydgoszczy. W jej ramach młodzież zapoznała się ogrodami deszczowymi zlokalizowanymi przy urzędzie miasta, a także Muzeum Wodociągów i założeniami, jakie przyświecają takim instalacjom.

W porównaniu do tradycyjnych trawników, ogrody deszczowe oferują o 30% skuteczniejsze wsiąkanie w grunt. Cechują się zdolnością do oczyszczania nawet 90% zanieczyszczeń zawartych w wodzie opadowej spływającej z dachów, podjazdów i innych nawierzchni utwardzonych.

Informacje młodzi czerpali bezpośrednio od projektantów.

Wykonanie prac na terenie zielonym przy PCPR, na podstawie projektu uczniów technikum, zlecono firmie zewnętrznej. Młodzi mieli nawet uczestniczyć w nasadzeniach, ale jesienią nie dopisała pogoda i trzeba było je przełożyć na wiosnę. Wtedy młodzież już przygotowywała się do matury i nie miała zajęć z przedmiotów zawodowych. W ramach podziękowania za wykonany projekt tucholskie starostwo, jako organ prowadzący dla szkół ponadpodstawowych, ale i mający pod sobą PCPR, sprezentował klasie komputer.

– To pierwszy projekt ogrodu deszczowego, zrealizowany przez naszą szkołę na większą skalę, w związku z zagrożeniami dotyczącymi zmian klimatu. Młodzież, podejmując się tego zadania, miała szansę zaistnieć także z pożytkiem dla społeczności lokalnej i poczuć

Teren przy PCPR, na którym zalegała woda po opadach deszczu. Fot. z archiwum ZSLiA

swą sprawczość – podsumowuje Monika Mews.

Cieszy oko

A co na temat wspomnianej realizacji mówią w PCPR? Oczywiście, poza tym, że woda już u nich nie zalega.

– Ogródek bardzo ładnie prezentuje się w okresie letnim, gdy rośliny są w pełnym rozkwicie. Pracownicy PCPR oraz nasi klienci mogą ogródek podziwiać zza okien. Pracownicy i uczestnicy WTZ mają możliwość wyjścia na zewnątrz bezpośrednio przez drzwi ich pomieszczeń. Ogródek, żeby prezentował się doskonale, wymaga jednak też pielęgnacji. Gdy nie ma opadów, trzeba go podlewać. Dodatkowo jest nawożony, trawa strzyżona. Dokupiliśmy kilka roślin wieloletnich – hortensje i posadziliśmy drzewa, to jest: dwa jarzębie i dwie miniaturowe jabłonie. Bardzo się cieszymy, że uczniowie Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych zaprojektowali nasz ogród – mówi **Hanna Zielinska**, zastępczyni dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

Całą masę informacji (w tym filmików instruktażowych) na temat ogrodów deszczowych, łącznie z tym, jak stworzyć taki zieleniec, można znaleźć na stronie Fundacji Sendzimira – sendzimira.org.pl.

Kosaciec syberyjski, który sprawdzi się na linii brzegowej ogrodu deszczowego.

Knieć błotna będzie się dobrze czuć w głębi ogrodu deszczowego.

Niezapominajka błotna to odpowiednio dobrana roślina do wewnętrznej części ogrodu deszczowego.

Zdjęcia roślin: freepik.com

Przy tworzeniu naszej publikacji także korzystaliśmy ze wspomnianej witryny.

Agata Wiśniewska

A tak teren zielony przy PCPR prezentuje się po wykonaniu ogrodu deszczowego. Z racji tego, iż mamy dopiero kwiecień, nie jest on jeszcze w pełnym rozkwicie. Fot. (aw)

Reklama

KOMPLEKSOWA BUDOWA DOMÓW NA DZIAŁCE KLIENTA

od formalności
po stan deweloperski

PIT-BUD
DOMY PARTEROWE

tel. 737 996 584

Facebook

Strażacy tłumaczą i apelują. Ważne zmiany w przepisach

Instalacja czujek w mieszkaniach i domach

Nowelizacja przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej wprowadza powszechny obowiązek stosowania urządzeń do wykrywania pożaru oraz tlenku węgla, dotyczy on m.in. mieszkań i domów. Czy faktycznie wszyscy jesteśmy zobligowani do montażu czujek? Ile mamy czasu na zastosowanie się do nowego obowiązku? Odpowiedziami na te i inne pytania służy Arkadiusz Kroll, komendant KP PSP w Tucholi.

Czujniki czadu czy dymu, popularnie zwane po prostu czujkami, coraz częściej pojawiają się w naszych mieszkaniach, domach i innych przestrzeniach użytkowych. Obecność tych niewielkich urządzeń może uratować nam życie, o czym przypominają akcje społeczne, ale i niestrudzenie strażacy.

– Zachęcaliśmy mieszkańców, aby montowali przede wszystkim czujki tlenku węgla, to dlatego, że ten gaz jest bardzo niebezpieczny. Nie widać go, nie czuć i nie słychać. Żadnymi zmysłami ludzkimi nie jesteśmy w stanie go zidentyfikować. Do myślenia mogą nam dać dopiero pierwsze objawy zatrucia tlenkiem węgla,

jak: ból głowy, mdłości czy osłabienie organizmu – mówi **Arkadiusz Kroll**, komendant KP PSP w Tucholi.

Po nowelizacji Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 21 listopada 2024 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów, które weszło w życie 23 grudnia 2024 r., stosowanie urządzeń do wykrywania tlenku węgla oraz pożaru stało się w określonych przypadkach obowiązkowe.

– To rozporządzenie dotyczy lokali, gdzie odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego – precyzuje komendant.

Rozwijając, w czujkę czadu czy dymu (najlepiej w obie) powinny zaopatrzyć się osoby, które ogrzewają mieszkanie bądź dom przy pomocy kominków, kotłów gazowych lub piecyków, tzw. junkersów. Jeśli kaloryfery zasilane są z miejskiej ciepłowni, temat ten w ogóle nas nie dotyczy.

– Gdyby ktoś miał wątpliwość w tej kwestii, może zawsze zapytać strażaków albo osobę wykonującą przeglądy kotłów gazowych lub innych urządzeń grzewczych – radzi nasz rozmówca.

Ważne terminy!

Czujki dymu w domach i mieszkaniach. W przypadku lokali mieszkalnych już istniejących, obowiązek montażu czujek wejdzie w życie 1 stycznia 2030 r. – W odniesieniu do nowo powstających lokali, to autonomiczne czujki dymu wymagane są już od 23 grudnia 2024 roku w nowych obiektach, będących na etapie odbiorów technicznych, czyli po zakończeniu procesu budowlanego inwestycji. Budynki odbierane w ostatnim kwartale powinny już być wyposażone w czujniki. Mówimy o lokalach mieszkalnych, czyli też wszystkich mieszkaniach deweloperskich, blokach i tak dalej – uzupełnia komendant.

Czujki dymu w pomieszczeniach i lokalach, w których świadczony są usługi hotelarskie wymagane będą od 30 czerwca 2026 r. w istniejących już obiektach. W nowych od 23 grudnia 2024 r.

Czujki tlenku węgla wymagane będą w pomieszczeniach, w których odbywa się proces spalania paliwa (stałego, ciekłego lub gazowego). W przypadku istniejących lokali mieszkalnych od 1 stycznia 2030 r., nowych – od 23 grudnia 2024 r. Z kolei w lokalach użytkowych przeznaczonych na pobyt ludzi, czujka czadu będzie wymagana od 30 czerwca 2026 r. w przypadku już istniejących obiektów i od 23 grudnia 2024 w nowych lokalach.

Budynki handlowe, produkcyjne, magazynowe. Wcześniej, od 1 stycznia 2026 r., w czujki będą musiały zostać wyposażone budynki handlowe, produkcyjne i magazynowe, dla których przed wejściem w życie rozporządzenia wydano decyzję w sprawie pozwolenia na użytkowanie albo został złożony wniosek o pozwolenie na budowę lub odrębny wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego i wnioski te zostały opracowane na podstawie dotychczasowych przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, albo zostało dokonane zgłoszenie

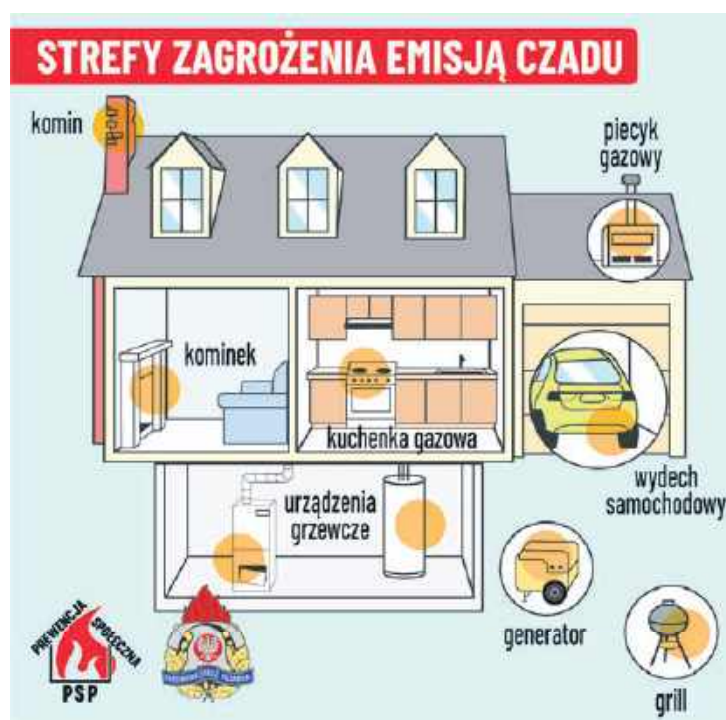

– Zachęcaliśmy mieszkańców, aby montowali przede wszystkim czujki tlenku węgla, to dlatego, że ten gaz jest bardzo niebezpieczny z tego względu, że go nie widać, nie czuć i nie słychać – tłumaczy Arkadiusz Kroll, komendant powiatowy PSP w Tucholi.

budowy lub wykonania robót budowlanych.

Jak widać ustawodawca pozostawił sporo czasu na przygotowanie się do nowych obowiązków.

– W moim odczuciu to jest takie odwołanie się do rozsądku, świadomości mieszkańców i obywateli. Dlatego że poprzez montaż czujek działają oni w kierunku własnego bezpieczeństwa. Poza tym w rozporządzeniu nie ma mowy o żadnej kontroli i póki co Państwowa Straż Pożarna nie ma nawet uprawnień, które pozwalałyby jej na kontrolę prywatnych obiektów – zauważa komendant tucholskich strażaków.

to już nie wybór a obowiązek!

Cichy zabójca

Czad, zwany też cichym zabójcą, w przeciwieństwie do dymu pożarowego, jak już wspomnieliśmy, jest niewyczuwalny dla człowieka. Mało tego, ten bardzo silnie trujący gaz jest nieco lżejszy od powietrza, co powoduje, że bardzo łatwo się z nim miesza i wypełnia całą objętość pomieszczenia.

– Tlenek węgla dostaje się do organizmu przez układ oddechowy, następnie wchłaniany jest do krwiobiegu. Jego cechą niepożądaną jest to, że bardzo dobrze łączy się z hemoglobiną, składnikiem krwi. Ponad dwieście razy łatwiej i szybciej niż tlen – podaje strażak.

Niedotlenienie, do którego prowadzi w ostateczności, powoduje uszkodzenia mózgu, środkowego układu nerwowego.

– Przyjmuje się, że przy niewielkim stężeniu czadu, rzędu 100-200 ppm, występuje lekki ból głowy. To pierwsze objawy, które sugerują, że coś jest nie tak. Im dłużej jesteśmy narażeni na działanie czadu, tym objawy bardziej narastają. Ból głowy przybiera na sile, pojawiają się wymioty. Po dwóch godzinach, kiedy stężenie tlenku węgla wynosi 1600 ppm, może już dojść do zgonu – dodaje Kroll.

Czujki czadu reagują już na stężenie około 50 ppm, czyli jeszcze przed wystąpieniem pierwszych objawów zatrucia czadem.

Reklama

W przypadku, kiedy używamy w naszym mieszkaniu czy dom kominków, pieców gazowych, czy junkersów z otwartą komorą spalania, powinniśmy być szczególnie wyczuleni na ww. objawy. Przy jakimkolwiek podejrzeniu, że mamy do czynienia z tlenkiem węgla (a nie mamy w domu czujki, która by nas o tym zaalarmowała), naszym pierwszym działaniem powinno być wietrzenie pomieszczeń poprzez otwarcie okien i drzwi. Wymiana powietrza spowoduje, że poziom tlenku węgla spadnie, choć nie zatrzymamy jego emisji. Sami, pomagając współmieszkańcom, powinniśmy udać się na zewnątrz i wezwać straż pożarną.

– Jeśli ktoś mieszka w bloku i nie używa junkersa, kominka ani w jego mieszkaniu nie znajdują się inne urządzenia do ogrzewania, to jest mało prawdopodobne, żeby ten tlenek węgla się u niego pojawił. Aczkolwiek są przypadki, że kanałami wentylacyjnymi z innych pomieszczeń, innych mieszkań, tlenek węgla się przemieszczał – informuje komendant.

Dodaje on jeszcze, że tlenek czadu najgroźniejszy jest w czasie snu, kiedy organizm nie jest świadomy, co się z nim dzieje. Przez to też nie ma odpowiedniej reakcji. Jest to skrajnie niebezpieczna sytuacja, która może zakończyć się zgonem w trakcie snu.

Niespełna 2 tygodnie temu media obiegała wiadomość o śmierci 48-letniej mieszkanki Chojnic, która zmarła najprawdopodobniej na skutek zatrucia tlenkiem węgla. Kobieta straciła przytomność w trakcie kąpieli. Służby zaalarmował jej 11-letni syn. Urządzenia pomiarowe, użyte przez strażaków, pokazały podwyższony stan tlenku węgla. Jak podaje **Mirosław Orłowski**, prokurator rejonowy w Chojnicach, prawdopodobną przyczyną śmierci chojniczanki było właśnie zatrucie czadem. Ostateczne potwierdzenie mają dać wyniki krwi.

Czujka zadziałała

W ubiegłym roku tucholska komenda odnotowała trzy wezwania do budynków mieszkalnych w związku z podejrzeniem emisji tlenku węgla. W jednym przypadku pomiary strażaków potwierdziły obecność czadu w pomieszczeniu. Do uruchomienia czujki doszło w kotłowni z piecem gazowym na jednej z posesji w Tucholi. Miernik wielogazowego stężenia CO, użyty przez strażaków przybyłych na miejsce zdarzenia, wykazał w kotłowni 10 ppm.

– Najprawdopodobniej tlenek węgla dostał się do pomieszczenia kotłowni na skutek zassania przez

Niedawna (21 marca) interwencja tucholskiej straży pożarnej na ul. Pocztowej w Tucholi. Dobry przykład skutecznego działania czujki tlenku węgla, o czym mówili strażacy. W jednym ze sklepów/lokalu usługowym zareagowała czujka. Uruchomiony alarm był zasadny. Strażacy, którzy pojawili się na miejscu, przy użyciu przyrządu pomiarowego, stwierdzili poziom tlenku węgla 14 PPM. Nie jest to więc jeszcze niebezpieczny pułap, ale w takiej sytuacji czujka ma już zadziałać. Po to, aby szkodliwa i potem niebezpieczna granica nie została przekroczona. Fot. (pp)

Poziom tlenku węgla w powietrzu (ppm)	Wpływ stężenia tlenku węgla (czadu) w powietrzu na organizm człowieka wg CIOP-PIB
50-200 ppm	lekki ból głowy po czasie kilku godzin
400 ppm	ból głowy, mdłości, wymioty, osłabienie mięśni, apatia po czasie 1-2 godzin
800 ppm	zapaść, utrata przytomności po 2 godzinach
1600 ppm	zapaść w ciągu 20 minut, ryzyko zgonu po 2 godzinach
3400 ppm	zapaść po 5-10 minutach, ryzyko zgonu po 30 minutach
7000 ppm	zapaść po 1-2 minutach, ryzyko zgonu po 10-15 minutach
13000 ppm	zgon po czasie 1 do 3 minut!

kanal nawiewny zlokalizowany w pobliżu wjazdu do garażu. Chwilę przed alarmem czujki kierowca poprawiał ustawienie samochodu w garażu – wspomina Kroll.

W dwóch pozostałych przypadkach doszło do załączenia alarmu w wyniku rozładowania baterii w czujkach.

Agata Wiśniewska

KAEMDE
z okazji *Twójch* okien i drzwi

TWÓJ DOM
W LEPSZYM ŚWIETLE

Budujesz dom i szukasz rozwiązań, które wytrzymają próbę czasu?
Nasze realizacje to połączenie perfekcyjnego wykonania, funkcjonalności i trwałości.

Okna aluminiowe:

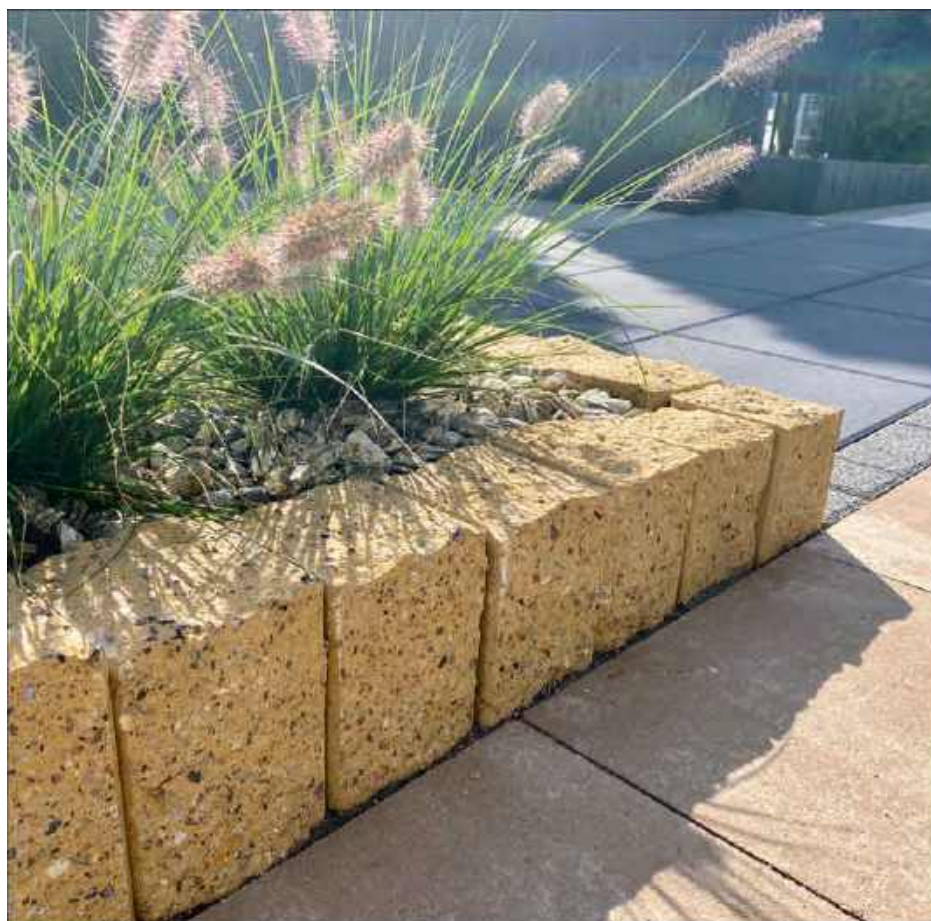
- ▶ idealne do dużych przeszkleń
- pełna ekspozycja przestrzeni
- ▶ odporne na warunki atmosferyczne i korozję
- ▶ minimalna forma i wysoka estetyka wykonania

Odwiedź naszą siedzibę
i przekonaj się jak doskonale będą się prezentować w Twoim domu

Kontakt:

502 334 110 | biuro@kaemde.com
BLADOWO 81, 89-500 TUCHOLA

**PRODUCENT MATERIAŁÓW
BETONOWYCH**

- kostka brukowa
- prefabrykaty
- beton towarowy

Chojnice, ul. Kolejowa 4, tel. 52 397 40 46, www.ginter.pl

PONIEDZIAŁEK • 14 kwietnia

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Studio Raban - magazyn
08:00 Chłopi - serial, 1972
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:50 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Królowie - serial historycz.
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 W krainie pszczoły miodnej - dok., Franc., 2023
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Misja: Ratunek. Służby w akcji - serial dok., Polska, 2025
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Telexpress
17:15 Pogoda

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2024
06:20 Program katolicki
06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
11:50 Sprawdzamy - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Teatr Telewizji - Po co ten spacer? - spektakl teatralny, 2025
21:30 Postscriptum - Po co ten spacer? - dyskusja
22:00 Świat bez fikcji - Potop. Postscriptum, 2023
23:10 Balans bieli - magazyn
23:55 Kto ratuje jedno życie. Cudak - dram., Polska, 2021
01:40 Teoria wszystkiego - dram., Wlk. Bryt., 2014

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program kryminalny
17:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:55 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy
22:15 Ghost in the Shell - SF, USA, Indie, Hong Kong, Chiny, Kan., 2017
00:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
01:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
02:10 Szpital - program obycz.
04:05 Uwaga! - program interw.
04:20 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada
04:50 Nauka jazdy - reality show
05:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:30 Gliniarze - Z osiedlowego placu zabawa zostaje uprowadzony pięcioletni chłopiec. Detektywi uruchamiają procedurę „Child alert”.
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - 35-letni Piotr Pasternak po 11 latach małżeństwa dowiadyuje się, że jego żona ma romans. Okazuje się, że...

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:18 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda
19:40 Uroczysko - serial krym.
20:15 Mega hit - Gran Turismo - sens., USA, Jap., 2023. Niewiarygodna, ale prawdziwa historia, która udowadnia, że nie ma rzeczy niemożliwych.
23:10 Django - sens., USA, 2012
02:50 Człowiek widmo II - film, USA, 2006
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Teleshopping TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:10 Muzyczne poranki
06:40 Tamte lata, tamte dni - Maciej Wojtyłko - mag.
07:15 Burzliwe dzieje Kresów - dokument, Polska, 2016
07:55 Od ucha do ucha - Mój dziadek się schował - Caracas - filmy anim.
08:25 Przeboje naszych pokoleń - koncert, 1990
09:40 „...bo to życie to bal jest nad bale...” - fragmenty koncertu „Zielono mi”, 2005
10:30 Vera Cruz - western, USA, 1954
12:15 Autoportret za mgłą. Olga Boznańska - dok., Polska, 2021
13:15 Pasażerka - dram. psych., Polska, 1963
14:20 Wstęp wolny - felieton
14:40 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska
15:20 Retro kino - Był tu Willie Boy - western, USA, 1969

17:05 Królowa Bona - serial, 1980
18:20 Tygodnik Kulturalny
19:15 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Greg Osby - serial dok., Włochy, 2017
20:00 Czarny Cezar - obycz., USA, 1973
21:45 Hala odlotów - talk-show
22:45 Smak wiśni - dramat psychologiczny, Iran, 1997
00:40 Wojna o prąd - fab., USA, 2017
02:40 Więcej niż fikcja - Najdłuższa podróż E.M. Forstera - dok., Wlk. Bryt., 2019
03:45 Tintoretto. Człowiek, który zabił malarstwo - dok., Wł., Niemcy, 2019
04:55 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash dostaje zadanie pod przykrywką - ma schwycić groźnego włamywacza.
08:00 Kobra - oddział specjalny - W mieście pojawia się Frank Stolte - dawny partner Semira, który zniknął przekonany, że popełnił przestępstwo. Jego powrót ma nieoczekiwane skutki.
10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018
11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Paradise City - akcja, USA, 2022. Ian Swan to łowca nagród, który wpada na trop groźnego barona narkotykowego. Nie wszystko idzie jednak zgodnie z planem
21:55 One Ranger: Strażnik z Teksasu - akcja, USA, 2023. Teksasński ranger, Alex, po kolejnej udanej akcji zostaje zwerbowany przez brytyjski wywiad do misji o globalnym znaczeniu.
23:55 As w rękawie - akcja, USA, 2006
02:10 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7

05:05 Szkoła - Gimnazjalistka z 1c Renata Złotnicka wstydi się swojej mamy, bo kobieta od jakiegoś czasu nadużywa alkoholu. Nastolatka obawia się, że inni uczniowie mogą to zauważyć.
07:00 Szpital - program obyczajowy
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
11:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obyczajowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Hotel Paradise - reality show
21:05 Kwiat Pustyni - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Austria, 2009. Somalijka Waris po ucieczce z rodzinnej wioski trafia do Londynu, gdzie próbuje sił w świecie mody.
23:45 Jak boss - kom., USA, 2020. Dwie przyjaciółki, Mia i Mel, zakładają firmę kosmetyczną. Między kobietami dochodzi do konfliktu gdy otrzymują propozycje sprzedaży
01:35 Mówię Wam - talk-show
02:35 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny
03:35 Fachowcy - paradokument.
04:15 To tylko kilka dni - prog. o osobach z niepełno-sprawnościami

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Dlaczego ja? - serial paradok.
10:55 Na ratunek 112 - serial obycz.
11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:35 Miłość za wszelką cenę - reality show
23:40 Rasa - sens., USA, Niemcy, RPA, 2006
01:30 Love Island. Wyspa miłości
02:55 SuperLudzie
05:25 Teleshopping TV Okazje

TV Trwam

09:20 Credo: Wiera Kościoła
09:30 Moja katolicka rodzina
09:55 Św. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Stan Bezp. Państwa
11:30 Warto być ojcem
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Powrót i Odnova
13:00 Edukacja domowa
13:20 Słowo życia
13:30 Msza św.
14:30 Powołanie w powołaniu
15:00 Bogu i ludziom - ks. Stanisław Sudoł
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady Medyczne Bonifratrów
17:00 Świadkowie
17:30 Parafia naszym domem
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Poznajemy Polskę
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia

WTOREK • 15 kwietnia

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Ktościół z bliska
08:00 Chłopi - serial, 1972
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:50 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Królowie - serial historycz.
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedyne - Urodzeni w Górach Skalistych - Pierwsze kroki - dok., Austria, 2020
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Telexpress

17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Królowie - serial historycz.
21:05 Raport specjalny - magazyn
22:05 Sekielski wieczorową porą
23:05 Firma - sens., USA, 1993
01:50 Tonio - obycz., Polska, 2022
03:20 Kto ratuje jedno życie. Cudak - dram., Polska, 2021

TVP 2

05:00 Rodzinka.pl - serial kom.
05:35 M jak miłość - serial, 2024
06:25 W poszukiwaniu powołania - reportaż
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:25 Pytanie na śniadanie
11:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
11:55 Moje zdrowie - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial obycz., 2025
15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022

18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:35 Magazyn Ekspresu Reporterów
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2025
21:55 Na sygnale - serial obycz., 2025
22:30 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:30 Amatorzy - dram., Polska, 2020
01:15 Dzień patriotów - akcja, USA, 2016
03:30 Wojny przyszłości. Autonomiczna broń i sztuczna inteligencja - dok., Franc., 2022

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program kryminalny
17:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:55 Kuba Wojewódzki - talk-show
22:10 72 godziny - sens., USA, Franc., Grecja, Rosja, 2014
00:30 Superwizjer - magazyn reporterów
01:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
02:10 Największe polskie katastrofy - program dokumentalny
03:10 Szpital - program obyczajowy
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada
05:00 Nauka jazdy - reality show

POLSAT

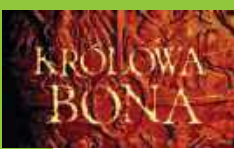
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Do biura Malanowskiego przychodzi Anita Bołędz ze swoją przyjaciółką, Justyną Murawską. Anita podejrzewa, że chłopak Justyny, Michał, zdradza ją.
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda
19:40 Uroczysko - serial krym.
20:10 Ninja vs ninja - program rozrywkowy
21:45 Super hit - Rekrut - sens., USA, 2003. Po ukończeniu studiów James Clayton zostaje zwerbowany do pracy w CIA...
00:10 Dług - sens., Polska, 1999
02:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
03:25 Ewa gotuje - program kulinarny
04:40 Disco Gramy
05:25 Teleshopping TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki - teledyski
07:15 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska - magazyn
07:50 Podróże z historią - Wśród Huculów - dok., Polska, 2016
08:35 Wydarzenie aktualne
09:05 Jak być kochaną - dram., Polska, 1962
11:00 Królowa Bona - serial, 1980
12:15 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Greg Osby - serial dok., Włochy, 2017
12:55 Jules Verne i jego podróż dookoła świata - dok., Franc., 2023
14:30 Niedziela z... Ireną Santor
15:25 Przygoda na Mariensztacie - kom., Polska, 1953

17:15 Królowa Bona - serial, 1980
18:25 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
19:00 Portret Janusza Gajosa - dok., Polska, 1994
20:00 Teatr Telewizji - Mistrz - spektakl teatralny, 1997
21:30 Lekkie obyczaje - Stanley i Iris - dramat obyczajowy, USA, 1990
23:30 Wstęp wolny
23:55 Kino Marnych Wrażeń - Czarny Cezar - obyczajowy, USA, 1973
01:40 Na wschód od Hollywood - Smak wiśni - dramat psychologiczny, Iran, 1997
03:35 Tygodnik Kulturalny - magazyn
04:30 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Podczas wykonywania prac społecznych w parku więziennym zabijają strażnika i uciekają.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Policjanci przebywają na wakacjach, ale nie mają czasu na nudę. Semir ma pewne podejrzenia wobec znajomego Paula. Wkrótce okazuje się, że przecucia go nie myliły.
10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018
11:00 Kotka - serial, Meksyk, 2014
12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - gwiazda rapu, Wojan - typ zadufany w sobie i bezwzględny, żąda od swojego menadżera „Bilona”, żeby na jego koncerty sprowadził tłumaczkę na język migowy.
15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Pasażer 57 - akcja, USA, 1992. John Cutter dostaje propozycję pracy w liniach lotniczych jako szef ochrony.
21:50 Gliniarz z Beverly Hills 2 - kom., USA, 1987
23:55 Nocny łowca - akcja, Kan., 2018
01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:55 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Pasażer 57 - akcja, USA, 1992. John Cutter dostaje propozycję pracy w liniach lotniczych jako szef ochrony.
21:50 Gliniarz z Beverly Hills 2 - kom., USA, 1987
23:55 Nocny łowca - akcja, Kan., 2018
01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:55 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:05 Szkoła - Nowymi uczniami szkoły jest trójka rodzeństwa, których rodzice są bardzo surowi i chcą decydować o ich życiu.
07:00 Szpital - Pacjentem dr Anny jest 10-latek, który zatrut się toksynami, wydzielanymi przez spalane w piecu śmieci.
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:10 W-11 Wydział Śledczy - Nad rzeką policja znalazła zwłoki zamordowanej nastolatki. Obrażenia na ciele sugerują, że została śmiertelnie pobita
11:55 Detektywi - Trwają poszukiwania syna komisarza Romana Łabaja. 18-latek od jakiegoś czasu mieszkał u swojej babci...
13:55 Szkoła - program obyczajowy

14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - reality show
21:05 Na własną rękę - sens., USA, 2002
23:25 Matrix: Rewolucje - SF, USA, 2003
02:05 Hotel Paradise - reality show
03:00 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny
04:00 Fachowcy - program paradokumentalny
04:45 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Dlaczego ja? - serial paradok.
10:55 Na ratunek 112 - serial obycz.
11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:35 Miłość za wszelką cenę
23:35 Jarhead: Prawo do powrotu - film, Izrael, USA, 2019
01:50 Love Island. Wyspa miłości - reality show
03:00 SuperLudzie
05:25 Teleshopping TV Okazje

TV Trwam

09:00 Papież Polak do Rodaków
09:50 Słowo życia
09:55 Św. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w Wierze
11:35 Słowo życia
11:40 Ma się rozumieć
11:50 Św. na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Lesne rzeki
13:00 Szkaplerz - znak Maryi
13:30 Msza św.
14:30 Pierwszy zmysł
15:00 Niebieskooki Anioł
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Jestem mamą
16:40 Zdrowie z Bożej Apteki
16:55 Mateczniki Polskości
17:10 Prosto o gosp.
17:30 XX Rajd Katynski
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15

ŚRODA • 16 kwietnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Rodzina święta - mag. 08:00 Chłopi - serial, 1972 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Natura w Jedyńce - Urodzeni w Górach Skalistych - Dorastanie - dok., Austria, 2020 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2024 06:25 Mozaika żydowska. - Magazyn kulturalno-religijno-społeczny 06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Rodzina święta - Małżeństwo: czas wspólny i czas dla siebie - magazyn 11:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022	05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program kryminalny 17:55 Szpital św. Anny - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - W małej miejscowości pod Warszawą dochodzi do wypadku. Jeden z policjantów tamtejszego komisariatu alarmuje o nieprawidłowościach w śledztwie. 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentały 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentały	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki - Teledyski 07:10 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska - magazyn 07:45 Dwie twarze Galicji - dokument, Polska, 2016 08:30 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 09:10 Przyszłość na Mariensztacie - kom., Polska, 1953 11:00 Królowa Bona - serial, 12:55 Portret Janusza Gajosa - dok., Polska, 1994 13:55 Hala odlotów - talk-show 14:55 Wielki Tydzień - dram., Polska, 1995 16:40 Królowa Bona - serial 17:50 Od ucha do ucha - Królowa lisów • 14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kołakowskiego • O zabawkach dla dzieci - filmy animowane	06:00 Nash Bridges - Gangster przechodzi operację plastyczną, ale ktoś kradnie zdjęcia „przed” i „po”. Pielęgniarka, która asystowała przy zabiegu, zostaje zamordowana. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Julia za wszelką cenę próbuje ratować swojego chłopaka Chrisa, który stracił mnóstwo pieniędzy w nielegalnej grze hazardowej. Jest w niebezpieczeństwie... 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska	05:05 Szkoła - Karol Siwecki z licealnej 2a od pewnego czasu sprzedaje w szkole narkotyki. W dилowanie wciągnął nawet swoją dziewczynę Donatę Wojtczak, która jest w nim bardzo zakochana. 07:00 Szpital - Na SOR zgłasza się 22-letni Łukasz Nizioł, kontroler biletów, wraz z 17-letnią Adą Marzec. Dziewczyna jechała tramwajem na koncert i... 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 11:55 Detektywi - Kuzyn Maks Adamskiego w dniu ślubu otrzymuje od swojej narzeczonej esemesa, że odwołuje ślub i wyjeżdża z Polski. 13:55 Szkoła - program obyczajowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci 16:55 Trudne sprawy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę 23:40 Strzelec wyborowy - obycz., USA, Czechy, Hiszp., Franc., Wlk. Bryt., 1995 01:50 Love Island. Wyspa miłości 02:55 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Telezakupy TV Okazje
							
17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reportery - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:25 Królowie - serial historyczny TVP, 2024 20:55 Piłka Nożna: Liga Mistrzów - 1/4 finału 23:05 Trzy sekundy - fab., Wlk. Bryt., 2019 01:10 Firma - sensacyjny, USA, 1993 03:45 Królowa: Władczyni i Matka - dok., Wlk. Bryt., 2022	15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial 18:15 Va Banque - teleturniej 18:45 Jeden z dziesięciu - telet. 19:20 Barwy szczęścia - serial 19:45 Przepis dnia 20:00 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:35 Przepis Dnia 20:50 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:55 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 23:30 Chór, USA, 2014 01:25 Podwójna tożsamość - serial, Franc., 2020 03:20 Jak zostać Japończykiem - dok., Fin., Jap., Franc., 2023	20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 You Can Dance - Po prostu tańcz! - program rozrywkowy 22:40 You Can Dance. Bonus 23:10 Banksterzy - obycz., Polska, 2020 01:20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 02:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 03:25 Szpital - program obyczajowy 04:25 Uwaga! - program interwencyjny 04:40 Nauka jazdy - reality show 05:10 Kto was tak urządził - program poradnikowy	18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Kabaret K2 Jedziemy po bandzie 21:55 Komediodwa środa - 7 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2016 00:20 Agenci bardzo specjaliści - kom., USA, 2004 02:45 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	18:30 Informacje kulturalne 18:55 Reżyserzy - Sam Peckinpah - dok., Wlk. Bryt., 2018 20:00 Pacjorki jednego różańca - dram., Polska, 1979 22:00 Grzechy po polsku, 2025 22:55 Niedziela z... Ireną Santor 23:50 Jakub Pański Trio - koncert, 2020 00:50 Stanley i Iris - dram. obyczajowy, USA, 1990 02:50 Informacje kulturalne 03:25 Autoportret za mgłą. Olga Boznańska - dok. 04:25 Cykl - anim., Polska, 2020 04:30 Całe życie z moim kotem - anim., Polska, 2020 04:35 Masza, wyjdź! - anim., Ukraina, 2021 04:40 W pobliżu krąży tygrys - anim., Ukraina, 2021 05:10 Grzechy po polsku	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 57 sekund - akcja, 2022. Prowadzący bloga Franklin przy pomocy Jali przeprowadza zamach na technologicznego guru Antona. Wchodzi w posiadanie nowoczesnego, rewolucyjnego sygnetu 22:05 Minuta po śmierci - thriller, USA, 2022 00:00 Podróż z diabłem - akcja, USA, 2019 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial	14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Miłosny bestseller - kom., Wlk. Bryt., USA, Meksyk, 2022 23:25 Troja - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2004 02:50 Hotel Paradise - reality show 03:40 Usterka - program poradnikowy 04:20 To tylko kilka dni - program o osobach z niepełnosprawnościami	09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 W gotowości 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Stan wojenny w Polsce 12:55 Bogu się podobać 13:30 Msza św. 14:30 Jan Ledóchowski. Część druga: katolik i polityka 15:00 Na bezdrożach tożsamości. Chaco 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Serial z życia Jezusa 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści biblijne 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąg Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przetrawiliśmy

CZWARTEK • 17 kwietnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Kalwaryjskie drogi Nadziei - Wielki Czwartek - reportaż 07:30 Dobre historie - magazyn 08:00 Chłopi - serial, 1972 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 To się opłaca - magazyn 12:55 Nasza planeta z lotu ptaka - dok., Austria, 2023 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda	05:25 M jak miłość - serial, 2024 06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:15 Wspólny dom - magazyn 11:50 Przyszłość na tropie - Różanka - dok., 2021 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej	05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy. Dzisiaj odwiedzimy Fyrtel Smaków w Kamionkach koło Poznania. 16:50 Detektywi - program kryminalny 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Sport	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - W podwarszawskiej miejscowości dochodzi do brutalnego pobicia policjanta. Natalia i Kuba podejrzewają, że atak miał związek z jednym z prowadzonych przez ofiarę śledztw. 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentały 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 07:05 Tamte lata, tamte dni - Grażyna Barszczewska - magazyn 07:45 Podróż z historią - Jak smakują Kresy? - dok., Polska, 2016 08:30 Dobry tytuł - magazyn literacki 09:10 Wielki Tydzień - dram., Polska, 1995 11:00 Królowa Bona - serial, 1980 13:00 Reżyserzy - Sam Peckinpah - dok., Wlk. Bryt., 2018 14:00 Portrety - Witold Jurewicz - felieton 14:15 Tygodnik Kulturalny 15:10 Młyn i krzyż - film kostiumowy, Polska, Szwecja, 2010 16:55 Królowa Bona - serial, 1980 18:05 Wydarzenie aktualne	06:00 Nash Bridges - Kiedy szef policji umiera, Nash za wszelką cenę chce znaleźć winowajców. W tym celu policjanci przeszukują biznesmena, który pod przykrywką prowadzi nielegalny przemysł do Las Vegas. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Policjanci ratują córkę prokuratora, zajmującego się prawami człowieka. Została wykorzystana przez nowego przyjaciela jako kurier narkotykowy. 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny	05:05 Szkoła - Licealiści z 1a urządzili ranking na najładniejszą dziewczynę w klasie. Uczennice Oliwia Gójs i Ania Kijewska są oburzone tym pomysłem... 07:00 Szpital - Do szpitala zgłaszają się Marta i Bogdan Saczkowscy wraz z 9-letnią Olą Pawlik, która na stałe mieszka w domu dziecka... 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:10 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 11:55 Detektywi - Nastolatka znajduje w łodówce ludzkie ucho i wiadomość z groźbą. Jej matka wzywa detektywów 13:55 Szkoła - program obyczajowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci 16:55 Trudne sprawy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial kryminalny 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę 23:40 Piła mechaniczna 3D - sens., USA, 2013 01:30 Love Island. Wyspa miłości 02:40 Interwencja 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:25 Telezakupy
							
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reportery - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Królowie - serial historyczny TVP, 2024 21:05 Ojciec Mateusz - serial 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 Polska ma głos - magazyn 23:35 Oprawcy z Katynia - serial dok., Polska, 2020 00:40 Ludzie i bogowie - serial, 2020 01:35 Trzy sekundy - fab., Wlk. Bryt., 2019 03:40 Raport specjalny - magazyn	17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 19:50 Przepis dnia 20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:45 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 21:50 Kruk - Jak tu ciemno - serial krym., Polska, 2022 22:35 Informacje kulturalne 22:55 Hala odlotów - talk-show 23:45 Siła przetrwania - dram., USA, 2017 01:30 Z bitem serca - serial, Włochy, 2021 03:30 Magazyn Ekspresu Reporterów	19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz. 20:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:05 Zieleną granicą - obycz., Polska, USA, Franc., Czechy, Belgia, Niemcy, Turcja, 2023 01:10 Kryptonom Polska - kom., Polska, 2022 03:15 Bitwa o gości - program rozrywkowy 04:15 Uwaga! - program interw. 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:00 Jak to jest robione - serial popularnonaukowy,	17:00 Gliniarze - paradokument 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:15 Przyjaciółki - serial obycz. 22:25 Komisarz Mama - serial krym. 23:35 Cold Creek Manor - obycz., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2003 02:00 7 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2016 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	18:35 Wstęp wolny - felieton 18:50 Gregory Peck - aktor dżentelmen - dokument, Franc., 2023 20:00 Hala odlotów - talk-show 21:00 Światła rampy - dram., Franc., 1952. Calvero pijany wraca do domu. Na korytarzu czuje zapach gazu. Wyważa drzwi i ratuje nieprzytomną sąsiadkę... 23:30 Panorama kina polskiego - Pacjorki jednego różańca - dram., Polska, 1979 01:35 Program publicystyczny 02:30 Jazz.pl - Marek Napiórkowski - koncert, 2023 04:00 Hala odlotów - talk-show 05:00 Teledyski	15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Gliniarz z Beverly Hills 3 - kom., USA, 1994 22:05 Zakonnica w przebraniu - kom., USA, 1992. Piosenkarka z podrzędnego baru - Deloris Van Cartier - przypadkiem staje się świadkiem morderstwa, którego sprawcą jest jej kochanek - gangster Vince 00:05 Klub rozwodników - kom., Franc., 2020 02:10 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial	16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:05 Jak boss - kom., USA, 2020 22:55 Duchy moich byłych - kom., USA, 2009. Connor kocha wolność, zabawę i kobiety... dokładnie w tej kolejności. Wyznawca ślubie młodszego brata zmienia jednak hierarchię wyznawanych przez niego wartości... 01:00 Złoto dla zuchwałych - woj., USA, Jugos., 1970 04:00 Hotel Paradise 10 - program rozrywkowy	09:20 Opowieści biblijne 09:50 Co by było gdyby zwierzęta mówiły? Baśka Murmańska 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Mysiąg Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Katolicy a tożsamość Europy 12:55 Tajemnica Eucharystii 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Skarby Ojcowieckiego domu 14:00 Requiem d-moll Wolfganga Amadeusza Mozarta 14:50 Mateczniki Polskości 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z węgla nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Medytacja przed Św. Obliczem 21:20 Inf. dnia 21:40 Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce

Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle: do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł;
pogrubione: do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

praca

Dam pracę

- Pracownika do pracy przy dachach przyjmę, Tuchola i okolice, 661-969-866
- Zatrudnię mechanika pojazdów samochodowych, Tuchola, 501-354-347
- Zatrudnię pracownika kasjer – sprzedawca w Centrum Ogrodniczym, Tuchola, (52) 559-20-42
- Zatrudnię tynkarza, 667-250-859

nieruchomości

Sprzedam

- Dom w Klonowie z zabudowaniami gospodarczymi. Pow. działki 2146 m², budynek mieszkalny 90 m² i budynki gospodarcze + garaże, 603-114-175
- Dom w Okoninku, dom 62,16 m², działka 302 m², 3 pokoje, 440.600 zł, 720-092-092
- Działka budowlana z lasem, Zielonka, gm. Cekcyn, tel. 697-322-335
- Działka ROD w Tucholi, 605-263-615, 668-485-621
- Działka rolna 600 m² w Raciążu, 512-595-110
- Działka w Tucholi, 1407 m², 89.000 zł, 720-332-233
- Działki uzbrojone, różnej wielkości, 8 szt., Tuchola, 500-488-328, 507-923-273
- Działki z dostępem do jeziora, 3000 m², 50 zł/m², 512-551-865
- Mieszkanie 43 m², dobra lokalizacja, Tuchola, 507-923-273, 500-488-328
- Mieszkanie spółdzielcze, własnościowe, 37,9 m², parter, 2 pokoje, kuchnia, przedpokój, łazienka, piwnica, balkon, Tuchola, 507-551-969

Oddam w najem

- Apartament 2-pokojowy 45 m², I piętro, ul. Witosa, Tuchola, wyposażony, stanowisko garażowe, odstępnę 2000 zł, kaucja do uzgodnienia, 668-411-890
- Hala magazynowa w Sępólnie Krajeńskim, hala 850 m², działka 3000 m², cena najmu 9900 zł, 720-332-233
- Mieszkanie 32 m², 1 pokój, kuchnia, łazienka, centralne ogrzewanie, Tuchola, ul. Chojnicka 32, tel. 692-824-465
- Pomieszczenia magazynowo-biurowe wynajmę, 501-354-347

Poszukuję do wynajęcia

- Masz mieszkanie lub dom, w którym nikt nie mieszka? Nasza firma pomaga w wynajmie, zajmujemy się kompleksową obsługą najmu, 603-674-175
- Wezmę ziemię w dzierżawę, gmina Lubiewo, 880-297-218

kupno

- Knury, maciory kupię, odbiór z gospodarstwa, 725-804-742
- Poroża, zruty, trofea łowieckie, czasopisma, książki, wszystko z tematyką myśliwską, 607-789-471
- Skup bydła rzeźnego i wybrakowanego, najwyższe ceny, gotówką + VAT lub przelew 1-dniowy, 663-187-932
- Skupujemy bydło: byk do 15,50 zł/kg, jałówka do 13,50 zł/kg, krowa do 12 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635

różne

- Biuro Tłumaczeń – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl
- Zwrot podatku + zasiłki: Austria, Anglia, Belgia, Irlandia, Holandia, Niemcy. Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

usługi

- **Adaptacja budynków, poddaszy, kompleksowe remonty mieszkań domów od A do Z, docieplenia budynków, malowanie, elewacje, mycie elewacji, polbruk, stawianie zadaszeń, wiat, tarasów, domków drewnianych, prace dekarские, ciesielskie, płoty ogrodzenie, 725-530-485**
- Adaptacja poddaszy, budowy mieszkań A-Z, remonty, docieplanie elewacji, zabudowa poddaszy, g-k, regipsy, szpachlowanie, malowanie, pokrycia dachowe, wolne terminy, 736-792-828
- Budowa domów i innych budynków, prace ciesielskie i dekarские, usuwanie przecieków, murowanie kominów, naprawy dachów, modernizacja poddaszy, tel. 603-674-175
- Budowa domów od podstaw i innych budynków, remonty, modernizacja obiektów, prace wykończeniowe, 508-186-179
- **Clean-fast – specjalistyczne czyszczenie dachów, elewacji, kostki brukowej, kamienia, pranie dywanów, tapicerki meblowej i samochodowej, 785-531-020, www.clean-fast.tuchola.pl**
- Dachy, ciesielstwo-dekarstwo, remonty dachów, krycie papą termozgrzewalną, budowa domów, sprzedaż pokryć dachowych z usługą 8% VAT, utylizacja azbestu, www.dachmaster.az.pl, 661-969-866
- Docieplanie budynków, elewacje, pomoc w dofinansowaniu w programie „Czyste Powietrze”, montaż pieców zgazowujących drewno, fotowoltaika, budowa domów, 603-674-175

- Elektryk, 602-338-356
- Malowanie, szpachlowanie, podwieszane sufity, zabudowy, adaptacja poddaszy, płyty k-g, montaż paneli, obróbki po wymianie okien, wolne terminy, 510-632-878
- **Naprawy dachów, balkonów, tarasów, grzanie papy termozgrzewalnej, usuwanie przecieków, konserwacja dachu, wzmacnianie konstrukcji, naprawy kominów, wymiana rynien, dachy kompleksowo, 725-530-485**
- Pomogę w pielęgnacyjnym prześwietleniu, przycięciu drzew owocowych, krzewów w celu prawidłowego owocowania, lepszego wykształcenia, wybarwienia owoców oraz ozdobnych, 517-722-303
- Profesjonalne mycie dachów, elewacji i kostki brukowej, tel. 791-815-468
- **Świadcę usługi w zakresie podnoszenia oraz klejenia uszkodzonych nagrobków – renowacja liter oraz układanie kostki wokół nagrobka, 780-749-404**
- Usługi brukarstwo – polbruk, kamień, ścieżki, place, płoty, ogrodzenia, prace różne, tel. 606-957-271
- Zawsze zapewniam dobrą zabawę na weselach, innych uroczystościach rodzinnych, zabawach itp., profesjonalne nagłośnienie, prezenter muzyczny, duża kolekcja nagrań, tanio, 606-694-038

motoryzacja

Sprzedam

- Alufelgi 16 cali do mercedesa A-klasy lub B-klasy, tanio, 537-696-995
- Audi A3 s-line 2.0 D 170 KM (2007), 254.000 km, 5-drzwiowy, sprowadzony z Niemiec, cena do uzgodnienia, 537-696-995
- Audi Q5 2.0 TDI (2011), szary metalik, pełne wyposażenie, nowe opony, pierwszy właściciel, 47.900 zł, Tuchola, 500-862-466
- Fiat ducato 14 2.5 D (1992), skrzyniowy, stan dobry, 7000 zł, 667-255-043
- Honda shadow – motocykl (1994), 722-318-113
- Hyundai ix35 2.0 B (2011), udokumentowany przebieg 102.000 km, SUV, 2 komplety alufelg, pełne wyposażenie, Tuchola, 40.500 zł, 500-862-466
- Opel astra K 1.6 CDTI (2017), 140.000 km, szary, kombi, światła LED, navi, pełne wyposażenie, 36.900 zł, Tuchola, 500-862-466
- Opel astra 1.4 B (2007), 107.000 km, kombi, pierwszy właściciel, kola zimowe, Tuchola, 692-368-790
- Opel corsa 1.4i (2014), stan bdb., zarejestrowany w Polsce, 666-662-223

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16:00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12:00).

Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.

Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

Tuchola: Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „SCh” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Bysław:** sklep p. Krzyżewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

- Opel meriva B 1.4 benzyna + LPG (2012), 180.000 km, szary, alufelgi, klimatyzacja, elektryka, serwisowany, perfekcyjny, 22.500 zł, Tuchola, 500-862-466

Kupię

- Absolutnie auta dostawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skorodowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473
- Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461

sprzedaż

- Amur, karp, lin, karaś, tołpyga, okoń, szczupak, węgorz i inne, również kolorowe do oczek. Sprzęt rybacki, 889-356-363
- Baloty sianokiszonki oraz pług zagonowy agromasz 4+, 798-737-376
- Beczki plastikowe po spożywce, od 120 do 200 litrów, 501-471-588
- Bele słomy i siana, pszenżyto, pszenica, 601-413-352
- Berneński pies pasterski, szczeniata FCI, 608-253-073
- Blacha odpadowa, nowa, blachodachówka trapez, gładka, gąsior, od 20 zł/m², 512-551-865
- Byczki i jałoweczki u Irenki, kolorowe, czarno-białe, polskie, 691-117-925, 886-793-508
- Chwytnik hydrauliczny do układania kostki brukowej optimas z Niemiec, zgrabiarka karuzelowa do siana 3,37 m, wyjmowane ramiona do transportu, 606-171-473
- Ciągnik 1-osiowy, 2500 zł, 797-482-250
- Dojarka przewodowa westfalia na 30 krów na 4 stimopulsach, hala udojowa alfa-lawal 2x7 ze ściągaczami i pomiarem mleka, 606-171-473

- **Drewno kominkowe i opałowe, suche – sosna, brzoza, buk, dąb, poszczepane z grubych wałków. Możliwość dowozu, 604-539-645**
- Drewno opałowe sosna, dąb, pocięte lub w całości, 606-957-271
- **Drewno opałowe, kominkowe suche, sosna, brzoza, dąb, buk, możliwość dowozu, 600-982-859**
- Drewno opałowe, sosna, brzoza, wałki sosnowe, możliwość transportu, 509-959-707
- Drewno opałowe, suche wałeczki, pocięte, 140 zł/mp, możliwość dowozu do klienta, więcej informacji pod numerem 695-684-175
- Gniotownik, przyczepa 4,5 t, agregat uprawowy, prasa rolka, pług, rozrzutnik, beczkowóz, C-330, owijarka, tur, chwytnik, troll, kucyk, siewnik, 663-187-248
- Gruber 2 m, przyczepa zbierająca mała jugosłowiańska, owies KWS contender, Żalno, 665-142-380
- Grzejniki żeliwne, nowego typu i zwykle, 667-255-043
- Kabina C-360, blaszak, lata 80., stan dobry oraz błotniki tylne (komplet), z instalacją i lampy do C-360, tanio, 692-051-259
- Klacz żrebna sztumska i żrebica 8-miesięczna sztumska, łańcuch do rozrzutnika, nowe odkładnie do pługa podorywkowego 5-skibowego, 5 szt., 880-134-035
- Kosiarka dyskowa viton 3-metrowa, 8-dyskowa, sprowadzona, kosiarka rotacyjna do trawy niemeyer 1,9-metrowa, składana hydraulicznie, drabiny zatraskowe dla bydła ocynkowane, 606-171-473
- Krzesła, narożnik, telefony, ciśnieniomierz lekarski, aparaty, grzejnik olejowy, zlewozmywak granitowy, 787-870-913

informator medyczny

UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzoszczyk
specjalista urolog, androlog
Miejskie Centrum Lekarskie
ul. Świecka 27, Tuchola
przyjmuje **poniedziałek** 17.00-20.00
tel. 52 33 433 44

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO

Maciej Krauze
Bagienica 62, 89-520 Gostycyn
Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00
(w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)
Możliwość wykonania USG na miejscu
info: facebook.com/krauzo.gabinet
Tel. 791 029 403

auris med **BADANIA SŁUCHU**
APARATY SŁUCHOWE
refundacja z NFZ
poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00
Tuchola, ul. Świecka 40
tel. 506-130-566

SONUS-MED Mariola Gwizdała
Aparaty słuchowe, badanie słuchu
• dobór i sprzedaż aparatów słuchowych
• badanie słuchu • wizyty domowe
• ABR, otoemisja, terapia szumów usznych
• baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON
piątek 9.00-17.00 tel. 504 298 407
TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

FizjoFiks – Fizjoterapia |
Masaż leczniczy | Terapia manualna
mgr Nikolai Kielbratowski
ul. Saganowskiego 4, 89-500 Tuchola
Tel. 732-611-816
Ciesz się życiem bez bólu.

Osoby związane ze służbą zdrowia,
które chcą zareklamować swoje usługi
i zaistnieć w naszym powiatowym
„Informatorze medycznym”,
prosimy o kontakt z redakcją
– tel. 52 33 630 50.

- Kurki odchowane 18- i 16-tygodniowe rossa, zamówienia kwiecień, maj, czerwiec, lipiec 660-269-886
- Łubin gorzki caro, ziemniaki denar, ismena, drobne, 887-606-301
- Łubin gorzki karo, Cekcyn, 721-750-704
- Łubin słodki, 603-865-950
- Łubin słodki, tel. 732-691-319
- Nadziewarka do kielbas na powietrze ze sprężarką, 602-787-711
- Narybek karpia, 89-430 Kamień Krajeński, 503-636-578
- Owce wrzosówki, nasiona ostropestu, 662-368-261
- Owies bingo niepalony, łubin słodki wąskolistny, żyto, 726-850-997
- Piasek (pospółka) oraz czaroziem do ogrodu, rozbiórka domów, tel. 534-665-535
- Pług 3-skibowy lemken opal 110, obracany hydraulicznie, na wysokiej ramie, agregat ścierniskowy lemken smaragd, 2,6-metrowy (6 łap z talerzami), 606-171-473
- Prosięta, 725-133-772
- Przewracarki do siana 6-karuzelowe niemeyer i fella, składane hydraulicznie, sprowadzone, zgrabiarka do siana 2-karuzelowa deutz-fahr na balonowych kołach, 606-171-473
- Przyczepa 3,5 t, gruber, rotacyjna, kabina, troll, agregat 3 m, talerzówka, redla, prasa kostkująca, waga do żywca, 601-841-642
- Przyczepa, dł. 7,5 m, szer. 2,40 m, lawety do słomy różnej długości, 889-621-334
- Pszenżyto, pszenica ozima i jara, 698-816-085
- Rozrzutnik obornika 3,5 t, stan bdb., po remoncie, 691-407-845
- Seradela, 10 zł/kg, 539-244-270
- Seradela, 10 zł/kg, Legbąd, 608-593-829
- Siano – mała kostka, 539-545-235
- Siano 120x120, 604-540-713
- Siatka ogrodzeniowa, powlekana, ocynkowana, dowolna wysokość, produkcja siatki, panele ogrodzeniowe, akcesoria do montażu, możliwość montażu, kosze do zbierania ziemniaków, 505-186-137
- Silnik S301, opony 1200x20, stół do rzepaku do bizona, przyczepa kogel sprzedam lub zamienię na agregat talerzowy z hydropakiem, 667-255-043
- Tuje smaragd, wysokość 150-200 cm, cena 30-40 zł/szt., 608-253-073
- Waga do żywca 1000 kg, Chojnice, 604-441-840
- Wapno magnezowe (dolomit) 20% MgO, 30% CaO; wapno węglanowe 50% CaO, tel. 723-167-332
- Ziemniaki denar, wielkości sadzeniaka. Kupię cieleta, zboże, 500-340-889
- Ziemniaki jadalne oraz drobne 3-4 cm, pszenżyto, 694-112-280
- Ziemniaki paszowe drobne, 3-4 cm, odmiana jelly, opona 20,8 R38, 1 szt., 606-404-528
- Żyrandol z kryształków, dywan 1,20x1,70, fotel skórzany ciemnoniebieski, tanio, 662-294-321

Gmina Śliwice:

Szukając odpowiedzi na pytania zaniepokojonych mieszkańców gminy Śliwice, dlaczego przed oficjalnie otwarciem po rozbudowie urzędem gminy stoi rusztowanie, skontaktowaliśmy się z wójtem Danielem Kożuchem.

Dzisiaj, tj. czwartek (3 kwietnia) z pytaniami zwrócili się do nas zaniepokojeni mieszkańcy gminy Śliwice. Dociekali, dlaczego przed oficjalnie otwarciem po rozbudowie urzędem gminy stoi rusztowanie i pracują na nim robotnicy. Przypomnijmy, że uroczyste przecięcie wstęgi miało miejsce w ubiegły piątek (28 marca), o czym szeroko pisaaliśmy w poprzednim papierowym

Urząd otwarty z pompą, a później... rusztowania i prace?

Przy Urzędzie Gminy w Śliwicach trwały prace związane z myciem okien i konserwacją wejścia. Fot. nadesłane

wydaniu „Tygodnika”, a także na portalu tygodnik.pl.

Aby wyjaśnić zaistniałą sytuację, skontaktowaliśmy się z wójtem **Danielem Kożuchem**.

– Trzeba umyć szyby. Pracownicy zaprawiają wejście do urzędu (...). Ze względu na to, że wcześniej był mróz, woskują je teraz, aby było zakonserwowane. Pracownicy informowali, że nie mogą robić tego w mrozie, bo będą plamy. Na ten moment, od dwóch dni u nas nie ma mrozu i dlatego mogą się tym zająć (...) – wyjaśnił nam władarz z gminy Śliwice, zapewniając, że w nowo otwartym, zmodernizowanym budynku nie ma żadnych technicznych problemów.

Anna Lipska

104 lata! To najstarsza mieszkanka gminy

Wyjątkowej jubilatce – Leokadii Janiszewskiej, która skończyła 104 lata, osobiście życzenia złożył wójt Daniel Kożuch. Przybliżyliśmy ciekawy życiorys najstarszej mieszkanki gminy Śliwice.

104-letnia **Leokadia Janiszewska** nie jest rodowitą mieszkanką gminy Śliwice. Na świat przyszła w Sosnowcu, lata dzieciństwa i młodość spędziła w Łodzi, gdzie początkowo ukończyła szkołę podstawową, a następnie trzyletnią szkołę średnią. W trudnym czasie wojny i okupacji seniorka musiała zrezygnować z dążenia do pracy z dziećmi, jednak nigdy się nie poddała i z pasją kierowała się do celu.

Jako młoda dziewczyna, po kursie nauczycielskim zaczęła pełnić rolę pedagoga i kierowniczki w jednym z łódzkich przedszkoli. Następnie ukończyła szkołę średnią i wstąpiła w związek małżeński ze **Zbigniewem Janiszewskim**, z którym doczekała się dwóch córek: Ewy i Sylwii. W 1955 roku rodzina Janiszewskich zamieszkała w Sopocie, gdzie solenizantka ukończyła trzyletnie studium nauczycielskie. Efektem tego była praca z czterema najmłodszymi pokoleniami sopocian. Leokadia Janiszewska należała do Związku Nauczycielstwa Polskiego. Za swoją pracę była wielokrotnie nagradzana, m.in. dwukrotnie Krzyżem Kawalerskim.

Od blisko 4 lat solenizantka wspólnie z córką i zięciem mieszka w Zwierzyńcu. Z okazji jubileuszu 104. urodzin wójt **Daniel**

Leokadia Janiszewska to najstarsza mieszkanka gminy. Fot. Gmina Śliwice

Kożuch złożył solenizantce serdeczne życzenia, wręczył drobny upominek i kwiaty. Włodarz podczas spotkania z Leokadią Janiszewską podkreślił, jak czytamy na stronie śliwickiego urzędu gminy, że „tak zacna rocznica urodzin jest prawdziwym darem, jak

Reklama

wielką rolę odgrywa tu rodzinna miłość i troska, a także pasje, które dają życiową siłę”.

Z kolei bliscy 104-latki mieli powiedzieć, że „zawsze kochała książki, poezję i śpiew. Była i jest osobą pogodną, towarzyską, empatyczną i pełną ciepła.

Jej recepta na długowieczność? Śmiech, miłość do tego, co się robi – oraz umiar w jedzeniu i picu. No i oczywiście – żadnych diet, bo jak twierdzi – „sto lat minęło, zanim zaczęłam się przejmować kaloriami”.

Anna Lipska

KOPALNIA

KRUSZYWA

Oferujemy:

- piasek,
- glinę,
- ziemię z wykopów (do wyrównywania terenu),
- ziemię ogrodową,
- kamień polny,
- żwir.

Drew-Kos Sp. z o.o. Tuchola, ul. ks. ppłk. J. Wryczy 22 (przy skrzyżowaniu z ul. Garbary)
tel. 534 665 535, 52 334 38 38

TAXI Przewóz max. 6 osób

tel. 781 555 507

Pół tysiąca chętnych, a drugie tyle zainteresowanych! Ta impreza wróci do Śliwic

Popisy tanecznych umiejętności tancerek i tancerzy z powiatu tucholskiego, ale też różnych zakątków północnej Polski w Śliwicach trwały przez całą sobotę (29 marca). Mimo że to pierwsza edycja Wiosennych Spotkań Tanecznych w naszym regionie, to wydarzenie cieszyło się wielkim zainteresowaniem.

Występ AcroGang z Tucholi przyprawiał o ciarki.

W pierwszej edycji Ogólnopolskiego Turnieju Tańca „Wiosenne Spotkania Taneczne” wzięło udział ponad 450 tancerzy i tancerek z powiatu tucholskiego, pobliskiego Czerska i Wiela, a także innych zakątków północnej części Polski, jak: Szczecinek, Gdynia, Gdańsk czy Bydgoszcz. Chętnych do wystąpienia na scenie śliwickiego GOK-u było jednak dużo więcej. Jak zdradził podczas otwarcia organizator wy-

darzenia **Sebastian Białobrzęski** z Agencji Artystycznej Sebi, lista zgłoszeń musiała zostać zamknięta na dwa tygodnie przed turniejem, bo w pewnym momencie było ponad 1000 zainteresowanych. Zmagania musiałyby w takim przypadku zostać rozłożone na dwa dni.

Młodszy i starsi tancerze próbowali swoich sił w kategoriach wiekowych: do 10 lat, 11-13 lat oraz 14+, solo, w du-

etach, miniformacjach i formacjach (zespołach). Wszystkie zmagania odbywały się w kategoriach: taniec klasyczny, taniec współczesny, jazz, performing art impro, inne formy, acro dance, hip hop oraz debiuty zespoły – open freestyle i podlegały ocenom jury.

Śliwice tańcem stoją

Dodajmy, że już 10 maja będzie kolejna okazja do po-

Jury Wiosennych Spotkań Tanecznych

Katarzyna Wittmar-Dufour, która do Śliwic przyjechała aż ze stolicy Francji. Wittmar-Dufour jest absolwentką Państwowej Szkoły Baletowej w Gdańsku. Tancerka Opery Bałtyckiej, tancerka – solistka Rewii w Moulin Rouge, Lido oraz Monte Carlo, Teatru Torino, a także tancerka Opery w Liege i Opery w Marsylii.

Anna Mielczewska to pedagoga tańca współczesnego i klasycznego, mgr sztuki, absolwentka Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Janiny Jarzynówny-Sobczak w Gdańsku oraz Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie na Wydziale Pedagogiki Tańca. Jest główną trenerką Zespołu wokально-taneczno Don-Don i sekcji Don-Stars oraz instruktorką tańca na warsztatach ogólnopolskich i międzynarodowych.

Jacek Suchiński przyjechał z Malborka. Jest instruktorem tańca towarzyskiego i hip-hop. To choreograf, tancerz międzynarodowej klasy „S”, animator kultury, konferansjer, dziennikarz radiowy, właściciel i główny instruktor szkoły tańca Strefa 3R. Dwukrotny Mistrz Polski Formacji Tanecznych z formacją „Jantar” z Elbląga, Vice Mistrz Okręgu Pomorskiego w tańcach latynoamerykańskich, uczestnik Mistrzostw Świata Formacji Tanecznych w stylu standard, finalista Europa Cup.

Organizatorem Wiosennych Spotkań Tanecznych był Sebastian Białobrzęski z Agencji Artystycznej Sebi, a współorganizatorem Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach.

dziwiania zmagani tancerzy, bo właśnie wtedy odbędzie się druga edycja „Wiosennych Spotkań Tanecznych”. Warto jednak dodać, że Śliwice od wielu lat tańcem stoją. W ciągu ostatniej dekady kilkakrotnie w tujejszym ośrodku kultury odbyły się wydarzenia taneczne o zasięgu co najmniej regionalnym. To także w GOK-u trenowało kilka grup tańca, ze znaną niedługo Insomnią na czele.

Tekst i fot. Anna Lipska

Pamiątkowa fotografia z pucharem i bliskimi znajomymi z parkietu.

Za młodymi tanecznymi talentami podążali rodzice, którzy musieli niejednokrotnie pokonać setki kilometrów.

Dla niektórych Wiosenne Spotkania Taneczne były pierwszą okazją, aby dać pokaz sił przed salą zapelnioną publicznością. Swoją debiut na scenie zaliczyła tucholska grupa Mini Disco TOK.

W sali widowiskowej GOK-u w Śliwicach unosił się zdrowy duch rywalizacji. Wszyscy wspólnie sobie kibicowali, a także podziwiali umiejętności kolegów i koleżanek z tanecznej sceny.

Na scenie GOK-u w Śliwicach zaprezentowali się tancerze z naszego regionu, jak i odległych części Polski. Na zdjęciu grupa z powiatu tucholskiego – Cheer Star TOK.

„PRACUJEMY, JAK PORZĄDNA SZKOŁA PRYWATNA, ALE JESTEŚMY NIEODPŁATNI”

Przypomnijmy. W ubiegłotygodniowym wydaniu Tygodnika Tucholskiego w artykule „Tu nie ma ocen i sprawdzianów. O wielkich działaniach „Małej Szkoły” z Klonowa” opisywaliśmy, jak działa jedyna w powiecie tucholskim placówka edukacyjna, która od czterech lat prowadzi Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Klonowo „Klon”.

Pisaliśmy m.in. o tym, że dzieci, które uczęszczają do klonowskiej placówki, uczą się poprzez doświadczenie, co skutkuje u nich rozwijaniem takich umiejętności, jak radzenie sobie w kryzysowych sytuacjach. Podstawówka już kilka lat temu odeszła od zadań domowych i wypełniania zeszytów ćwiczeń. Nie ma również ocen. Mimo tego dzieci, które uczęszczają do „Małej Szkoły” niejednokrotnie zdobywają wiedzę wykraczającą poza podstawę programową.

„Pracujemy, jak porządna szkoła prywatna, ale jesteśmy nieodpłatni”

Z racji tego, że organem prowadzącym szkołę podstawową w Klonowie jest Stowarzyszenie „Klon”, placówka nie podlega władzom samorządowym, jak ma to miejsce w pozostałych szkołach czy to podstawowych czy średnich na terenie naszego powiatu. Jest to najważniejszy element, który pozwala wciążyć rozwijać wyjątkowość tej placówki, o czym rozmawiamy z dyrektorką „Małej Szkoły” **Honoratą Szanecką** i prezeską „Klonu” **Elżbietą Zakryś**. Dodajmy, że na klonowską instytucję edukacyjną składa się przedszkole i klasy I-III podstawówki.

– Muszę podkreślić, że my pracujemy właściwie, jak porządna szkoła prywatna, ale jesteśmy nieodpłatni. Myślę, że to ewenement nawet na skalę województwa, bo szkół stowarzyszeniowych, nieodpłatnych jest mało. Dzieci czują się tutaj jak w domu. Dajemy im dużą swobodę w działaniu – mówi w rozmowie z „Tygodnikiem” Szanecka.

Szkoła cieszy się dużą sympatią dzieci i ich rodziców, którzy często są również jej absolwentami. Jak słyszymy, w klonowskiej placówce duży wpływ na takie reakcje ma kadra pedagogiczna, pracująca z pasją. Dyrektorka wyjaśnia, że nauczycieli stacjonarnych jest czworo: trójka w klasach podstawowych i jedna osoba w oddziale przedszkolnym. Jest też dwójka nauczycieli dochodzących – angiłista oraz katecheta, a ponadto pomoc nauczyciela i pracownik gospodarczy. Dzieci znają wszystkich. To wpływa na poczucie bezpieczeństwa. Zresztą pod tym względem dobrze zorganizowany jest sam obiekt: z monitoringiem czy wejściami do szkoły przy użyciu kodu.

– Mamy bardzo zaangażowaną kadrę nauczycielską. Pedagodzy nie pracują na karcie nauczyciela, co jest rzadkością. Są zatrudnieni na umowę o pracę. Nie mają

Kontynuujemy temat dotyczący Szkoły Podstawowej w Klonowie „Małej Szkoły”, którą od 25 lat prowadzi stowarzyszenie powstałe w celu uratowania serca edukacji w małej wsi. Placówka w każdym calu jest wyjątkowa i innowacyjna, o czym pisaliśmy w poprzednim wydaniu. W tym materiale skupiamy się na finansowaniu, wpływie niżu demograficznego na sytuację klonowskiej podstawówki, a także przybliżymy budowę placówki od strony kadry pedagogicznej.

Dzieci korzystają z bogatego wyposażenia placówki i oferowanych dodatkowych zajęć. Przykładowo od kilku lat dzieci z Klonowa regularnie zostają laureatami Ogólnopolskiego Konkursu Nauk Przyrodniczych „Światlik”.

takich pensji, jak w klasycznych szkołach. Przede wszystkim nie dysponujemy różnego rodzaju dodatkami, chyba, że coś się wygospodaruje. Nie ma jednak powodów do narzekania – ocenia dyrektorka. Zapewnia, że mimo ograniczonych środków, w Klonowie stawia się na ciągłe podwyższanie kompetencji wśród pedagogów.

„Anioł czuwa nad tą szkołą”

Prezesa stowarzyszenia Elżbieta Zakryś tłumaczy, że placówka

bazuje na subwencji o światowej, która przychodzi obligatoryjnie na każde dziecko, choć inna kwota jest na dzieci w podstawówce, a inna na te w przedszkolu.

– Musimy gospodarować już od 25 lat, aby funkcjonować. Były lata lepsze, były lata gorsze. Na początku działaliśmy tak, że dzięki pieniądzą darczyńców. Obecnie pozyskujemy również fundusze z różnych programów zewnętrznych, ale najbardziej liczymy tylko na to, żeby była odpowiednia licz-

ba dzieci. To pozwoli utrzymać nas w obecnej sytuacji – wyjaśnia.

Honorata Szanecka z kolei opowiada nam, że placówka cały czas korzysta z zewnętrznych programów o przeróżnych tematach. Przykładowo, dzięki jednemu z nich, dzieci dostają w szkole za darmo owoce. Inny projekt pomaga w organizacji wycieczki. Szkoła pozyskuje też sponsorów, dzięki którym możliwe jest prowadzenie zajęć dodatkowych. Te różne starania przynoszą

skutki. Dyrektorka z uśmiechem chwali, że... „jakiś anioł czuwa nad tą szkołą”.

Współpraca między stowarzyszeniową szkołą a Gminą Lubiewo

„Mała Szkoła” współpracuje z Gminą Lubiewo. Jej budynki są użyczone przez gminę. Stowarzyszenie o nie dba, interesuje się utrzymaniem i inwestowaniem w obiekty, ale tak, żeby zakończyło się to wygospodarowaniem oszczędności. Jakiś czas temu udało się zlikwidować pojedyncze piece. Honorata Szanecka wspomina moment, w którym z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska można było pozyskać pieniądze na termomodernizację budynku. Stowarzyszenie z wkładem własnym zgłosiło się do gminy, a samorząd zabezpieczył kolejną część środków z dofinansowania. Inne zaoszczędzone środki zdecydowano się przekazać na remont łazienek. Honorata Szanecka zwraca uwagę, że w budynku, w którym jest przedszkole, funkcjonuje również świetlica wiejska.

– Trzeba jednak podkreślić, że współpraca z gminą jest bardzo dobra. Gdy mamy kłopot, to zawsze możemy liczyć na merytoryczną pomoc ze strony pani wójty czy państwa z wydziału oświaty – deklaruje Honorata Szanecka.

Dyrektorka klonowskiej podstawówki komentuje, że „prowadzenie takiej szkoły to przygoda, drugi dom dla nauczycieli i dzieci”. Placówka pełni również ważną rolę integracyjną w lokalnym środowisku Klonowa, oprócz ochotniczej straży pożarnej i koła gospodyń wiejskich.

– Młodość ucieka stąd, bo nie ma tutaj przyszłości. Pod koniec miesiąca zamyka się ostatni sklep. Szkoła to jedyne miejsce, gdzie ludzie mogą się spotkać i integrować. Przykładowo, realizujemy jasełka, które nie są wyłącznie dla dzieci i rodziców. Zapraszamy na osobne wydarzenia tak, że seniorów czy osoby samotne. Towarzyszy tym spotkaniom poczęstunek przygotowany przez naszych szkolnych rodziców. Nasza szkoła to centrum lokalnej społeczności, – zwraca uwagę Honorata Szanecka.

Do pełni szczęścia brakuje tylko dzieci

Jedyny problem, jaki dotyka klonowską szkołę, to niż demograficzny. Kadra „Małej Szkoły” ma nadzieję, że zostanie on dostrzeżony i rodzice zdecydują się dać swoje dzieci właśnie pod jej opiekę. Mała liczebność w placówce jest też atutem. Jak słyszymy, dzięki temu łatwiej dostrzegane są indywidualne problemy każdego ucznia.

Tekst i fot. Anna Lipska

Mimo braku typowych sprawdzianów w klonowskiej placówce dzieci po jej opuszczeniu nie obawiają się testów wiedzy, bo w Klonowie również je rozwiązywali, ale bez ocen, w ramach własnej informacji na temat zdobytej wiedzy.

Witamy na świecie

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat:

Fot. al, aw

„Tygodnikowi” nie udało się osobiście zrobić zdjęcia twojego nowo narodzonego dziecka w tucholskim szpitalu? Chcesz, by mimo to fotografia ukazała się na naszych łamach? Prześlij nam zdjęcie z podstawowymi danymi dziecka na adres e-mail: biuro@tygodnik.pl

Ignacy Janikowski, 31.03, 3210 g, 54 cm, Jezioro

Nikodem Pachura, 01.04, 3260 g, 57 cm, Wiskitno

Franciszek Zalewski, 01.04, 3400 g, 53 cm, Tuchola

Adam Kołodziejski, 2.04, 4530 g, 59 cm, Zdroje

Maria Marach, 3.04, 3500 g, 56 cm, Kamień Krajeński

Szymon Szwedowski, 4.04, 3410 g, 55 cm, Chojnice

Maksymilian Szwinkowski, 4.04, 2840 g, 50 cm, Zielonka

Antoni Nowak, 05.04, 3480 g, 56 cm, Chojnice

Gratulujemy rodzicom

Tygodnik
Tucholski

Piłka nożna – klasa B

Myśliwiec z rekordowym wynikiem

Dwa zwycięstwa i jedna przegrana – takim bilansem dla drużyn z powiatu tucholskiego rozpoczęła się pierwsza kolejka piłkarskiej wiosny w klasie B. Myśliwiec rozgromił rywala, z kolei Cis wygrał jedną bramką, TKP przegrał jednym trafieniem.

Gryf Piaseczno/Skarpa – Myśliwiec Gostycyn 1:9 (1:5)

Bramki: Kowalewski – 4, Weyna – 1, Nitka – 2, Boniewicz – 2

Piłkarze z Gostycyna byli na pewno faworytami w tym meczu, jednak chyba nikt się nie spodziewał takiego pogromu skarpian, a warto zauważyć, że rezultat mógł się zakończyć dwucyfrową liczbą. Trudno odnieść się do stylu gostycynian krytycznie, gdy ich gra nie miała żadnych minusów, a skuteczność była zabójcza. Cały zespół zasłużył na wielkie brawa, choć przeciwnik nie był zbyt wymagający. Weteran w zespole Myśliwca, **Bartosz Kowalewski**, błysnął skutecznością, a wsparli go młodszy. W zespole gości pojawili się nowi zawodnicy i ich grę chwalił trener Myśliwca **Jarosław Kuligowski**.

Cis Cekcyn – Olimpia Wteln 1:0 (0:0)

Gol: Cybulski (47)

Spotkanie odbyło się po długiej przerwie wreszcie w Cekcynie i ten moment był na tyle udany, by w inauguracyjnym meczu zebrać komplet punktów. Wynik sugeruje, że gra była raczej wyrównana, ale cekcynianie mieli przewagę, a tylko raz ją potwierdzili, co wystarczyło na dopisanie trzech oczek do tabeli.

Rzecznik Cisa **Paweł Wolski** podkreślił, że na pochwałę zasłużył nie tylko rodzimy zespół z Borów, ale tak że bramkarz przyjezdnych. Niektóre jego interwencje były godne dużych stadionów. Mecz był zdecydowanie lepszy pod względem sportowego poziomu w drugiej części. Więcej było wtedy składnych akcji szczególnie ze strony Cisa. Z kolei Olimpia była zupełnie bezsilna w ataku, a bram-

karz cekcyńskiego klubu bronił się bardziej przed zimnem niż strzałami rywala. Goli dla Cisa mogło paść więcej, ale zwycięstwo na początek przed własną publicznością cieszy. Najważniejsze są trzy punkty.

Fuks Wielowicz – TKP Tuchola 2:1 (1:0)

Bramka: Nowacki (60)

Ten mecz był do wygrania, bo rywal tak naprawdę miał dwie klarowne sytuacje podbramkowe, które wykorzystał – tak relacjonuje trener tucholan **Janusz Nowacki**. Nie wygrywa jednak ten, kto lepiej gra, ale ten, kto strzeli więcej bramek i to się potwierdziło na trudnym, nierównym boisku w Wielowiczu. Przewaga tucholan była wyraźna, bo w meczu szkoleniowiec naliczył cztery tzw. „setki”, czyli akcje, w których powinny paść bramki dla

Cztery bramki w Skarpie strzelił Bartosz Kowalewski.

Borowiaków, w tym trzy wyjścia sam na sam z bramkarzem Fuxa. Tucholanie trafili jednak tylko raz – z rzutu karnego, po faulu, a to okazało się o jedno trafienie za mało, by wywieźć choćby punkt.

Pozostałe wyniki

Dąb Potulice – Kamionka Kamień Krajeński – goście nie dojechali

Sokół Nowy Dwór – Łokietek Wierchucin Królewski 1:2

Gwiazda Sypniewo – LZS Waldowo 0:2

Tabela

1. LZS Waldowo 12 31 51:14
2. Dąb Potulice 11 28 52:8
3. Gwiazda Sypniewo 12 28 49:15
4. Łokietek Wierchucin Królewski 12 22 36:18
5. Myśliwiec Gostycyn 12 20 38:25
6. Cis Cekcyn 12 19 29:26
7. Olimpia Wteln 12 13 18:19
8. Fuks Wielowicz 12 13 22:51
9. Kamionka Kamień Krajeński 11 11 24:39
10. Sokół Nowy Dwór 12 10 18:43
11. TKP Tuchola 12 7 18:47
12. Gryf Piaseczno/Skarpa 12 3 11:61

Tekst i fot. Jarosław Kania

**Masz
temat**

– DZWOŃ!

52 336 30 50

Tygodnik
Tucholski

Sport w tygodniu

Piłka nożna

• **Klasa okręgowa**

12 kwietnia (sobota)

16:00 Naprzód Jabłonowo Pomorskie – Rawys CEO Raciąż

• **Klasa A**

12 kwietnia (sobota)

16:00 Tucholanka Kaemde Tuchola – Wisła Gruczno

• **Klasa B**

12 kwietnia (sobota)

16:45 TKP Tuchola – Gryf Piaseczno/Skarp

17:00 My śliwiec Gostycyn – Gwiazda Sypniewo

13 kwietnia

13:30 LZS Wałdowo – Cis Cekcyn

Tenis stołowy

13 kwietnia (niedziela)

10:00 Otwarte Mistrzostwa Tenisa Stołowego w Grach Deblowych (hala sportowa Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Gostycynie)

Wspinaczka skałkowa

12 kwietnia (sobota)

10:00 Zawody Wspinaczkowe dla Dzieci (hala sportowa tucholskiego OSiR-u, ul. Warszawska 17) (jk)

zmarli

- ✠ Andrzej Jan Gierszewski, l. 82 – Tuchola
- ✠ Henryk Sosnowski, l. 84 – Byśław
- ✠ Henryk Szczepny, l. 95 – Tuchola
- ✠ Ewa Maria Burzyńska, l. 59 – Śliwiczki
- ✠ Maciej Gierszewski, l. 48 – Tuchola

G.

Panu
**Waldemarowi
Stosikowi**

oraz Najbliższej Rodzinie

wyrazy szczerego żalu
i współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składa

Samorząd Gminy Cekcyn

„Wszyscy zmierzamy do tego samego kresu.”
Horacy

Koleżance
Justynie Sosnowskiej
i Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia,
wsparcia i otuchy
z powodu śmierci

Teścia

składa
personel

Oddziału Wewnętrznego
Szpitala Tucholskiego

„Ci, których kochamy nie umierają nigdy,
bo miłość to nieśmiertelność”
Emily Dickinson

Wyrazy szczerego żalu i współczucia
z powodu śmierci

Mamy

Panu

dr. Tomaszowi Michalakowi

oraz Najbliższej Rodzinie,
łącząc się w żałobie i smutku

składa

Samorząd Gminy Cekcyn

Pani
Eleonorze Stosik
oraz Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składają

Zarząd, pracownicy
i współpracownicy

„Szpitala Tucholskiego”

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi, ul. Świecka 68
(wjazd obok sklepu meblowego)

tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI
24 GODZINY NA DOBĘ

TRUMNY, URNY
WŁASNA KAPLICA OGRZEWANA W CENTRUM MIASTA
WŁASNA CHŁODNIA
PROFESJONALNE UBIERANIE ZMARŁYCH
KREMACJA
EKSHUMACJA
KOPANIE GROBÓW
SPRZEDAŻ KWIATÓW
NAGROBKI

Załatwiamy formalności w ZUS, USC, MSW
OBSŁUGA BEZGOTÓWKOWA

Dom Pogrzebowy Bolińscy

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Załatwiamy zasiłek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

🏠 Tuchola, ul. Starodworcowa 1

☎ 500 206 206 (całodobowo)

📍 zpbolinscy

Koleżance
Eleonorze Stosik

wyrazy
głębokiego współczucia,
wsparcia i otuchy
z powodu śmierci

Taty

składają

dyrektor ds. pielęgniarstwa,
pielęgniarki oddziałowe
i położna epidemiologiczna
„Szpitala Tucholskiego”

Koszykówka, piłka nożna

Złoto koszykarzy, srebro w piłce halowej

Sportowcy z Technikum Leśnego w Tucholi wyrastają nie tylko na solidnych specjalistów w swoim fachu. Kolejny raz udowodnili, że potrafią być też świetnymi sportowcami. Chłopcy z technikum, dokądkolwiek pojadą, stają na podium. Prezentujemy obfity dorobek sportowy męskiej części tucholskiej szkoły resortowej.

Wicemistrzowie Polski szkół leśnych w piłce halowej. W tym roku bez złota.

Nad Wisłą pod koszem

Uczniowska reprezentacja w marcu brała udział w ćwierćfinałach wojewódzkich Licealiady, czyli ogólnopolskich rozgrywek drużynowych szkół ponadpodstawowych organizowanych przez Szkolny Związek Sportowy.

Zawodnicy trenowani przez **Jacka Jeziorskiego** mają duże doświadczenie, ponieważ startują często nie tylko w szkolnych zmaganiach, ale też w lidze, grając jak choćby **Piotr Chrzan** w zespole Basketu Tuchola.

Do rozgrywek w Chełmnie zgłosiły się cztery zespoły ze szkół: Tucholi, Świecia, Bydgoszczy i Chełmna. Nastąpiło losowanie par, zaś wyniki tych konfrontacji na parkiecie miały wyłonić parę finałową i tę, która zagra o trzecie miejsce.

Tucholanie w pierwszym meczu zdolali pokonać drużynę ze Świecia. Początek nie był dla Borowiaków pomyślny, bo od pierwszych minut gra im się nie układała i musieli minąć kilka minut, zanim leśnicy z Tucholi weszli w swój właściwy rytm. Z minuty na minutę tucholanie zdobywali przewagę punktową i zakończyli mecz zwycięstwem 43:27.

W drugim meczu gospodarze turnieju wygrali z bydgoszczanami

i to oni w finale byli przeciwnikami tucholan pod koszem. Mecz o awans był niezwykle wyrównany. Dwie minuty przed końcem tucholanie mieli tylko punkt straty do rywali, jednak nie udało się wypracować przewagi w ostatnich kilkudziesięciu sekundach. Zabrakło spokoju i zimnej krwi.

– Niestety przegraliśmy mecz finałowy, choćć umiejętności nie odstępowały od triumfatorów – ocenia Jacek Jeziorski. – Gratulujemy zespołowi z Chelmina, a nam pozostaje tylko i aż srebro, które cenne jest jako medal, ale zbyt mało zadowalające ze względu na brak awansu do półfinału wojewódzkiego.

Drugie srebro – inny turniej, inna dyscyplina

Czy chłopaki wolą grać w piłkę nożną, czy w koszykówkę, trudno określić, ale wiadomo jedno, że w obu dyscyplinach zasłużyli na srebrny medal. Tym razem było to XXI Mistrzostwa Szkół Leśnych w Piłce Nożnej Halowej rozgrywane w Miliczu. Osiem szkół z całej Polski zostało podzielonych na dwie grupy. Tucholanie w tej fazie nie doznali porażki. Jeden mecz wygrali i dwa zremisowali. Zyskali awans do półfinału rozgrywek. Tam po zaciętym meczu wygrali ze Starościanami 1:0.

Finał z zespołem z Zagnańska po przeciwnej stronie miał potężną oprawę i sam stanowił widowisko godne wielkich hal. Wyrównana gra obu zespołów dała bezbramkowy wynik końcowy. Rozstrzygnięcie, które wyłoniło mistrza Polski, nastąpiło dopiero w piątej serii rzutów karnych.

– Nie można zarzucić nam czegoś, co nie zadziało się szczególnie w finale, bo serca do walki nam nie brakowało – podsumował Jacek Jeziorski. – Byliśmy równorzędnymi przeciwnikami w finale, a seria karnych to, jak wiadomo, czysta loteria. Broniliśmy złota, cieszymy się srebrem.

Znow koszykówka, tym razem złoto

Kolejne zawody ogólnopolskie młodych, przyszłych leśników odbyły się w Brynku (śląskie). Tamtejszy Zespół Szkół Leśnych

Okazały puchar w rękach reprezentantów tucholskiego technikum.

Tak smakuje złoto. Radość tucholskiego zespołu w Brynku. Są mistrzami w koszu.

i Ekologicznych był gospodarzem Mistrzostw Polski Szkół Leśnych w Koszykówce. Podobnie jak wyżej uczestnicy rywalizacji zagrali w fazie grupowej. Borowiacy bez większego problemu i z dużą przewagą pokonali na tym etapie gospodarzy i drużynę z Milicza.

W półfinale mistrzostw tucholanie rozgromili Starościan 51:17, a w finale czekał na nich zespół z Goraja, który niespodziewanie przemknął z powodzeniem przez rozgrywki grupowe i pokonał rywala w półfinale.

Mecz finałowy nie był już tak jednostronny, jak półfinał na-

szego TL-u. Rywal stawiał opór, jednak tucholanie kontrolowali przebieg gry i wygrali z bezpieczną przewagą punktową (47:33). **Paweł Jakowiec** został MVP turnieju, z kolei **Maciej Turzyński** zajął drugie miejsce w konkursie rzutów za trzy punkty.

– Wykonaliśmy założony plan i obroniliśmy tytuł mistrzów Polski – powiedział Jacek Jeziorski. – Jestem dumny z chłopaków. Nic w naszej grze nie zawiodło, nie przegraliśmy żadnego meczu.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Mistrzostwa Szkół Leśnych w Piłce Nożnej Halowej

I miejsce – ZSL Zagnańsk
II miejsce – TL Tuchola
III miejsce – TL Starościan
Reprezentacja TL Tuchola w halowej piłce nożnej: Wojciech Stranc, Brajan Górnowicz, Błażej Cyman, Hubert Dampc, Matusz Mrugalski, Hubert Beling, Marcin Jaskuła, Marek Masztakowski, Jakub Janowski, Kewin Górnowicz

Mistrzostwa Polski Szkół Leśnych w Koszykówce

I miejsce – TL Tuchola
II miejsce – ZSL Goraj
III miejsce – TL Milicz
Reprezentacja TL Tuchola w koszykówce: Oliwier Danielak, Mieszko Wujec, Maciej Turzyński, Paweł Jakowiec, Franciszek Marczewski, Michał Opaluch, Dominik Brzeski, Nataniel Strzeszewski, Kacper Czerwiński, Kamil Posieczek, Piotr Chrzan, Cezary Zdolski, Hubert Semrau

Skład drużyny koszykarskiej.

Piłka nożna – klasa okręgowa

Wiatr w żagle!

Rawys CEO Raciąż – LKS Dąbrowa Chełmińska 2:0 (2:0). Bramki: Marcin Kurs (20), Hubert Stenwak (45)

Rywale przeciwko sobie i wichurze, która w sobotę nawiedziła region. Wydawałoby się, że gra z wiatrem powinna sprzyjać i ułatwić zadanie tak ustawionej przez los drużynie. Rawys CEO w pierwszej połowie sobotniego meczu wyszedł naprzeciw tej teorii i podmuchom wiatru. Grając pod wiatr, wypracował prowadzenie, którego nie oddał do końca meczu także po zmianie stron i teoretycznie warunków wietrznych.

Co by było gdyby?

Ale wcale nie musiało być tak różowo. Mecz mógłby potoczyć się zupełnie inaczej i to na korzyść wyżej notowanych rywali Dąbrowy Chełmińskiej, gdyby nie fantastyczna postawa na samym początku miejscowego bramkarza **Huberta Borowy**. Najpierw wybronił mocne uderzenie z gry. Chwilę później – już w 6 minucie – zwycięsko wyszedł z rzutu karnego! Zawodnicy Rawysa odwzajemnili się kolede za obie akcje ratunkowe. Poukładali szyki na kolejne fragmenty walki i z rywalem, i z załamaniem po-

gody. Po coraz częstszych okazjach, które zwykle kończyły się spalonymi, przyszło zamieszanie w polu karnym, w którym najlepiej odnalazł się **Marcin Kurs**, wypychając piłkę do siatki. Przez całą pierwszą połowę nie liczyły się efekty specjalne, a raczej wymienne korzyści. W przypadku Rawysa bez – nomen omen – huraganowych ataków, za to z przemyślanym wysokim pressingiem, który gasił zapędy gości. I z korzystaniem z licznie wypracowanych w pierwszej połowie rzutów różnych. Okazje do strzału były raczej sporadyczne, ale wiele wydarzyło się przed przerwą. Sytuacji, po wyjściu Borowy z bramki, nie wykorzystał LKS. To beztłśnie zemdliło się tuż przed końcowym gwizdkiem, gdy podanie **Dominika Rybackiego** wykorzystał **Hubert Stenwak**.

Chłodne, choć przewiane głowy

Dąbrowa Chełmińska dwubramkową stratę próbowała ni-

Piłkarze Rawysa po zdobyciu pierwszego gola.

welować od razu po rozpoczęciu drugiej części gry. Było uderzenie w słupek, chwilę później nad bramkę efektownie wybił piłkę Hubert Borowa. Rawys, podobnie jak na początku meczu, musiał się poukladać i kiedy wyszedł z opresji, grał już pragmatycznie. Szanował wynik z wyżej notowanym rywalem i siły, które należało włożyć w pojedynek z wiatrem. Porządek przynosił skutek. Nawet wtedy, gdy w ostatnim kwadransie LKS próbował wszystkich możliwych rozwiązań, by cokolwiek trafić i gonić Rawysa. Takich jednak nie znalazł, bo na posterunku pozostawał rozgrzany Borowa, dowożąc czyste konto. Niewiele brakowało, aby jedną kontrą Ra-

ciąż dobił ambitnego rywala. Licznik wietrznego pojedynku zatrzymał się jednak na 2:0. To pozwala raciążanom oddalić się od strefy spadkowej i dobrze wróży na kolejne pojedynki.

Za dwa tygodnie warto wrócić na Stadion Leśny, bo przyjeździe tu zdecydowany lider okręgowki – Victoria Czernikowo.

Pozostałe wyniki

Gryf Sicienka – Legia Chełmża 3:1
Olimpia II Grudziądz – Chelminianka Chelmno 1:1
Rawys Raciąż – LKS Dąbrowa Chełmińska 2:0
Cyklon Kończewice – Naprzód Jabłonowo Pomorskie 3:0

Rawys CEO:

H. Borowa, A. Narloch, Dominik Rybacki, H. Stenwak, Damian Rybacki, P. Dudzik, M. Kurs, M. Paprocki, G. Kokoladze, Krystian Froelke, M. Ostrowski (T. Prusarczyk, J. Gąsiorowski, M. Remiszka, O. Kokoladze, K. Janke), trener D. Hoffmann

Promień Kowalewo Pomorskie – Victoria Czernikowo 3:0
Krajna Sępólno Krajeńskie – GLKS Dobrcz 2:3
Zawisza II Bydgoszcz – Pomorzanin Toruń 2:0
Sokół Radomin – MUKS CWZS Bydgoszcz 0:3

Tabela

1. Victoria Czernikowo	19 52 62-19
2. GLKS Dobrcz	19 44 67-28
3. Zawisza II Bydgoszcz	19 43 52-24
4. Olimpia II Grudziądz	19 33 53-25
5. LKS Dąbrowa Chełmińska	19 32 43-32
6. MUKS CWZS Bydgoszcz	19 29 37-32
7. Gryf Sicienka	19 27 29-34
8. Chelminianka Chelmno	19 26 28-43
9. Promień Kowalewo Pomorskie	19 23 34-39
10. Legia Chełmża	19 23 27-38
11. Rawys Raciąż	19 22 37-49
12. Naprzód Jabłonowo Pomorskie	19 21 31-41
13. Krajna Sępólno Krajeńskie	19 17 44-71
14. Sokół Radomin	19 15 27-44
15. Cyklon Kończewice	19 15 27-60
16. Pomorzanin Toruń	19 15 21-40

Tekst i fot. Piotr Paterski

Piłka nożna – klasa A

Niedosyt

Chemik II Bydgoszcz – Tucholanka Kaemde Tuchola 1:1 (1:1). Bramka: Giłka (25)

Tucholanka Kaemde:

Wiśniewski, Reda, Giłka, Krajna, Gerth (80 Grabowski), Materac, Podlewski (80 Kołodziejewski), Misiak (63 Drzewiecki), Galiński, Nitka, Andrearczyk (63 Tromski)

Mecz w Bydgoszczy miał dwa oblicza: dość solidnej gry i braku skuteczności przyjezdnej ekipy. Już od początku Borowiacy zdominowali rywala na sztucznej murawie, wykazując się większym zgraniem i techniką. Nikt nie przejął się tym, że spotkanie rozpoczęło się z 15-minutowym opóźnieniem z powodu braku pomocy medycznej. Później można było już oglądać mecz, który okazał się dynamiczny, ale na którym zabrakło goli udowodniających przewagę gości z Borów.

Za napastnikiem Chemika Łukasz Giłka – strzelec jedyne go gola dla Borowiaków.

Tucholanie pierwsi stracili bramkę, gdy w sprytny sposób napastnik Chemika wcisnął futbolówkę przy bliższym słupku. Odpowiedź Tucholanki Kaemde przyszła po kilku minutach. Sędzia bez wahania wskazał „jedenastkę” za faul na **Mikołaju Galińskim**. **Łukasz Giłka** nie pomylił się przy strzale i nastąpił remis. Jak się później okazało, były to wszystkie bramki w tym meczu.

grali lepiej i to oni powinni zejść po ostatnim gwizdku jako zwycięzcy. Można więc mówić, że sport jest niesprawiedliwy, a można też rzec, że nic się nie dzieje bez przyczyny i tucholanie zremisowali na własne życzenie z kimś, kto powinien uznać ich wyższość. Tymczasem, mając przewagę, tucholanie nie potrafili zdobyć zwycięskiej bramki. Utrudniali im to gospodarze, stosując niewyszukaną, prostą zasadę: cof-

nięcie się całą drużyną, blokowanie dostępu do bramki, defensywna gra. Było to na tyle widoczne, że Chemik nawet nie pozostawiał wysuniętego napastnika bliżej środka boiska, gdy Tucholanka zamykała bydgoszczan na ich połowie.

Niepokozi fakt, że tucholanie, montując akcje naprawdę świetne, nie potrafili ich zakończyć. Być może jest tu widoczny brak kilku graczy wśród tucholan? Ich powrót jest jak najbardziej wskazany. Ponadto, porównując dwa ostatnie mecze, można stwierdzić, że Borowiacy w jednym wygrywają łatwo bez kilku podstawowych zawodników, w drugim nie mogą strzelić gola za trzy punkty. Jedno jest pewne: Tucholanka Kaemde jest drużyną, która potrafi grać dobrą piłkę i którą przyjemnie się ogląda. W jednym meczu gra się świetnie i równie przekonująco się zwycięża, w drugim zespół się prezentuje równie korzystnie, ale schodzi z murawy tylko z jednym punktem.

Kolejny mecz będzie spotkaniem na szczycie – w Tucholi stawi się Wisła Gruczno. Już teraz

warto zarezerwować sobie czas w sobotnie popołudnie.

Pozostałe wyniki

Start Warlubie – Victoria Koronowo 0:2
Piaski Bydgoszcz – Sparta Przysiersk 3:4
Grom Osie – Victoria Niemcz 4:0
Gwiazda Bydgoszcz – Fala Świekatowo 4:3
Wisła Gruczno – Wda II Świecie 7:0
Unia II Solec Kujawski – Grom Więcbork 1:1

Tabela

1. Wisła Gruczno	16 41 62:11
2. Tucholanka Kaemde Tuchola	16 37 48:20
3. Gwiazda Bydgoszcz	16 33 48:33
4. Grom Osie	16 32 62:15
5. Victoria Koronowo	16 31 33:26
6. Grom Więcbork	16 28 28:29
7. Chemik II Bydgoszcz	16 26 32:22
8. Fala Świekatowo	16 19 26:35
9. Wda II Świecie	16 19 41:30
10. Unia II Solec Kujawski	16 18 21:50
11. Piaski Bydgoszcz	16 17 36:50
12. Sparta Przysiersk	16 11 19:34
13. Victoria Niemcz	16 6 15:64
14. Start Warlubie	16 5 8:60

Tekst i fot. Jarosław Kania

Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny),
tel. kom. 505 166 687
(e-mail: piotr@tygodnik.pl)

Kamil Tajl,
tel. kom. 781 770 703
(e-mail: kamil@tygodnik.pl)

Agata Wiśniewska,
tel. kom. 781 770 702
(e-mail: agata@tygodnik.pl)

Anna Lipska,
tel. kom. 452 541 700
(e-mail: anna@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biuro czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Hanna Szulwic; rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska;

sekretariat, skład komputerowy i łamanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: biuro@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut;

wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy. Teksty artykułów,

zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim. Nakład: 3545 egz.

KLAUZULA INFORMACYJNA

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscytcie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuję, iż:

- administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
- Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
- Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Żwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

- Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.

- posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;

- ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, że przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;

- podanie przez Pana/Pani danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w konkursie/plebiscytcie.

- Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

Historyczny awans w Cekcynie!

WITAMY W III LIDZE

Cekcynianie zapisali wielką kartę historyczną nie tylko w historii klubu, ale całego powiatu tucholskiego. Po rewelacyjnie rozegranym sezonie ukoronowaniem całej gry był mecz decydujący o awansie. Cis Hylmet rozgromił zespół z Torunia i w imponującym stylu zyskał awans do III ligi tenisa stołowego.

Cis Hylmet Cekcyn
– **KS Nowa Era II Toruń 8:1**

Punkty: Bartosz Lepak – 1,5, Rafał Ordza – 2,5, Tomasz Dębicki – 0,5, Błażej Słomiński – 1, Marcin Lica – 2,5

To był najważniejszy mecz w całej historii klubu z Borów. Cis Hylmet grał w niższych ligach i awansował w stylu jak najbardziej zasługującym na brawa. Gdyby spojrzeć z dystansu czasowego, można by porównać klub do powoli rozpędzającej się lokomotywy, której finałowa stacja to – na dziś – III liga, jednak zarządzający sekcją zapowiadają, iż nie ustaną w biegu ku jeszcze bardziej wysokim celom.

Sobotni mecz, w którym wyłącznie zwycięstwo da-

wało awans, był kumulacją emocji. Dało się to odczuć nie tylko wśród zawodników. Na trybunach cekcyńskiej hali pojawili się kibice, którzy żywiołowo reagowali na każdy zdobyty punkt. A jak bardzo każda akcja w tenisie stołowym wymaga precyzji i skupienia w jednocześnie szybkim tempie, nikomu nie trzeba tłumaczyć.

– Nasza sytuacja w tabeli była na tyle skomplikowana i jednocześnie dającą szansę awansu, że można ją rozpatrywać w kategoriach „teraz albo nigdy” – komentuje **Tomasz Słomiński** z Cisa Hylmetu. – Pewne scenariusze w odniesieniu do wyników trzech najwyższych stojących drużyn, czyli Cisa Hylmetu, Nowej

Ery II Toruń i LUKS-u II Chełmno były takie, że te zespoły mogły mieć tyle samo punktów. Obyło się jednak bez galimatiasu,

Błażej Słomiński mocno przeżywał mecz i podczas własnej gry, i podczas gry kolegów.

Ten mecz deblowy Cis Hylmet wygrał dopiero po tie-breaku. Na pierwszym planie Marcin Lica, obok Bartosz Lepak.

a my osiągnęliśmy coś najważniejszego.

Nie ma mowy o żadnym przypadku!

Poziom motywacji cekcynian był na tyle potężny, że wyzwolił w graczach nieodkryte bodajże dotąd możliwości. Gdy na wszystko patrzyło się z boku, widać było, jak gracze z Borów się wspierają i przeżywają każdą akcję. Sportowcy z Torunia byli w komfortowej sytuacji, bo mieli już zapewniony awans z pierwszego miejsca. Mimo to do Cekcyna drużyna z grodu Kopernika przybyła w silnym zestawieniu, mając w swoich szeregach Białorusinkę **Katsiarynę Sivakową** – międzynarodową

sędzinę czy młodzieżowego reprezentanta Polski – **Juliana Korzusa**.

– Wygraliśmy z wymagającym rywalem wysoko, bo naszą mocną stroną, nie tylko w dzisiejszym meczu, jest ustabilizowany skład – zdradza **Tomasz Słomiński**. – Wymieniamy uwagi na bieżąco, znamy swoje możliwości, uzupełniamy się, potrafimy szybko omówić jakiś problem na zasadzie tu i teraz, a to niezmiernie ważne, gdy na początku coś się nie układa, bo i takie chwile miewaliśmy. Tego typu wspomnienia to już tylko tło, bo mamy awans, w co jeszcze nie do końca wierzymy.

W spotkaniu z torunianami najbardziej zacięty set miał

miejsce w grze deblowej, kiedy para zawodników **Bartosz Lepak/Marcin Lica** zdołała wygrać 11:9 dopiero w tie-breaku. Równie emocjonujący pojedynek stoczył wspomniany drugi gracz Cisa Hylmetu z także wymienionym wcześniej **Julianem Korzusem**. Borowiak wygrał 3:1.

Działacze cekcyńskiej drużyny mają świadomość, że kiedy już emocje nieco opadną, trzeba będzie zebrać myśli, opracować taktykę na nadchodzący sezon w wyższej klasie rozgrywkowej. To dla cekcynian wyzwanie – zagrać w III lidze na swoim poziomie, powalczyć z bardziej doświadczonymi teamami.

– Awans zobowiązuje do walecznej postawy i maksymalnej motywacji, bo w naszym awansie nie było mowy o jakimś przypadku, zapracowaliśmy na każdy punkt – kończy rozmowę **Tomasz Słomiński**. – O zmianach personalnych i wzmocnieniach na razie nie mówimy, bo czas pokaże, jak ułoży się ta kwestia w naszych szeregach. Dziękujemy zawodnikom i kibicom, także sponsorowi nominalnemu – firmie Hylmet, jak też władzom gminy Cekcyn za wszelkie wsparcie. Do zobaczenia w rozgrywkach ligowych.

Tekst i fot.
Jarosław Kania

W trakcie gry debel Rafał Ordza (bliżej stołu) i Tomasz Dębicki. Ogłoszenie płatne

Panu
Adamowi Brzozczykowi
Radnemu

Rady Miejskiej w Tucholi
najszczerze wyrazy
współczucia, wsparcia i otuchy
w trudnych chwilach
z powodu śmierci

Brata

składa Burmistrz Tucholi
oraz Przewodniczący Rady Miejskiej w Tucholi
wraz z Radnymi Rady Miejskiej w Tucholi

Brydż – Turnieje Piątkowe

Brydżowe koło zrobiło pełen obrót

Po ostatnim turnieju wydaje się, że do głosu doszli starzy mistrzowie, którzy po chwilowej nieobecności znów są na szczycie zestawień.

Brydżowe koło zatoczyło wielki krąg, po czym wszystko wróciło do normy znanej sprzed jakiegoś czasu, gdy najlepsi i najbardziej doświadczeni brydżyści byli na czele. Wszystko wróciło do punktu wyjścia jak przed kilkoma tygodniami.

W ostatni piątek dwaj weterani brydża – **Adam Chelchowski** i **Stefan Gierszewski** – nadawali swoją postawą sportową rytm temu spotkaniu. Dołączył

do nich **Marek Kozłowski**. Taki układ piątkowej czołówki miał wpływ na klasyfikację generalną. I tu ciekawostka, bo na najwyższym stopniu podium znajdują się dwaj brydżyści wymienieni jako pierwsi. Za nimi dwóch kolejnych zawodników ma do siebie niewielką stratę punktową. Dynamiczna sytuacja skłania do tego, by za tydzień spodziewać się kolejnych przetasowań w czołow-

Piątek (4 kwietnia)

1. Adam Chelchowski
2. Marek Kozłowski
3. Stefan Gierszewski

Klasyfikacja generalna

1. Adam Chelchowski, Stefan Gierszewski (ex aequo) – 88 pkt.
2. Marian Górniewicz – 83 pkt.
3. Zbigniew Kozłowski – 81 pkt.

ce. Dodaje to barw tradycyjnym rozgrywkom w kameralnej salce tucholskiego OSiR-u.

Jarosław Kania